

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

72'nci Birleşim

24 Mart 2026 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMA/YOKLAMALAR

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Celal Adan'ın, idrak edilen Ramazan Bayramı'na, İsrail-İran hattındaki gerilime ve Meclise ilişkin konuşması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Celal Adan'ın, şehit olan Piyade Uzman Çavuş Yusuf Açı'ya ilişkin konuşması

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Celal Adan'ın, Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'tan gelen mesaja ilişkin konuşması

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhal Karakoç'un, Türkiye'nin askerî ve savunma sanayisi kapasitesine ilişkin gündem dışı konuşması

2.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın, savunma sanayisinin başkenti Ankara'ya ilişkin gündem dışı konuşması

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek'in, Âşık Veysel'e ilişkin açıklaması

2.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, yılın ilk iki ayında kesilen trafik cezalarına ilişkin açıklaması

3.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'ün, çiftçinin girdi fiyatlarındaki artışa ilişkin açıklaması

4.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'un Terme ilçesi Çağlayan Mahallesi'nde faaliyet gösteren taş ocağına ilişkin açıklaması

5.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, denklik sorunu yaşayan üniversite mezunlarına ilişkin açıklaması

6.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'ya ilişkin açıklaması

7.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, Nevruz Bayramı'na ilişkin açıklaması

8.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Mescid-i Aksa'nın kapılarına kilit vurulmasına ilişkin açıklaması

9.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat'ta yaşlı nüfusun arttığı beldelere ilişkin açıklaması

10.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Muhabir İsmail Arı'ya ilişkin açıklaması

11.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Netanyahu'nun açıklamalarına ilişkin açıklaması

12.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, Ramazan Bayramı'na ve Orta Doğu'da yaşanan çatışmalara ilişkin açıklaması

13.- Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in, Mersin Büyükşehir Belediyesine ilişkin açıklaması

14.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, "Kökbörü Oyunları Erciyes 2026"ya ilişkin açıklaması

15.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Suluova'daki eski devlet hastanesi arazisine ilişkin açıklaması

16.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, CHP Genel Başkanının açıklamalarına ilişkin açıklaması

17.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, ağır hasta mahpuslara ilişkin açıklaması

18.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, gazetecilere ve gerçek sınıf sendikacılarına ilişkin açıklaması

19.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'a'nın, ümmetin yöneticilerine ilişkin açıklaması

20.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, "Nevroz"a ilişkin açıklaması

21.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Mersin'deki liman işçilerine ilişkin açıklaması

22.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu'daki orman köylülerine ilişkin açıklaması

23.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa'da yaşanan sel felaketine ilişkin açıklaması

24.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, DİSK GENEL-İŞ'in Kadın Emeği Raporu'na ilişkin açıklaması

25.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, çiftçinin girdi fiyatlarındaki artışa ilişkin açıklaması

26.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Mardin Valisine ilişkin açıklaması

27.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Ramazan Bayramı'na ve Nevruz Bayramı'na, İsrail ile Amerika'nın İran'a yapmış olduğu saldırılara, Profesör Doktor İlber Ortaylı'ya, Gazeteci İsmail Arı'ya, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin ifadelerine ve Öğretmen Ramazan Avuşmak'la ilgili soruşturmaya ilişkin açıklaması

28.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, şehit olan Uzman Çavuş Yusuf Açıy'a, İran'ın Türkiye'ye doğal gaz göndermeyi durdurduğuna ilişkin açıklamasına, Nevruz'a, siyaset kurumuna seslenmek istediğine ve cezaevindeki gazetecilere ilişkin açıklaması

29.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 21 Martta kaza kırma uğrayan helikopterde şehit olanlara, Ramazan Bayramı'na, dünyanın birçok yerinde devam eden zulümlere, Nevruz Bayramı'na, enerji sektöründeki krize ve ABD-İsrail ortaklığının İran'ı hedef alan saldırılarına ilişkin açıklaması

30.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, SMA hastası çocuklara ilişkin açıklaması

31.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ramazan Bayramı'na, "Nevroz" Bayramı'na ve "Nevroz" alanlarındaki insanların taleplerine, Abdullah Öcalan'ın 21 Martta "Nevroz" alanına gönderdiği mesaja, hasta mahpuslara, cezaevindeki gazetecilere ve sendikacılara ilişkin açıklaması

32.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, Giresun'a İstiklal Madalyası verilmesi taleplerine ilişkin açıklaması

33.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, tutuklanan gazetecilere, Adalet Bakanı Akın Gürlek'e, İsrail-Amerika saldırganlığına ve Riyad bildirisine ilişkin açıklaması

34.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, şehit olan Piyade Uzman Çavuş Yusuf Açıy'a, Katar'da meydana gelen kazada şehit olanlara, bölgede yaşanan kaosa ve küresel krize yönelik olarak Türkiye'nin tutumuna, "terörsüz Türkiye" sürecine ve Adalet Bakanına ilişkin açıklaması

35.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

36.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Kumlu ilçesinde yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

37.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, Ramazan Bayramı'na ve gençlerin taleplerine ilişkin açıklaması

38.- Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in, Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

39.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

40.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, 2/B arazilerindeki fiyatlandırma politikasına ilişkin açıklaması

41.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Fatmanur Çelik ile kızı Hifa İkra Şengüler'e ilişkin açıklaması

42.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Ramazan Bayramı'na ve Gaziantep'in spor altyapısındaki yetersizliklere ilişkin açıklaması

43.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, öğretmenlerin taleplerine ilişkin açıklaması

44.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Osmaniye Belediye Başkanına seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

45.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, Sivas Divriği maden işçilerine ilişkin açıklaması

46.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, artan girdi fiyatlarına ilişkin açıklaması

47.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Nevruz'a ilişkin açıklaması

48.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, hızlı tren için arazileri kamulaştırılanlardan verilen paraların geri istenmesine ilişkin açıklaması

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Pamukkale Üniversitesi öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi

B) Önergeler

1.- Başkanlıkça, Aksaray Milletvekili Turan Yaldır'ın Dilekçe Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 24/3/2026 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/134)

2.- Başkanlıkça, Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in Başkanlık Divanı İdare Amirliğinden istifasına ilişkin yazısının 16/3/2026 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/133)

C) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki heyetin Hırvatistan'da düzenlenecek olan Üç Deniz Girişimi Parlamenter Zirvesi'ne katılımı ve Romanya Temsilciler Meclisi Başkanı Sorin Grindeanu'nun vaki davetine icabetle Romanya'ya resmî ziyarette bulunması hususlarına ilişkin tezkeresi (3/1347)

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, 28 Şubat 2026'da ABD ve İsrail'in İran'a başlattığı saldırılarla tırmanan ve 24'üncü gününe giren savaşta Türkiye dış politikasının bölgesel konumlanması, taraflarla ilişki yönetimi ve ara buluculuk kapasitesinin değerlendirilmesi amacıyla 24/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz tarafından, tekstil ve sanayi sektöründeki fabrika kapanmalarının ve Türk yatırımcıların üretimlerini yurt dışına kaydırmasının yarattığı istihdam kaybı, ekonomik gerileme, bölgesel kalkınma geriliği ve stratejik riskler kalıcı, bilimsel ve etkin şekilde ele alınmalıdır; sorunun kökenleri, küresel rekabet şartları, iç politika etkileri, teşvik mekanizmalarının yetersizliği, maliyet unsurları, aile ve toplum üzerindeki etkileri, eğitim ve mesleki dönüşüm ihtiyacı, kamu kaynaklarının etkin kullanımı, kapanan işletmelerin rehabilitasyonu, toplumsal farkındalık çalışmaları ve sanayi politikalarının yeniden yapılandırılması amacıyla 24/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve arkadaşları tarafından, bireysel borçluluk, yoksulluk ve güvencesizliğin nedenlerinin araştırılması amacıyla 24/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Okan Konuralp ve arkadaşları tarafından, dezenformasyonla mücadele kanununun gazeteciler üzerindeki baskılarının araştırılması amacıyla 24/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, Diyarbakır'ın Sur ilçesinde bulunan tarihi Mervani Camii'nde yaşanan su sızıntısı sorununa ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/40581)

2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, emekli askeri personelin mali haklarına ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/40700)

3.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, TÜVTÜRK tarafından kredi kartıyla yapılan ödemelerde komisyon ücreti alınmasına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/40742)

4.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Eyyübiye ilçesindeki okulların Bakan ziyaretleri programına alınmadığı iddiasına,- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, anaokullarında yönetici olarak görevlendirilebilmek için alan sınırlaması getirilmesi talebine, İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in cevabı (7/40828), (7/40831)

5.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, dövizle askerlik bedelinin düşürülmesi talebine ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/40833)

6.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, e-ticaret platformlarında satılan bazı ürünlerin insan sağlığına zararlı olduğunun tespit edilmesine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/40844)

7.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Bursa'nın Yenişehir ilçesindeki bir maden sahasında bulunan atık barajının çökmesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/40906)

8.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, kamu mülkiyetinde bulunan bazı otoyol ve köprülerin özelleştirileceği iddiasına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/40923)

9.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, kamu mülkiyetinde bulunan bazı otoyol ve köprülerin özelleştirileceği iddiasına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/40931)

10.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, AB ile Hindistan arasında imzalanan serbest ticaret anlaşmasının Türk hazır giyim sektörüne olan etkilerine ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/40973)

11.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, dijital oyun sektörüne sağlanan desteklere ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/40974)

12.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, ülkemizin sanayi üretimiyle ilgili çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/40975)

13.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in, ana dilde eğitime ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/41013)

14.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, Adana'nın Ceyhan ilçesinde inşa edileceği ilan edilen kimya endüstri bölgesinin çevreye etkilerine ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/41102)

15.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, 23 Ocak 2026 tarihinde Bitlis'te gözaltına alınan bazı kişilerin kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/41298)

16.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, televizyon programlarının içeriklerinin denetimine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/41300)

17.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, bir spor kulübüne verilen disiplin cezalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/41301)

18.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun işkence gördüğü ve intihara yönlendirildiği iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/41411)

19.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, İzmir Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun işkence gördüğü ve intihara yönlendirildiği iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/41525)

20.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, İzmir Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun işkence gördüğü ve intihara yönlendirildiği iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/41526)

21.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Ankara Bilim Üniversitesinde öğrencilerin yaşadığı bazı sorunlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/41528)

22.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, işitme engelli bireylerin seçilme haklarını kullanmalarına ve yasama faaliyetlerine katılmalarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/41661)

24 Mart 2026 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.09

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), İshak ŞAN (Adıyaman)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 72'nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Celal Adan'ın, idrak edilen Ramazan Bayramı'na, İsrail-İran hattındaki gerilime ve Meclise ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, mübarek ramazan ayını tamamlayıp bir bayramı daha idrak ettik. Şimdi de bayram sonrası Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk Genel Kurulunu açıyoruz fakat bu yıl hem ramazanı şerif hem de mübarek Ramazan Bayramı bütün inananlar açısından buruk ve kederli geçmiştir. Yüreğimizde bir bayram sevinci değil coğrafyamızı sarsan acılar vardır; soykırımcıların, işgalcilerin döktüğü kanlar vicdanımızı yakmaktadır, şehirler alevler içinde, insanlık sükût hâlinde. Bugün medeniyet havzamız, gönül coğrafyamız ateş hattındadır. Küresel güçler Gazze'ye, Lübnan'a, İran'a saldırarak sivilleri katletmektedir, İsrail ve İran hattındaki gerilim bölgemizi karanlığa sürüklemektedir. İşte, tam bu noktada, Türkiye bir sulh ve selamet adası gibi ateş çemberinin tam ortasında durmaktadır.

Kıymetli milletvekilleri, insanoğlu tarihin keskin dönemeçlerinden birini atlattmaktadır. Bu karanlık günlerde tek vazifemiz vardır; Türkiye'nin istikrar, istiklal ve istikbal mücadelesine omuz vermek, memleketin huzuruna halel getirmemek her birimizin ortak mesuliyetidir. Bütün dünyada barış güvercinleri kanla boğulurken sergilediğimiz dirayetli duruş hayatidir. Gündelik siyasi hesapları, kısır çekişmeleri bir kenara bırakmak mecburiyetimiz vardır. Büyük Türk milletinin Meclisine yakışan tavır budur. Bu çatı sıradan bir yapıdan daha fazlasını korumaktadır. Bu Meclis milletimizin hürriyet meşalesi, devletimizin kurucu iradesi; bu Meclis İstiklal Harbi boyunca Türk milletinin hem namusu hem de namlusu olmuştur. O ateş ve kan çağında Burdur milletvekili olarak Meclisimizde yer alan İstiklal Şairi Mehmet Akif mısralarında Gazi Meclisin ruh köküne işaret etmektedir. "Girmeden tefrika bir millete, düşman giremez; toplu vurdukça yürekler, onu top sindiremez." Kurtuluş Savaşı'nda işgalcilere göğüs geren, 15 Temmuzda tanklara kafa tutan Meclis bugün de milleti ve devleti müdafaa etmek azmindedir. Bu çatı altında görev alan herkesin Gazi Meclisin çalışmalarına bu hassasiyetle yaklaşacağına inancımız tamdır.

Geçmiş bayramınızı kutluyor, hepinize saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

İlk olarak, Türkiye'nin askerî ve savunma sanayisi kapasitesi hakkında söz isteyen Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Zuhal Karakoç konuşacaktır.

Buyurun Sayın Karakoç. (MHP sıralarından alkışlar)

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhal Karakoç'un, Türkiye'nin askerî ve savunma sanayisi kapasitesine ilişkin gündem dışı konuşması

ZUHAL KARAKOÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk milleti ordusunu milletten, milletini devletten, devletini ise istiklal azminden devşiren kadim bir ulustur. Mete Han'dan bugüne uzanan askerî nizam Malazgirt'ten İstanbul'un fethine, Çanakkale'den İstiklal Harbi'ne kadar şanlı zaferlerle yoğrulmuş, Türk milletine ordu millet vasfı kazandırmıştır. Türk ordusu şهادeti şerefe bilen, teslimiyeti tahkir sayan, hürriyeti haysiyetinin özü kabul eden kahramanlık mektebidir.

Ordumuzun yüksek teknolojiyle, derin stratejiyle, yerli üretimle, bağımsız savunma sistemiyle donatılması günümüz şartlarında hayati bir meseledir. Savaş meydanları genişlemiş, veri merkezlerinden elektronik harp sahalarına, uydu katmanlarından insansız platformlara kadar kara, hava, deniz sahalarımız gibi siber sahamız da millî güvenliğin asli bir cephesi hâline gelmiştir. Türkiye havada, karada, denizde ve uzay destekli güvenlik mimarisinde tarihî bir eşiği aşmıştır. Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin

isim babası olduğu KAAN, yalnızca bir savaş uçağı projesi değildir, Türkiye'nin dışa bağımlılığı kırmamasının da timsalidir. ALTAY, yalnızca bir tank değildir, Kara Kuvvetlerinin yerli ve millî omurgasını tahkim eden stratejik bir iradedir. MİLGEM, yalnızca bir gemi projesi değildir, mavi vatandaki egemenlik haklarımızın çelikten muhafızıdır. GÖKBAY, Anka, Akıncı, KIZILELMA, HİSAR, ATMACA ve daha nicelerinin birer birer TSK envanterine kazandırılması Türkiye'nin caydırıcı, donanımlı, etkin ve saygın ordusuyla hem bölgesel hem de küresel çapta aktif ve yön tayin eden bir ülke olduğunu göstermektedir. Savunma sanayisindeki bu yükseliş güvenle birlikte stratejik bir itibar da üretmektedir. Ülkemiz, bugün kendi mühendisini yetiştiren ve kendi sistemini geliştiren, başta Türk dünyası olmak üzere gönül coğrafyalarımızdaki kardeş ülkeler için de güvenilir bir ortak hâlindeki devlettir. Fakat burada durmak tehditler ve kuşatmalar devam ederken mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, Orta Doğu yanmaktayken, Lübnan'da şehirler bombalanmaktayken, Suriye'nin toprak bütünlüğü ağır kuşatma altına alınmışken, İran'da sivil savaşın en ağır bedelini ödemekteyken ve bölgemizin kalbine hançer gibi saplanan her saldırı insanlığın haysiyetini yaralamaktadır. Orta Doğu'daki hiçbir gelişme Türkiye'den bağımsız değildir. Suriye'de yaşanan her kırılma Türkiye'nin güney sınırına dayanan bir güvenlik riskidir. Doğu Akdeniz'de kurulan her hain denklem Türkiye'nin mavi vatan üzerindeki menfaatlerine yönelik bir tehdittir. İran hattında yükselen gerilim, enerji güvenliğinden sınır emniyetine, ticaret yollarının kontrolünden bölgedeki güç dengelerine kadar Türkiye'yi doğrudan ilgilendiren hayati bir meseledir. Türkiye çevresindeki yangına seyirci kalan bir ülke değildir; değil yangın, kıvılcımın dahi esamesi okunmuyorken Suriye'de barış için mücadele eden Türkiye'dir. Gazze'ye huzurun ve istikrarın hâkim olması için mazluma ses olan Türkiye'dir. Doğu Akdeniz'deki egemenlik haklarımız ve Kıbrıs Türklüğünün istikbali için duruşundan ödün vermeyen Türkiye'dir ve bugün Türkiye, Orta Doğu'da silahların susması, çatışmanın durması ve barışın hâkim olması için mücadele etmektedir. Bilinmelidir ki siyonizme ve her türlü emperyalizme karşı son nefer, son nefes ve son damla kana kadar mücadele etmeye imanla yemin edenler Türk milletinin sigortası olan ülkücülerdir.

Değerli milletvekilleri, bölgemizdeki bu gelişmeler karşısında yapay zekâ destekli savunma mimarisinden siber güvenliğe, uzay tabanlı gözetleme sistemlerinden katmanlı hava savunma sahasına kadar her alanda millî kapasite daha da büyütülmeli, ordumuzun yeni nesil harp anlayışı güçlendirilmelidir.

Bu vesileyle askerî hastanelerin yeniden açılmasını millî güvenliğin tahkimi bakımından ertelenemez bir ihtiyaç olarak görüyor, çağırımızı aynı kararlılıkla yineliyoruz. Askerî hastaneleri yeniden açmak kadim Türk ordusuna şeref borcumuzdur.

Biz Türk milletiyiz, ordu milletiz; barıştan, huzurdan ve istikrardan yanayız ancak dalımızı kıranın ağacını kökünden sökmek için de tüm kudretimizle ayaktaız. Cihan şahittir ki bu devlet kendisine kefen biçenlere tarih boyunca mezar olmuştur. Devletimiz başımızda durdukça, ordumuz kudretli oldukça...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ZUHAL KARAKOÇ (Devamla) - ...al bayrağımız mavi göklere kavuştukça, ezanımız camilerimizden duyuldukça kimseden korkumuz yoktur, olmayacaktır.

Teşekkür ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özyürek...

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek'in, Âşık Veysel'e ilişkin açıklaması

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sivas'ımızın büyük değeri Âşık Veysel, sadece bir saz şairi değil bu toprakların derdini, sevincini, inancını ve insan sevgisini en yalın ve en derin hâliyle dile getiren bir bilgeydi. Görmeyen gözlerine rağmen dünyayı en iyi görenlerden biri oldu. Onun dizelerinde, dili, dini, ırkı ne olursa olsun insanı insan olduğu için seven bir anlayış vardı. "Uzun ince bir yoldayım." diyerek çıktığı hayat yolculuğunda bizlere sabrı, tevekkülü ve insan olmanın erdemini öğretti. Toprağa olan bağlılığıyla, doğaya duyduğu saygıyla, sade yaşamıyla hepimize örnek oldu. Sazı onun dili, sözü onun kalbiydi.

Bu duygu ve düşüncelerle, büyük ozanımız Âşık Veysel'i bir kez daha rahmetle anıyor, onun sözlerinin, türkülerinin ve fikirlerinin nesilden nesle yaşamaya devam etmesini diliyorum. Ruhu şad olsun.

Teşekkürler Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Cavit Arı... Yok.

Sayın Kılıç, buyurun.

2.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, yılın ilk iki ayında kesilen trafik cezalarına ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; trafik güvenliği hayati bir meseledir ancak bugünkü tablo güvenlikten ziyade gelir odaklı bir yaşamın hâkim olduğunu göstermektedir. Bütçeyi beceremeyenler cezaları vatandaşa kesiyor. Yılın tamamı 348 milyar liralık ceza öngörülürken daha ilk iki ayda 1 trilyon 49 milyar lira ceza kesmişsiniz, bunun 55 milyar Türk lirası trafik cezaları.

Bakın, devletin görevi vatandaşını cezalandırmak, tuzak kurmak değil onu korumaktır. Ceza gelir kapısı değil ıslah aracıdır. Gelir odaklı değil güvenlik odaklı bir sistem inşa etmek zorundasınız. Cezaların yalnızca yüzde 4,1'i tahsil edilebilmiş. Milletimizin neyi var ki versin, açık seçik ortada ama amaç üzüm yemek değil bağcıyı dövmek. Yolsuzlukların, hesapsızlıkların bedelini vatandaşa ceza olarak ödetiyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Aygün...

3.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, çiftçinin girdi fiyatlarındaki artışa ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

İran savaşının en büyük etkilerinden biri ülkemizde yaşanmaktadır. Mazota yapılan fahiş zamlar zaten darda olan çiftçinin girdi fiyatlarını yerinden oynatmıştır. Geçen yıl zirai don yaşayan ve hâlen zararı tam olarak karşılanmayan çiftçi şu anda SOS veriyor. Küresel hafta ortalaması üre fiyatı 567 dolar. İspanya hemen çiftçisinin imdadına koştı. Artan mazot ve gübre fiyatlarına karşı toplamda 877 milyon avro tutarında can suyu veriyor, 30 Haziran tarihine kadar tarımsal amaçlı kullanılan mazotta litre başına 20 sent ek indirim uygulanacak. Romanya da yaklaşık 122 milyon avro mazot için ek destek ödemesi yapacak. Biz neyi bekliyoruz? Çiftçi litresi 80 liraya mazot, tonu 35 bin liraya nasıl gübre alacak? Çiftçimizin İspanyol, Romanyalı çiftçiler kadar değeri yok mu diyorum. Acil 2025 yılı ödenmeyen destekleri ödeyin. Yine, acil olarak bu hafta görüşülecek olan kanuna madde ekleyerek çiftçiye ek mazot, gübre desteği verelim diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

2.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - İkinci olarak, Adana'nın sorunları hakkında söz isteyen Adana Milletvekili Sayın Bilal Bilici.

Buyurun Sayın Bilici. (CHP sıralarından alkışlar)

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu, milletimizi ve Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Bereketin simgesi Çukurova'nın kalbinde geçmişte tarımın ve sanayinin devleştiği Adana bugün pili bitmiş bir saat gibi ortaya çıkmakta. Pamuğun bereketiyle zenginleşen, sanayi fabrikalarıyla Türkiye'yi sırtlayan o dev şehir gitmiş; karşımızda, komşularını seyreden, komşularının ilerleyişini gözlemleyen sahipsiz bir Adana ortadadır. Buradan sormak istiyorum: Mert insanlarıyla toprağından bereket fıskıran Adana geri mi gidiyor yoksa geri mi bırakılıyor? Adanalının suçu kebabın acısını sevmek mi yoksa sahipsiz kalmaya, sahipsiz bırakılmaya eyvallah etmek mi? Yöresel lezzetleriyle ön plana çıkan Adana maalesef kalkınma, atılım ve markalaşma trenini kaçırmış durumda. Başka şehirler kalkınma ve atılım açısından hızlıca yol alırken Adana bu tozlu yollarda kağıyla gitmekte. Adana Türkiye'nin birçok konusunda, birçok alanında amiral gemisiydi, şimdi ise mini bir sandal gibi kenarda bekletilmekte. 01 plakasıyla kalplerde birinci olan Adana Türkiye ekonomik ölçeğinde maalesef 16'ncı sırada. Kişi başına düşen gayrisafi yurt içi hasıladan yani Adana'nın kişi başına düşen millî gelirinde ise Adana 46'ncı sırada; iş gücü, beşerî sermaye kriterinde ise Adana 52'nci sırada; eğitim, sağlık, yaşam koşullarında ise Adana'mız 60'ıncı sırada; nüfus artış hızında Adana 64'üncü sırada. Adana'mız bunu hak etmiyor. "Hani ilk 4'teki Adana?" diye sormak istiyorum, hani -ilk 10'a bile zar zor girebilen Adana- bu sıralamaların neresinde? Forbes Yaşanabilir Şehirler Listesi'nde Adana ne ilk 4'te, ne ilk 10'da, ne de ilk 20'de. Yaklaşık çeyrek asırdır bu ülkeyi yöneten AK PARTİ değil mi? Yatırım teşviklerini AK PARTİ belirlemiyor mu? Hem sanayi hem turizm teşviklerinde Adana istenileni almış, alabilmiş durumda değildir. Ekonominin, sanayinin ve tarımın yönetimi AK PARTİ'de değil mi? Buradan Adanalının haykırışını ifade etmek istiyorum.

Adana'da sanayi ve zirai üretim azalmış, işsizlik tırmanmış hâldedir. Eskiden cazibe merkezi olan Adana bugünlerde maalesef kan kaybetmektedir. Gençler geleceğini göremedikleri için metropollere gitmekte. Ekonomik sıkıntılar, çözümsüzlükler ve işsizlikten ötürü Adana'daki gençler maalesef çeteleşme, mafyavari faaliyetlere yönelmektedir yani kısacası asayiş problemi Adana'nın handikabıdır.

Şu anda, çiftçi toprağına, sanayici yarınına veda etmiş durumda. Çiftçimiz borçlu, destekler yetersiz, tarlalar boş kalmaktadır. Mazot pahalı, gübre pahalı, çiftçi çaresiz ve kimsesizdir. Çiftçi bugün ekemezse yarın milletimiz ne yiyecek? Bunu da buradan belirtmek istiyorum.

İran savaşının başlamasıyla ülkemize ve Adana'mıza füzeler yöneldi. Bu savaşla birlikte kapımıza dayanacak yeni bir göç dalgası olabilir. Adana bugünlerde resmî olarak 200 bin civarı, gayriresmî olarak 300-350 bin civarında Suriyeli mülteciyi barındırmakta. Adana, en yoğun Suriyeli mültecileri barındıran ilk 6 şehirden biri. Bu durumda, yeni bir göç dalgasını ne Adana ne de Adanalı kaldıracaktır. Eskiden 1 kilogram pamukla 2,5 litre mazot alan Adanalı çiftçi bugün 1 litre mazot için 2,5 kilogram pamuk satmak zorundaydı ama bu, savaş öncesiydi. Savaşla beraber gübre ve akaryakıt başta olmak üzere tüm girdiler arttı; girdiler arttı ama çiftçi kredileri, destekler ne giderler oranında ne de enflasyon oranında arttı keza ne de ürün fiyatları bu zamlar kadar artabildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

BİLAL BİLİCİ (Devamla) - Başka bir konuya daha değinmek istiyorum.

Ziraat Bankası bugünlerde çiftçimize çile çekirtmekte. Nasıl çile çekirtmekte? Verilen çiftçi kredileri on beş gündür blokeli tutulmakta yani çiftçinin parası hapis, çiftçinin parası donmuş durumda. E, bu süreçte mazot fiyatları artmadı mı, gübre fiyatları artmadı mı? Tohumun vakti geçer mi diye soruyorum? Fiyatlar her gün artıyor, artarken bankanın bu keyfi uygulaması yüzünden çiftçilerimizin girdileri her gün daha pahalı hâle gelmiş durumda, Ziraat Bankası bu keyfekeder uygulamaya bir an önce son versin. Öngörüsüz, ihmalkâr, önemsememe, öncelik vermeme anlayışı Adana'yı buraya getirdi. Kaybeden Adana olmamalı, Adanalı kaybetmemeli diyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çan...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'un Terme ilçesi Çağlayan Mahallesi'nde faaliyet gösteren taş ocağına ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Seçim bölgem Samsun'un Terme ilçesi Çağlayan Mahallesi'nde faaliyet gösteren taş ocağı konutlara son derece yakın bir noktada patlayıcı kullanarak üretim yapmaktadır. Patlatmaların etkisiyle evlerde çatlaklar oluşmuş, topoğrafyada gözle görülür hareketlilik yaşanmış, bu durum yurttaşlarımızda ciddi bir korku ve tedirginlik yaratmıştır. Yıllık 175 bin ton kapasiteyle izin alan işletmenin fiilen bunun yaklaşık 4 katı üretim yaptığı iddiaları son derece ciddidir. Bu nedenle, mevcut üretim alanı ve kapasitesi dikkate alınarak çevresel etki değerlendirmesi yeniden yapılmalı, vatandaşımızın haklı endişeleri giderilmeli, can ve mal güvenliği güvence altına alınmalıdır. Bu konuda gerekli denetimler şeffaf ve düzenli biçimde yapılarak sonuçları da vatandaşımızla paylaşılmalıdır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Uysal...

5.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, denklik sorunu yaşayan üniversite mezunlarına ilişkin açıklaması

LEVENT UYSAL (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, YÖK Okul Tanıma Sistemi'nde yer alan yurt dışındaki üniversitelerden mezun olmuş 100 bin gencimiz bugün denklik sorunu yaşıyor. Bu gençlerimizi çalışmaya, üretmeye, ülkemize fayda sağlamaya odaklı bir şekilde geliştirmemiz için diyoruz ki: Terör ve kamu düzeni suçlarına karışmamış 2026 yılı öncesi mezunlarını seviye tespit sınavına alarak, eksik ders ve stajlarını tamamlayarak bir düzenleme yapalım ve bir an önce hayata kavuşturalım. Biz gençlerimizin hep yanındayız.

Teşekkür ederim.

Saygılarımla efendim.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

6.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'ya ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bursa, tıpkı Semerkant gibi, Üsküp gibi, Manisa gibi, Diyarbakır gibi, Kars gibi, Buhara gibi kadim bir Türk şehridir. Aziz Türk milleti ve Bursalı hemşehrilerim etnik şımarıklığın, etnik faşizmin ve küstahlığın gösterilerini sabırla izlemiştir. Türk milleti ve Bursa alicenaptır, sabırlıdır, bin yıllık kardeşliği bilir, korur, gözetir ve yaşatır. Ancak tarih şahittir ki vatanını bölmeyi, etnik ayrılıkçılığı, fitneyi ve hususen bayrağa kalkan o orta parmağı vakti geldiğinde kırmamasını da bilir.

Hatırlatalım ki Çanakkale'de vatan için en çok şehit veren şehirdir Bursa, gerekiyorsa yine vatan için hiçbir fedakârlıktan kaçınmaz.

Teşekkür ediyorum.

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

3.- Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın, savunma sanayisinin başkenti Ankara'ya ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Üçüncü olarak, savunma sanayinin başkenti Ankara hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Zeynep Yıldız.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, ekranları başından bizleri takip eden necip milletimiz; konuşmama başlamadan evvel, Katar'da meydana gelen elim helikopter kazası neticesinde şehit olan Hava Savunma Binbaşımız Sinan Taştekin ile ASELSAN teknisyenlerimiz Süleyman Cemre Kahraman ve İsmail Enes Can'a Allah'tan rahmet, aziz milletimize başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Ankara'mızın bürokrasinin başkenti olmasının ötesinde, üretime dönük yanını çeşitli vesilelerle anlatmaya çalışıyoruz. Bugün de Kıbrıs Barış Harekâtı'yla başlayan Ankara'nın savunma sanayi yolculuğunun son yıllardaki yoğun yatırımla aslında Ankara'mızı savunma sanayi başkenti hâline nasıl dönüştürdüğünü, tabiri caizse Ankara'mızı bir savunma sanayi üssü hâline getiren duyguyu, düşüncüyü, ekosistemi çok kısa da olsa tutanaklara kaydetmek üzere söz almış bulunuyorum.

Malumualiniz, dünya keskin sinamalardan geçiyor. Esasen, bu süreç içerisinde uzun vadeli planlamaların, vaktiyle doğru zamanda gerçekleşen yatırımların çıktılarının daha da önem arz etmeye başladığını hep birlikte müşahade ediyoruz. Bir yandan iç cephemizi tahkim etme vurgusunun önemini hepten idrak ediyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, millet olmak, etimolojisi itibarıyla bir sesin etrafında toplanmaktadır. Hobbes toplumu soğuk bir anlaşmadan ibaret göredursun, Hobsbawm kırıcı bir şekilde bu birliği bir pazar birliğine indirgedursun, tüm bu köksüz yaklaşımlardan beri olarak bizler "millet" kavramını varlığında içkin olduğumuz bedenimiz ve ruhumuz olarak nitelendiririz. Öyle ki Erol Güngör "millet" kavramını hafıza birliği olarak görürken milleti aynı kıymetlere "kıymet" diyen, aynı şeylerden utanan ve aynı şeylerle övünen insanlar bütünü olarak tanımlar. Aliya İzzetbegoviç ise milleti manevi bir saf olarak tanımlar ve milleti ortak bir tavır

bütünü olarak görür. Nurettin Topçu'nun "millet mistiği" kavramıyla işaret ettiği arketip ise karşılıksız adanmışlığı ve oluşturucu bir iradeyle yeniden üretmeyi tanımlar. İşte, bu çerçevede dâhilinde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan "Dünya 5'ten büyüktür." diyerek milletimizin tarihin adil safında yer alma ortak tavrını yanına yoldaş ederek emin ve ehil adımlarla bu yüzyılı Türkiye Yüzyılı kılmak adına uzun vadeli planlamalar, doğru zamanda yapılan doğru yatırımlarla Türkiye'nin esenliğini, güvenliğini ve uhuvvetini pekiştiren Türkiye'nin gerçek dostlarını, dünyanın mazlumlardan sevindirecek kalıcı bir üretim ekosistemini inşa etme yolunu tutmuştur. Tam bağımsız Türkiye'nin gerçek ideali, yerli ve millî üretim hassasiyeti, ağır sanayi hamlesinin güncel iz düşümü Millî Teknoloji Hamlesi yaklaşımı ile bugün savunma sanayisinde ulaşılan yüzde 80'leri aşkın yerlilik oranı hepimizin ortak kıymeti, hepimizin ortak övünç kaynağıdır; hepimizin safını pekiştirecek olan tavrın caydırıcı gücüdür.

Türkiye bir yandan insansız hava aracı KIZILELMA'yla, Akıncılarla, ANKA'larla ve bazı küçük sürprizlerimizden kamikaze İHA'larla dünyanın ilk 3 İHA üreticisinden biri hâline gelirken dünyanın savunma paradigmasını değiştirmektedir ve bu değişen paradigma doğru insan ve kaynak yönetimiyle oluşurken bu savunma yetkinliği her geçen gün yeni yetkinliklerle pekişmektedir. Elbette ki bu yetkinliklerin hepsini saymaya burada vaktimiz yetmez ancak şunu ifade edebilirim: Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında millî muharip uçağımız KAAAN'ı Kahramankazan'da gözyaşlarıyla karşılamıştık. Aslında, geçtiğimiz 29 Ekimde kısa fren mesafesi, manevra kabiliyetleri ve karada ülkemizin kritik bir eşiği aşmasını sağlayan ALTAY tankını yine Kahramankazan'da hayranlıkla izlemiştik. Başkaları -akıllı mühimmatları- "Ne der acep?" demeden bizi aslında kendi yerli ve millî teknolojiyle bağımsız kılacak olan güdümlü füzelerimiz GÖKDOĞAN, BOZDOĞAN ve SOM'un, uzay vatanımızdaki gözlerimiz TÜRK SAT 6A ve İMECE'nin, hava savunma sistemimiz HİSAR'ın mühendislik altyapısının Altındağ'da, Mamak'ta, Gölbaşı'nda üretildiğini biliyoruz.

Velhasıl, değerli milletvekilleri, Ankara'mız lalettayın başkentlerden bir başkent değildir; Ankara'mız, Ankaralıların vakarı, fedakârlıkları, şuuru, tavrı ve tabiri caizse babalığıyla başkent olagelmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Bizler şunu biliyoruz: Tarihimizin zor zamanlarında milletimiz, Ankara'nın ahilerinin omuzlarında küllerinden yeniden doğmuştur. İnşallah, Ankara'mızın omuzlarında yükselen savunma sanayimizle, Ankara'nın otağında büyüyen Millî Teknoloji Hamlemizle Ankara'mız, bu yüzyılı Türkiye Yüzyılı kılmak adına var gücüyle çalışmaya ve üretmeye devam edecektir.

Milletimize çizdiği istikamet ve daha önceden türlü gerekçelerle hayata geçirilmeyen milletimizin ortak hayal ve hedeflerini mümkün kılan kararlılığı ve iradeyi ortaya koymaları ve savunma ekosistemini Ankara'da temerküz ettirmeleri dolayısıyla Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a bir Ankara Milletvekili olarak şükranlarımı arz ediyorum. Savunma Sanayii Başkanlığımıza, bakanlıklarımıza, tüm OSB'lerimize ve bu üretimi gerçekleştirebilmek için akıl ve alın teri döken, yeri geldiğinde fedayî can eylemekten geri durmayan teknisyeninden mühendisine, akademisyeninden yöneticisine, herkese minnettarlıklarımı ifade ediyorum, milletimizi ve Ankaralı hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Buyurun Sayın Demir.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

7.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, Nevruz Bayramı'na ilişkin açıklaması

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 21 Martta idrak ettiğimiz Nevruz'un coşkusunu bugün de yüreğimizde taşımaya devam ediyoruz. Nevruz sadece bir baharın gelişi değil dirilişin, birliğin ve kardeşliğin adıdır. Bugün etrafımız âdeta ateş çemberiyken; bölgemizde krizler, savaşlar ve istikrarsızlıklar yaşanırken Türkiye'nin dimdik ayakta durması, milletimizin huzur içinde yaşaması güçlü bir iradenin eseridir. Bu huzurun, güvenin arkasında devlet aklı, millet iradesi ve güçlü bir liderlik vardır. 81 ilimizde yakılan Nevruz ateşi bugün bize şunu hatırlatıyor: Biz biriz, beraberiz, kardeşiz. Bu millet dün olduğu gibi bugün de her zorluğun üstesinden gelir çünkü bizim mayamızda yılmak yok, bölünmek yok, geri durmak yok.

Bugün buradan bir kez daha haykırıyoruz: Türkiye'nin dört bir yanında tek yürek olmaya devam edeceğiz. Birliğimizi daha da güçlendirecek, geleceğe daha kararlı yürüyeceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle aziz milletimizin ve Türk dünyasının Nevruz Bayramı'nı kutluyorum.

BAŞKAN - Sayın Özer...

8.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Mescid-i Aksa'nın kapılarına kilit vurulmasına ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Uluslararası toplumun uzun süredir sergilediği duyarsızlık hukukun ve evrensel değerlerin aşınmasına yol açmaktadır. Yeryüzünde barıştan ve sağduyudan yana olduğunu iddia eden herkes hangi inançtan, hangi milletten olursa olsun artık suskunluğunu sonlandırmak zorundadır. Zira zulüm karşısında tarafsızlık fiilen haksızlıktan yana konumlanmaktadır.

Mescid-i Aksa'nın kapılarına kilit vurmak milyonlarca Müslüman'ın inancına açık bir saldırıdır. Mescid-i Aksa tarih boyunca en zorlu dönemlerde dahi ibadete açık kalmış, kutsiyeti ve dokunulmazlığıyla tüm insanlık için önemli bir değer olmuştur. Bu hakikatin göz ardı edilmesi gerilimi artırmaktan başka hiçbir sonuç doğurmayacaktır.

Kudüs inancımızın, tarihimizin ve insanlık onurunun emanetidir; hiçbir şart altında siyonizmin tasarrufuna terk edilmemelidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Durmaz...

9.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat'ta yaşlı nüfusun arttığı beldelere ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Tokat'ta özellikle köylerde yaşlı nüfus oranı giderek artmaktadır. Hizmete erişimin zorlaştığı, genç nüfusun işsizlikten çaresiz göç ettiği bu yerlerde yerel yönetimin güçlendirilmesi artık bir tercih değil zorunluluktur. Nitekim kapatılan, sonra yargı kararıyla yeniden seçim yapılacak beldeler bunun mümkün olduğunu göstermiştir. Tokat'ın yargı süreci devam eden Merkez Büyükyıldız; Erbaa Değirmenli, Atça; Almus Cihet ve Ormandibi; Zile Güzelbeyli, Yalinyazı ve Yıldıztepe; Sulusaray Dutluca; Niksar Kuyucak, Turhal Kat, Yeşilyurt Kuşçu için de aynı irade gösterilecek midir? Bu beldelerde hakların verilmesi, yaşlı nüfusun yaşamlarını kolaylaştıracak ve tersine göçü teşvik edecektir. Bu nedenle de tarımsal üretimin artmasına zor şartlarda da olsa katkı verilmelidir. Soruyorum: Bakanlık Tokat'taki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bektaş...

10.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Muhabir İsmail Arı'ya ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; BirGün gazetesi muhabiri İsmail Arı tarikatların şirketleşme faaliyetlerini, kamudaki yapılanma iddialarını ve devlet içinde güç devşirme çabalarını haberleştiren bir gazetecidir. Bayram günü aile ziyareti sırasında tutuklanması da Türkiye'nin ayıbıdır. Bu tutuklanma, basına verilen açık bir gözdağıdır. Gazetecilik suç değildir; aksine, demokrasinin temel ayaklarından biridir. Ancak ülkemizde her geçen gün gazeteciler tutuklanıyor, basın baskı altına alınıyor, öyle ki Türkiye basın özgürlüğünde 180 ülke arasında 159'uncu sırada yer alarak "çok vahim" kategorisine girmiştir. Güçlü bir ülke ancak özgür basınla mümkündür. İsmail Arı yalnız değildir, BirGün gazetesi yalnız değildir.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Yaz...

11.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Netanyahu'nun açıklamalarına ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

(Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz tarafından Mâide suresinin 78'inci ayetikerimesinin okunması)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Davud ve İsa Peygamber diliyle lanetlenmiş kavmin lanetli Başbakanı Netanyahu "İslam, Sünnisiyle, Şiisiyle dünyanın başına beladır, bu beladan bir an önce kurtulmak gerekir." diyerek dünyada 1 İsrailiye 2.800 hizmetlinin yeterli olduğunu söylüyor. İsrail'in nüfusu 10 milyon olduğuna göre, 12 milyon çarpı 2.800 eşittir 33 milyon 600 bin insan, geriye kalanın gereksiz varlıklar olduğunu söylerken, biz hâlâ bin dört yüz yıl önce meydana gelen Cemel ve Sıffin savaşlarını gerekçe göstererek TV ekranlarında ve cami kürsülerinde Sünni-Şii tartışmasını yapıyoruz. Yazıklar olsun! Hepimiz bundan sorumluyuz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Evet, Sayın Cıngı... Yok, değil mi?

Sayın Gül...

12.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, Ramazan Bayramı'na ve Orta Doğu'da yaşanan çatışmalara ilişkin açıklaması

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçmiş Ramazan Bayramı'nın başta ülkemiz olmak üzere tüm İslam âlemine sağlık, huzur ve bereket getirmesini temenni ediyorum.

Bugün Orta Doğu'da yaşanan çatışmalar sadece bölge ülkelerini değil tüm dünyayı derinden etkileyen bir insanlık meselesi hâline gelmiştir. Savaşlar masum sivillerin hayatını kaybetmesine, milyonlarca insanın yerinden edilmesine ve büyük insani krizlere yol açmaktadır. Kalıcı çözümün yolu ise silahlardan değil diyalogdan, adaletten ve uluslararası hukuka saygıdan geçmektedir. Tarafların gerilimi artırmak yerine barışçıl yolları tercih etmesi her zamankinden daha büyük bir önem taşımaktadır. Unutulmamalıdır ki barış sadece bölgesel değil, küresel istikrarın da temelidir. Bu nedenle, uluslararası toplumun daha etkin, daha adil ve daha yapıcı rol üstlenmesi gerekmektedir. En büyük temennimiz bölgede akan kanın bir an önce durmasıdır. İnsanların güven içinde yaşayabilecekleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Söylemez...

13.- Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in, Mersin Büyükşehir Belediyesine ilişkin açıklaması

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Seçim bölgem Mersin'de CHP'li Büyükşehir Belediyesinin rezaletleri bitmek bilmiyor. Çöp, çukur, çamur, sel ve susuzluk rezaletleri yetmedi, üstüne şimdi de milletimize aşevinde at eti kavurması yediren bir Belediye Başkanı var Mersin'de. Evet, Büyükşehir koltuğunda oturan bu beceriksiz zat, dilencilik yaptığı Avrupa basınına da "at eti kavurmacıları" diye ülkemizi manşet

yaptı, rezilliğiniz sınırlarımızın dışına taştı. Gazi Meclisimizden aziz milletimiz adına soruyorum: Sizde hiç mi vicdan yok? El insaf! Sizde utanma da mı yok?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sizdeki vicdandan daha fazla vicdanlıyız biz.

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Konuşma, hayret bir şey! Oradan değil, cevap al...

BAŞKAN - Sayın Cıngı...

14.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, "Kökbörü Oyunları Erciyes 2026"ya ilişkin açıklaması

MURAT CAHİD CINGI (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bildiğiniz gibi, kökleri ta binlerce yıl öncesinde Orta Asya'daki atalarımıza kadar uzanan bir Türk sporu var "kökbörü" diye. Kökbörünün ilk defa profesyonel bir şekilde organize edildiği Kökbörü Oyunları Erciyes 2026, inşallah bu Cumartesi günü, 28 Martta Erciyes Kayak Merkezi'nde icra edilecek. Kayseri Büyükşehir Belediyemizin paydaşlığında, Atlı Sporlar Federasyonu organizasyonunda ve Kayseri Erciyes AŞ ev sahipliğinde yapılacak bu güzel aktivite festival şeklinde, şarkılarla, türkülerle, konserlerle güzel bir manzara oluşturacak. Hâlâ kayak ve "snowboard" faaliyetlerinin devam ettiği Türkiye'nin en büyük kış turizm merkezine atlı spor meraklılarını, binicilerimizi, Türk sporları meraklılarını ve tüm hemşehrilerimizi ve memleketlilerimizi davet ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Karagöz...

15.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Suluova'daki eski devlet hastanesi arazisine ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yıllar değişiyor, şehirler değişiyor ama AKP'nin parsel parsel satma alışkanlığı hiç değişmiyor. Fabrikalar gitti, limanlar gitti, köprüler gitti, şimdi de sıra Suluova'daki eski devlet hastanesi arazisine kadar geldi. Şehrin tam ortasındaki bu alan için "Gençlere yurt yapalım, sosyal alan kazandıralım, yetersiz sağlık altyapısını genişletelim." diyen yok. Kamu yararı söz konusu olduğunda ağır işleyen süreçler satış söz konusu olunca bir gece Cumhurbaşkanı kararıyla jet hızıyla özelleştirme kapsamına alınıyor. Buradan Suluovalı hemşehrilerime açıkça ihbarda bulunuyorum: 1093 ada, 6 parselde yer alan eski devlet hastanesi arazisi özelleştiriliyor, şehrin en önemli devlet arazisi elden çıkarılıyor. Suluovalı hemşehrilerim bilsin ki bu yanlış kararın karşısında duracak ve bu alanın yeniden kamu yararı doğrultusunda değerlendirilmesi için mücadelemizi sürdüreceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bayırcı...

16.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, CHP Genel Başkanının açıklamalarına ilişkin açıklaması

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Meydanı boş buldukça maalesef her gün nezaketten uzak, saygısız ve hadsiz açıklamalarıyla gündem olan CHP Genel Başkanının Cumhurbaşkanımıza yönelik "darbeci cunta başkanı" gibi ifadeleri kendisinin siyaset üretmediğinde nasıl savrulduğunun açık göstergesidir.

ASU KAYA (Osmaniye) - Önce alfabeyi öğren, Ce-Ha-Pe değil, Ce-He-Pe.

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan girmiş olduğu her seçimde defalarca milletimizin teveccühünü kazanmış bir liderdir. Onu cuntayla yan yana anmak tam bir aymazlık, tam bir akıl tutulmasıdır. Cuntacı görmek istiyorsanız kendi tarihinize bakacaksınız. Cuntacıları tarihe gömen adamın adıdır Recep Tayyip Erdoğan. Cumhurbaşkanımız tarihe milletine hizmet etmek için gecesini gündüzüne katıp durmadan, yorulmadan çalışan, mazlumların yanında olan bir lider olarak geçecektir. Peki, ya siz tarihe nasıl geçeceksiniz? Rantçı, bantçı, çantacı, cukkacı, çorbacı ya da baklavacı... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Pamukkale Üniversitesi öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Pamukkale Üniversitesinden öğrenci kardeşlerimiz dinleyici locasında Genel Kurul çalışmalarını takip etmekte; kendilerine Meclisimiz adına hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

Sayın Hun...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

17.- İğdir Milletvekili Yılmaz Hun'un, ağır hasta mahpuslara ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (İğdir) - Sayın Başkan, ağır hasta mahpus Mehmet Edip Taşar bugün bulunduğu cezaevinde hayatını kaybetti. Bu kayıp, sadece bir insanın ölümü değil hukukun, vicdanın ve insanlığın kaybıdır. Mehmet Edip Taşar'ın cezaevinde

yaşamını yitirmesi bir kader değil açık bir ihmalin ve siyasi tercihin sonucudur. Entübe edilmiş, yaşamla ölüm arasında mücadele eden bir insanın dahi tahliye edilmemesi, hasta mahpuslara yönelik politikaların ne kadar hukuksuz, vicdansız olduğunu bir kez daha göstermektedir. Adalet sistemi yaşam hakkını korumak yerine cezalandırmayı sürdürmeyi tercih etmiştir.

Emin Aladağ, Mecit Baştaş, Ferzende Elbi, Abdullah Ateş, Mehmet Çelik ve cezaevinde yaşam mücadelesi veren tüm ağır hasta mahpuslar derhâl serbest bırakılmalıdır. Aksi hâlde yaşanacak her ölümün sorumluluğu bu politikaları sürdürenlerin omuzlarında olacaktır. Adalet Bakanlığı bu konuda acilen adım atmaya davet ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Karaca Demir...

18.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, gazetecilere ve gerçek sınıf sendikacılarına ilişkin açıklaması

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sözüm iktidar sıralarına: Gazeteci işini yapıyor, mafya-tarikat-bürokrasi çarkında sarayın güdümlü yargısını haberleştiriyor; gerçekler ortaya çıkınca tutuşuyor, karga tulumba cezaevine atıyorsunuz. Sendikacı işini yapıyor, patron terörüne kurban ettiğiniz işçi canlarının hesabını soruyor; gerçekler ortaya çıkınca tutuşuyor, karga tulumba cezaevine atıyorsunuz. Siz de işinizi yapıyorsunuz.

Alican Uludağ, İsmail Arı, Mehmet Türkmen halka asla yalan söylemedi. Tarikatlarla kol kola rant düzeni kurmanız mı yalan, patronlar işçilerin canını makine dişileri arasında çiğnerken tek bir patronun bile doğru düzgün cezalandırılmadığı mı yalan? İstiyorsunuz ki bir tek sizin yalanlarınız konuşulsun memlekette. Amacınız belli. Yoksulluk derinleşirken, adaletsizlik büyürken, sömürü düzeni pervasızlaşırken gazetecileri susturmak, sendikacıları susturmak, halkı susturmak istiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Gazeteciler de gerçek sınıf sendikacıları da gerçekleri ortaya sermeye devam edecek.

BAŞKAN - Sayın Aşıla...

19.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, ümmetin yöneticilerine ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bakıyoruz da ümmet refleksi, ümmet dayanışması ve ümmet stratejisi diye bir şey kalmamış. Ne Irak'tan ne Suriye'den ne Libya'dan ne Gazze'den ders almamış, hazırlık yapmamış, strateji geliştirmemiş, güçlü birliktelikler oluşturamamış bu ümmetin yöneticileri, söz sahipleri ve önderleri bugün İran'a yapılanlar karşısında da aynı korkak ve işbirlikçi refleksi sergiliyor ve en kötüsü ise bu reflekslerin kendilerini kurtarabileceğine ve sıranın kendilerine gelmeyeceğine inanıyorlar. Maalesef, ramazan ve oruç bile bu ümmeti uyandırmaya yetmemiş. Evet, ya İslam ülkeleri birleşip bu ateşi birlikte söndürecekler ya da bu ateşten paylarına düşen nasibi alacaklar. Allah ümmetin yöneticilerine cesaret, basiret, feraset ve birlik nasip etsin diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Uçar...

20.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, "Nevroz"a ilişkin açıklaması

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Öncelikle tüm halkımızın "Nevroz"unu bir kez daha kutluyoruz. Bu sene 100 binlerce insan "Nevroz" için toplandığı alanları doldurdu. Alanlarda barış ve kardeşlik çağrısı yapan yurttaşlar, devletin atması gereken adımları hatırlattı. Buna karşın, bugün şu ana kadar 170'e yakın yurttaşımız gözaltına alındı. Gerekçe olarak 2911 sayılı Kanun'a muhalefet ve propaganda gösteriliyor. Bu gözaltıların hukuka uygun olmadığı açıktır ama bundan daha önemlisi, alanlara çıkıp barış ve özgürlük talep eden yurttaşların gözaltına alınması, sürece saygı duymamaktır. "Nevroz"da öne sürülen her bir talep ortak talebimizdir, hiçbir suç unsuru yoktur; tek suç gözaltına alınmalarıdır. Buradan tekraren söylüyoruz: Bu hatadan acilen dönülmeli, tüm yurttaşlar derhâl serbest bırakılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Koca...

21.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Mersin'deki liman işçilerine ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu sabah Mersin'de seksen dört gündür ekmeği için, onuru için, sendikal hakları için mücadele eden, direnen liman işçilerini bir kez daha direniş alanlarında ziyaret ettim. 1 Ocak tarihinde Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliğine bağlı taşeron şirket Özgüneş Taşımacılıkta çalışan işçiler olarak 185 liman işçisi işlerinden atılmıştı, çıkarılmıştı. İnsanca çalışma koşulları talebiyle, insan onuruna yaraşır ücret talebiyle sendikaya üye oldukları için işten çıkarılan işçiler -seksen dört gün boyunca- tüm hukuksuzluklara rağmen, tüm engellemelere rağmen seksen dört gündür direniyorlar, mücadele ediyorlar. Buradan bir kez daha liman işçilerinin haklı mücadelelerini, direnişlerini selamlıyorum. İşten atılan işçilerin derhâl işlerine iade edilmesi talebini bizler de buradan ifade ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Akgül...

22.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu'daki orman köylülerine ilişkin açıklaması

İSMAİL AKGÜL (Bolu) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ülkemizin önemli orman üretim merkezlerinden biri olan Bolu ilimizde orman köylülerimiz ciddi ekonomik sıkıntılar yaşamaktadır. Örneğin, 2024 yılında yaklaşık 1.600 lira olan kesim bedellerine karşılık ürünlerin depo satışı 3 bin TL civarındaydı. 2026 yılında ise bin lira civarında olan kesim bedeline karşılık ürünün depo satışı şu an 7 bin ile 8 bin TL civarındadır. Yani orman işletmelerimiz kârını korurken köylülerimizin kâr oranı neredeyse yok denecek kadar azdır. Artan mazot, işçilik ve ekipman maliyetleriyle birlikte ciddi şekilde zarar görmüşlerdir. Bu durum neredeyse orman üretimini durma safhasına kadar taşımıştır. Bölgemizin insanı olan Sayın Tarım Bakanımızın orman köylülerimizin şartlarını yakından bildiğine inanıyor, bu nedenle kesim ve üretim bedellerinin günün ekonomik şartlarına yakın bir seviyeye getirilmesini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kunt Ayan...

23.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa'da yaşanan sel felaketine ilişkin açıklaması

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Urfa'da günlerdir sel felaketiyle halk perişan hâlde. Üç yıl önce aynı şehirde aynı mevsimde aynı sel yaşandı, canlar gitti ama hiçbir şey değişmedi. Bugün Eyyübiye ilçesine bağlı Muradiye, Selçuklu, Osmanlı, Yenice Mahallelerinde insanların evlerini yine sular bastı, Viranşehir'de dereler taşıtı; bütün bedeli ise halk ödüyor.

Buradan halk adına soruyoruz: Göz göre göre gelen sele karşı neden önlem alınmadı? Sel bir doğal afet değil yıllardır yapılan ihmallerin, yanlış imar kararlarının sonucudur.

Buradan çağırımızdır: Bir an önce yerel ve merkezî tüm yetkililer gerekli çalışmaları yapmalı, bir daha bu acıların yaşanmaması için gerekli önlemler acilen alınmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

24.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, DİSK GENEL-İŞ'in Kadın Emeği Raporu'na ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Türkiye'de kadın olmak yoksulluğa, güvencesizliğe ve eşitsizliğe mahkûm olmak demektir.

DİSK GENEL-İŞ'in Kadın Emeği Raporu'na göre bu ülkede her 10 kadından sadece 3'ü istihdamda yani yüzde 70'i maaless evlere mahkûm olmuş durumda. Çalışabilen şanslı azınlığın ise sadece yüzde 30'u kayıt dışı yani güvencesiz ve kölelik düzeninde çalıştırılıyor. 21,5 milyon kadını iş gücünün dışına ittiniz çünkü onlara reva gördüğünüz tek şey ev işleri ve karşılıksız bakım yükü.

Daha acısı ne? Bu ülkede en yüksek işsizlik oranı üniversite mezunu kadınlarda. Pırıl pırıl genç kadınları diplomalarıyla işsizliğe mahkûm ettiniz. Zimbabve'nin bile 49'uncu olduğu dünya cinsiyet eşitliği sıralamasında 148 ülke arasında 135'inci sırada, Suudi Arabistan'ın bile gerisindeyiz ama buradan sözümüz olsun, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında eşitlik gelecek.

BAŞKAN - Sayın Barut...

25.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, çiftçinin girdi fiyatlarındaki artışa ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, dünyada İran'a yönelik vahşi saldırıların ardından mazottan gübreye tarımsal üretim girdilerinde fahiş bir artış var. Üre gübresinin fiyatı tonu 20 bin liradan 35 bin liraya çıktı, mazot ise 80 lirayı gördü. Çiftçinin en temel girdilerinde yaşanan bu fahiş zamlar tarımsal üretimi ise krize soktu. Bu kriz, aynı zamanda tüketiciler için de başta gıda olmak üzere, iğneden ipliğe her şeye fahiş zam demektir. Çiftçi üretmezse aç kalırız, halkımız tüketmezse kriz büyür. Bu yangını söndürmek için örneğin, İspanya'da olduğu gibi, gübre ve mazottaki KDV dâhil tüm vergiler sıfırlanmalı, üreticiye destek verilmelidir. Aksi takdirde tarımsal üretim biter, gıda egemenliği de tehlikeye girer. Açlık ve pahalılıkla karşı karşıya kalan halkımızın da yeterli gıda tüketimi için muhakkak ki desteklenmesi şarttır.

BAŞKAN - Sayın Bozan...

26.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Mardin Valisine ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Biliyorsunuz, Mardin Valisi aynı zamanda kayyım. Gidin Mardin'e, evde, sokakta, işte, kahvede yurttaşlara sorun "Kayyım nedir?" diye. "Kayyım hırsızdır, kayyım gasptir." diyeceklerdir. Ben de bir ara Mardin'e gittiğimde "Mardin kayyımı hırsızdır." dedim. Kayyım kendisine "Hırsızsin." dememe çok alınmış, incinmiş ve dava açmış bana. Halkın iradesini çalmaktan utanmayan kayyım üstüne 25 bin lira tazminat istemiş. Demiş ki: "Bana hırsız demişsen parasını vereceksin." Mahkeme kararını verdi ve Mardin Valisine dedi ki: Sana para mara yok. Kayyımlık yapıyorsan sana 'hırsız' denmesine katlanacaksın, incinmeyeceksin. Kayyımın irade gasbı olduğu, hırsızlık olduğu mahkeme kararıyla tescillendi böylece.

Hırsızlık olduğu mahkeme kararıyla tescillenen kayyım uygulamasından artık vazgeçilmelidir, halkın seçtikleri görev başına döndürülmelidir. İktidarı çözüm komisyonunca hazırlanan rapora attığı imzanın arkasında durmaya davet ediyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

YENİ YOL Partisi Grubu Başkanı Sayın Mehmet Emin Ekmen.

Buyurun Sayın Ekmen.

27.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Ramazan Bayramı'na ve Nevruz Bayramı'na, İsrail ile Amerika'nın İran'a yapmış olduğu saldırılara, Profesör Doktor İlber Ortaylı'ya, Gazeteci İsmail Arı'ya, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin ifadelerine ve Öğretmen Ramazan Avuşmak'la ilgili soruşturmaya ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İki bayramı geride bıraktık. Ramazan Bayramı'nı önce hep birlikte idrak ettik, ardından Nevruz Bayramı coşkuyla kutlandı. Bu iki bayramın peş peşe bir araya gelişi aslında bu coğrafyada bizim inancımız ile coğrafyanın kültürünün, tarihinin ne kadar iç içe geçmiş olduğunun da sembolik bir önemi oldu. Ben sizin şahsınızda Genel Kuruldaki arkadaşlarımızın ve milletimizin iki bayramını da tekrar kutlamış oluyorum.

Tabii ki Ramazan Bayramı'na emeklilerimiz, dar gelirlilerimiz, asgari ücretlilerimiz çok büyük bir ekonomik sıkıntı içerisinde girdi ama bayram sohbetlerinin konusu bu ekonomik darboğaz değil soykırımcı, terörist, haydut devlet İsrail ve Amerika'nın İran'a yapmış olduğu saldırılardı. Ramazanda başlayan ve bayramda da kesilmeyen gencecik insanların, kız çocuklarının hedef alındığı saldırılar milletimizin ana gündem maddesiydi. Burada insanlarımız İsrail'in saldırganlığının, sınır bilmez dinî sapkın anlayışına dayalı bir yayılcı anlayışının durdurulması gerektiği yönünde hemfikirler. Bu noktada Türkiye'nin Gazze Barış Kurulundaki pozisyonunu da gözden geçirmesinin gerekliliği ortada. Biz, Türkiye'nin zor şartlarda bir dengeyi sağlamaya çalıştığını görüyoruz ve kısmen de takdir ediyoruz ancak Gazze Barış Kurulu üyeliği gibi, ne işe yarayacağı belli olmadığı gibi İsrail ve Amerika'nın tezlerini meşrulaştıran bir noktada veyahut da Körfez ülkeleri ile Dışişleri Bakanlarının yapmış olduğu ortak açıklamada İsrail'in ve Amerika'nın bahsi bile geçmezken sadece İran'ı eleştiren bir açıklamaya şerh koymak ve o açıklamayı değiştirmek bir yana, imza koymasının gerçekten kabul edilemez ve anlaşılabilir olduğunu düşünüyoruz. Türkiye, elbette ülkemizi bu ateş çemberinin dışında tutmakla yükümlüdür ama bunu yaparken de özellikle Trump ve İsrail'in uygulamış olduğu bu insanlık dışı politikalara karşı duruşunu da net bir şekilde ortaya koymaktan çekinmemelidir diyoruz.

Az sonra bu savaşın tarım sektöründeki etkisine tekrar değineceğim ama birkaç konuya da izninizle değinmek istiyorum.

Yine, bayram arifesinde tarihçi Profesör Doktor İlber Ortaylı'yı kaybettik. Türkiye'de çok büyük ve önemli tarihçilerimiz var, bunlardan birisi de İlber Hocaydı ama İlber Hocanın, tarihi anlaşılır kılmak, popüler kılmak, gençlere sevdirmek ve gençlere sadece tarih değil aynı zamanda bir hayat tarzına dair öneriler sunmak açısından da farklı bir yönü vardı. Biz de kendisini burada rahmetle anıyoruz.

Sayın Başkanım, bayram günlerinde yine ortaya çıkan iki ayrı yargı kararı ciddi bir tartışma yarattı. Bunlardan birincisi İsmail Arı'nın tutuklanmasıydı. İsmail Arı, genç yaşında, uzunca bir süredir, tamamen belgeye dayalı, tamamen delile dayalı ciddi bir araştırmacı gazetecilik yapan bir arkadaşımız idi; kendisinin tutuklanmasının, doğrusu, hukuk devletinde, basın özgürlüğünün temel ilkeleri ışığında herhangi bir şekilde izahının kabil olmadığını biliyoruz. İsmail Arı'nın tutuklanması, aslında, daha önce Cumhurbaşkanına hakaret ve tehdit dosyalarıyla birlikte ele alındığında, deyim yerindeyse, muktedirin duymak istemediği herhangi bir cümleyi sarf eden herkesin söz söyleme hürriyetinin dahi tehdit altında olduğunu görüyoruz.

Bugün, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli bayramdan sonra tedrici bir şekilde demokratikleşme paketlerinin gündeme geleceğine dair inancını ifade etmiştir. Elbette, bütün Komisyon üyelerinin neredeyse ortak imzasıyla çıkan rapordaki demokratikleşme hususları önemlidir ama bundan önce, uygulamada ortaya çıkan sorunların sadece bir ifadeyle, sadece bir bakış açısıyla durdurulabileceğini biliyoruz ve savcılıkların Türkiye'yi söz söyleyenin kendisini adliyede gördüğü bir ülke olmaktan çıkarması gerektiğini söylüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Eş zamanlı olarak, Manisa'nın Turgutlu ilçesindeki Öğretmen Ramazan Avuşmak'la ilgili, 5816 sayılı Yasa'nın ihlalden kaynaklanan soruşturmanın hem soruşturma şekli hem gözaltına alınış şekli hem tutuklamayla neticelenmiş olması da tartışma konusu oldu ama bu tartışmayı yapan arkadaşlara şunu hatırlattık: Bir ülkede hak ve özgürlükler birlikte yükselir, birlikte aşağı çekilir. Siz Cumhurbaşkanına yan bakanın bırakınız Cumhurbaşkanına hakareten, Cumhurbaşkanına tehditten işlem görmesini hatta bununla yetinmeyip infaz süresini açacak şekilde tutuklanarak dört yıl iki ay cezaya çarptırılmasını hoşgörüyle karşıladığınızda, o zaman 5816 sayılı Yasa'nın uygulanmasından kaynaklanan sorunları bir eleştiri konusu olarak ifade etmeniz de anlamsızlaşıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Ama biz konuları birbirinden ayır ediyoruz ve herhangi bir ifade özgürlüğü meselesinin ne cumhuriyetin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk ne Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la ilgili olarak otomatik reflekse dönüşmeden Türkiye Cumhuriyeti devletinin temel Anayasası ve mevzuatı, Anayasa Mahkemesinin düşünce ve ifade özgürlüğü yönündeki kararları, imza koyduğumuz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları dikkate alınarak ve suçlu olsa dahi, zanlı kabul edilse dahi kişilerin temel hak ve hürriyetleri korunarak soruşturmaların işletilmesi ve yürütülmesi gerektiğini buradan bir kere daha Adalet Bakanımıza hatırlatıyoruz diyecek idim ama Sayın Bakanın İstanbul pratiğine ve Adalet Bakanlığına başladığı

günden bu yana içinde bulunduğu tartışmalara bakınca da doğrusu böyle bir hatırlatmanın ne kadar anlamlı olacağından emin olmadım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, sekizinci dakika, son dakika.

Buyurun.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Yedi değil mi Başkanım?

Ama ben Adalet Bakanlığı da yapmış, gerçekten hem Meclis yönetimindeki tutumuyla hem ortak komisyonundaki tarzıyla birçok arkadaşımızın takdirini kazanmış Sayın Abdulhamit Gül Bey'e hatırlatmış olayım. Sayın Başkanım, siz de bu memlekette Adalet Bakanlığı yaptınız, 5816 sayılı Yasa'dan Cumhurbaşkanına hakaret ve tehdit suçlamalarına kadar bu soruşturmalardaki bu gidişata lütfen "Durl!" diyecek bir inisiyatifli alınız.

Sayın Başkanım, İçişleri Bakanımızın Meclis iradesini yok sayarak Karayolları Trafik Kanunu'ndaki değişiklik hususlarının yürürlüğünü durdurma cüretini de anlatacak idim ama bunu artık yarına bırakayım.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ekmen.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Uğur Poyraz.

Buyurun Sayın Poyraz.

28.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, şehit olan Uzman Çavuş Yusuf Açıy'a, İran'ın Türkiye'ye doğal gaz göndermeyi durdurduğuna ilişkin açıklamasına, Nevruz'a, siyaset kurumuna seslenmek istediğine ve cezaevindeki gazetecilere ilişkin açıklaması

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen değerli yurttaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce bir haber aldık; Ağrı'da meydana gelen, Ağrı Doğubayazıt'ta meydana gelen bir kazada şehit olan Uzman Çavuş Yusuf Açıy'a Allah'tan rahmet, değerli ailesi başta olmak üzere sevenlerine, kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerimize, silah arkadaşlarına ve milletimize başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Biraz önce yine bir haber aldık, ajanslara düştü; İran Türkiye'ye doğal gaz satışını, daha doğrusu, doğal gaz göndermeyi durduğuna ilişkin bir açıklama yapmış. Kamuya açık kaynaklarda yer alıyor. Bu da savaşın bu yakıcı etkilerinin Türkiye açısından nasıl hissedildiğine ilişkin. Buna ilişkin de geçtiğimiz hafta, hemen bayramdan önce, Plan ve Bütçe Komisyonu üyemiz Sayın Erhan Usta'nın çok ciddi uyarıları vardı ve uyarılar maalesef ki maalesef tek tek hayata geçiyor, bunlar da Türkiye için endişe verici. Yürütmenin başta olmak üzere ilgili bakanlıkların derhâl bu konuya ilişkin, bununla ilgili eylem planlarını açıklamaları gerekiyor.

Tabii, Türkiye'de şehit haberleri bir yandan, biraz önce söylediğim gibi, hemen sınırlarımızdaki savaş bir yandan derken geçtiğimiz günlerde yine bir Nevruz kutladı Türkiye. Farklı tatlarla, farklı bakış açılarıyla, farklı sınırlarla kutladı Nevruz'u ancak bizi üzen; hem Nevruz'da hem Nevruz öncesinde, bu bir buçuk, iki yıldaki süreçte terörist Öcalan'ın referans alınması olmuştur. Kaldı ki terörist Öcalan'ın referans alınması siyaset değil açıkça terör propagandası, suçu ve suçluyu övmektir. Söz konusu zat güvercin sevenler derneği başkanı değildir; Öcalan, silahlı terör örgütünü kuran, yöneten, infaz emirleri verendir yani temsil bayiliği yapıldığı söylenen Kürtlerin kaderinin bağlandığı... Kürt'ün gasbedilen bir hakkı var ise bu hak gasbı Kürt'ün Kürtlüğünden midir yoksa tam çeyrek asırdır cumhuriyeti yönetenlerin devlet ile yurttaş arasındaki en temel hak ve hükümlülükleri cebren yahut hileyle mülga etmesinden midir? Bunların çözümünü bu çatı altında hep beraber bulalım, çözelim, yapmayan ya da yaptırmayanlarla ilgili gerekli müeyyidelere karar verelim ama bize referans olarak bir teröristle ya da terör örgütüyle kimse ama kimse gelmesin.

Bugün Türkiye'de sizce ikinci sınıf vatandaş olduğunu hissedenler kimlerdir? Bölge gözlüğünü çıkararak Türkiye gözlüğünü takmasını istiyorum herkesin. Bugün yediden yetmiş yediye insanlarımız, okulda, işte, çarşıda, hastanede, karakolda, adliyede ortalama her Türk vatandaşı ikinci sınıftır, bu duygudadır. Haklarını alamayan, hak ettiğini bulamayan milyonlarca insan, gazeteci, sanayici, memur, işçi, siyasetçi, kadın, çocuk, genç fark etmiyor, AK PARTİ'li değilse herkes ikinci sınıf vatandaş duygusundadır. Karşımızda narsist kişilik bozukluğu örneği bir terörist vardır. Bunu aklamaya çalışmanın hiç kimseye, hiçbir siyasete faydası yoktur. Ortada Türkiye Cumhuriyeti devletini yıkmayı, anayasal kurumlarını ortadan kaldırmayı hedeflemiş bir terör örgütü vardır. Namlusunu doğrulttuğu sivilin, polisin, askerin, öğretmenin Kürt mü Türk mü olduğuna bakmayan, bomba düzeneği koyup patlatırken orada hayatını kaybedenlerin mezhebine, etnisitesine bakmayan bir terör örgütü vardır. Burada tüm siyaset kurumuna sesleniyorum: Kendinize gelin. Bizler vergisini ödeyen, kurallara uyan, kanunlara uyan Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarının yani Kürt'üyle Türk'üyle, Alevi'siyle Sünni'siyle, Müslüman'ıyla gayrimüslimiyle onların menfaatleri için buradayız; teröristlerin, terör örgütlerinin menfaatleri için değil, suçu meslek hâline getirmiş olanların menfaatleri için değil. Çareyi mensubu olduğu milletle bütünleşmekte değil de başka ülkelere çağrı yapmakta bulmak açıkça bölücülüktür, açıkça öğrenilmiş çaresizliktir. İster "Nevroz" deyin ister "Nevruz" bayram hepimizin bayramıdır. İster "vatandaş" deyin ister "yurttaş" millet hepimizin milletidir. İster "özgürlük" deyin ister "hürriyet" demokrasi hepimizin ama düşmanda da hasımda da başkalık olmaz, işte o zaman paramparça oluruz. KCK, PKK, PYD/YPG, SDG, PJAK, PAK; bunların hepsi emperyalizmin hizmetindeki etnik bölücü terör örgütleridir; bu, tartışmaya açık değildir. Bunları Türk milleti tecrübe etmiştir, tüm dünyanın gözü önünde tecrübe edilmiştir bunlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayalım.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Terör örgütü kurmak, yönetmek, üye olmak, terör eylemine katılmak ve tüm bu suçları işlerken süslü cümleler ve hak masalları anlatmak suçu ortadan kaldırmaz. Bu suçları işlemeyen, terörün diliyle konuşanların durumu hukukun konusudur. İnandıklarını söylemek ile sözleriyle insanların inandıklarını etkileme başka eylemlerdir. Kürtlerin kimliğiyle kimsenin sorunu yoktur, olmamıştır. Kürtler, eşit yurttaşdır. Bunun hilafına her kim eylem ve söylem içerisindeyse, emin olun, biz bunun mücadelesinde en ön saftayız, tam burada duruyoruz. Bu süreçte "ihanet süreci" diyoruz. Bu, önce kendinize ihanettir, Kürt'e

ihanettir, mensubu olduğunuz milletinize ihanettir, Türkiye Cumhuriyeti devletine ihanettir. Hukukun statüsü yok, adaletin statüsü yok, özgürlüğün statüsü yok; Türk'ün, Kürt'ün statüsü yok; kadının, çocuğun statüsü yok, emeklinin statüsü, emekçinin statüsü yok ama katil Öcalan'ın statüsü olsun öyle mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Siz millete değil teröriste hizmet ediyorsunuz bu zihniyetle. Kürt'ün değil terörün ve teröristin hakları için mücadele ediyorsunuz. Bu yanıştan dönün, bu yanıştan daha geç olmadan dönün. Birlik ve beraberlik milleti referans alarak olur, iç cepheyi tahkim, dış cepheyi doğru tarifle, istikrarlı dış politikayla olur. Meşruiyet hukukla, adaletle, eşitlikle, özgürlükle, demokrasiyle olur. Keyfi yönetimin sonucunda seçilmişler içeride, gazeteciler içeride; Alican Uludağ, İsmail Arı içeride. Her an hepimiz bu ülkede tutuklu ya da hükümlü aday adayız. O yüzden haber verme özgürlüğü yoksa Anayasa'daki haber alma özgürlüğü de nafilidir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Poyraz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Erkan Akçay.

Buyurun Sayın Akçay.

29.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 21 Martta kaza kırıma uğrayan helikopterde şehit olanlara, Ramazan Bayramı'na, dünyanın birçok yerinde devam eden zulümlere, Nevruz Bayramı'na, enerji sektöründeki krize ve ABD-İsrail ortaklığının İran'ı hedef alan saldırılarına ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Muhterem milletvekili arkadaşlarım, Katar Türk Birleşik Müşterek Kuvvet Komutanlığı bünyesinde eğitim faaliyetleri yürüten helikopter 21 Martta teknik arıza nedeniyle kaza kırıma uğrayarak denize düşmüştür. Kaza sonucu helikopterde bulunan Havacı Binbaşı Sinan Taştekin ile ASELSAN Teknisyenlerimiz Süleyman Cemre Kahraman ve İsmail Enes Can ile Katar Silahlı Kuvvetlerine mensup 4 personel şehit olmuştur. Şehitlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır; Türk Silahlı Kuvvetlerimize, Katar Silahlı Kuvvetlerine, ASELSAN'a ve milletimizle kardeş Katar halkına başsağlığı diliyoruz.

Geçen hafta Ramazan Bayramı'nı idrak ettik. Milletvekillerimizin ve aziz milletimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı tebrik ediyoruz. Cenab-ı Allah'tan sağlık, birlik, beraberlik ve huzur içinde nice bayramlar diliyorum. Ramazan Bayramı'nı kutlarken başta İran, Gazze ve Lübnan olmak üzere dünyanın birçok yerinde zulümler maalesef devam etmekte, tüm dünya bu zulümlere ve katliamlara seyirci kalmaktadır. Zulüm, soykırım ve savaşların bir an önce son bulmasını temenni ediyoruz ve istiyoruz.

Sayın Başkan, her yıl 21 Martta binlerce yıllık maziye sahip büyük Türk milletinin çağlar ötesinden bugüne taşıdığı kültürümüzün önemli bir ögesi olan Nevruz Bayramı'nı kutladık. Atalarımızın demir dağı eriterek Ergenekon'dan çıkışını, ayrıca zalim Asur Kralı Dahhak'a karşı mücadele eden Demirci Gâve'yi, baharın gelişini ve kültürümüzde yeni yılın başlangıcını simgeleyen Nevruz Bayramı; Balkanlardan Orta Asya bozkırlarına, Adriyatik'ten Çin Seddi'ne, Kafkas yaylalarından Orta Doğu vadilerine, Kırım'dan Sibirya düzlüklerine, Hazar'ın güneyinden Anadolu'ya ve Mezopotamya'ya taşınarak çok geniş bir coğrafyada bütün toplumlar tarafından kutlanan bir bayram hâlini almıştır. Nevruz Bayramı Türkiye, Doğu Türkistan, Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Kırgızistan, Azerbaycan, İran, Macaristan, Moldova, Yakutistan, Tataristan, Tacikistan, Kırım, Çuvaşistan, Başkurdistan, Musul, Kerkük, Erbil, Kıbrıs, Hakasya, Dağıstan ve diğer Kafkas ülkelerinde de coşkuyla kutlanmaktadır.

Anadolu'da Nevruz "Mart Dokuzu" "Sultan Nevruz" "Yörük Bayramı" "Mart Bozumu" "Yumurta Bayramı" adlarıyla da kutlanmaktadır. Ayrıca, dört yüz seksen altı yıldan bu yana devam eden Manisa'daki Mesir Macunu Şenlikleri de Nevruz Bayramı kutlamalarıdır. Ertuğrul Gazi Türbesi'ndeki kutlamalar da buna bir örnektir. Nevruz yeni bir mevsim döngüsünün, bolluk ve bereketin başlangıcı, birlik ve beraberliğin sembolü, bolluk ve bereketin simgesidir.

Selçuklu döneminde resmî bayram statüsüne kavuşmuştur Nevruz, yılın başlangıcı olarak kabul edilmiştir. Selçuklu Sultanı Melikşah'ın ünlü matematikçi Ömer Hayyam'a hazırlattığı Celali takviminin başlangıcı 21 Marttır. 12 hayvanlı takvimle de yılbaşı olarak belirlenmiştir. Selçuklu Veziri Nizamülmülk "Siyasetname"sinde ve Kâşgarlı Mahmut "Dîvânü Lugâti't-Türk" kitabında Nevruz'un yılbaşı olduğunu, Nizami Gencevi "İskendername" adlı eserinde milattan önce 350 yıllarında Nevruz'un büyük bir halk bayramı olarak kutlandığını yazmıştır. El Birûnî eserlerinde Nevruz'dan bahsederken bütün iç Asya, ön Asya ve Uzak Doğu'da Nevruz Bayramı'nın heyecanlı bir şekilde kutlandığını ifade etmektedir. Binlerce yıllık tarihimizde kardeşlik bağlarımızı kuvvetlendiren Nevruz, millî birlik ve beraberliğimizi de simgelemektedir. Nevruz, kader ortaklığımızın ve kardeşlik bağlarımızın sembolüdür. Geçmiş ile gelecek arasında köprü kuran, toplumsal birliğimizi güçlendiren bu kültürel zenginliğimizi korumak ve gelecek kuşaklara aktarmak sorumluluğumuzdur. Bu düşüncelerle, 21 Mart Nevruz Bayramı'nı kutlarken bu bayramın inşallah en kısa zamanda bir resmî bayram olarak da kabulünü diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edelim, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan, henüz Gazze soykırımının yaraları sarılmadan siyonist İsrail ile emperyalist ABD 28 Şubat'ta İran'da yeni bir katliama başlamıştır. İsrail ve ABD saldırılarının başlamasıyla birlikte İran'daki muhaliflerin ayaklanarak yönetimi düşüreceğini zannetmiş, bunun için başta İran'ın dinî lideri olmak üzere üst düzey devlet yöneticilerine suikastlar düzenlemiştir. İç isyanı teşvik etmek için bölgedeki bazı grupları silahlandırmıştır ancak İran halkı bu oyuna düşmemiş, siyonist İsrail ve emperyalist ABD'ye karşı tek vücut olmuştur. ABD, İsrail ve İran'ın enerji sahalarına yönelik karşılıklı saldırıları nedeniyle enerji piyasalarında şok dalgalanmalar yaşanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Dünya petrol ticaretinin beşte 1'inin geçiş güzergâhı olan Hürmüz Boğazı'nda ticaret durma noktasına gelmiştir. Enerji sektöründeki kriz, küresel makroekonomik istikrarı da bozmakta ve tehdit etmektedir. ABD ve İsrail'in hesapları tutmamış, ABD Başkanı çaresizlik içinde Hürmüz Boğazı'nı kontrol konusunda NATO'ya ve bazı ülkelere yardım çağrısında bulunmuş, destek bulamayınca da tehditlere başlamıştır. ABD ve İsrail, bu savaşı başta tüm Orta Doğu'yu kapsayacak şekilde yaygınlaştırmak, etnik ve mezhebî bir hüviyete kavuşturmak hatta Türkiye ile İran'ı karşı karşıya getirmek için her geçen gün yeni bir provokasyonu devreye sokmaktadır. Lübnan'dan Bahreyn'e, Katar'dan Birleşik Arap Emirlikleri'ne, Kuveyt'ten Irak'a, Ürdün'den Umman'a kadar tüm Orta Doğu barut fıçısı gibidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, son dakika.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Bizim için yegâne öncelik barış ve istikrardır. Türkiye, ABD-İsrail ortaklığının İran'ı hedef alan saldırıları karşısında barışçı arayışlarını samimiyetle icra etmektedir; Cumhurbaşkanımızın diplomatik temasları aralıksız sürmektedir. Dışişleri Bakanımız Türkiye'nin mesajlarını, hassasiyetlerini muhataplarına anlatmakta, barış ve uzlaşma atmosferinin tecellisi için yoğun çaba göstermektedir. Bu savaşa derhâl son verilmelidir; ABD ve İsrail İran'dan elini çekmelidir, İran'ın siyasi ve toprak bütünlüğü mutlaka korunmalıdır. İran'ın geleceğini siyonist, emperyalist dayatmalar değil sadece ve sadece İran halkının iradesi tayin etmelidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Mazereti dolayısıyla Sayın İlhan, buyurun.

30.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, SMA hastası çocuklara ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

SMA hastası Alya bebek için başlatılan kampanyanın başarıyla tamamlanması ve Kırşehir'de balonların umutla gökyüzüne bırakılması hepimizi derinden duygulandırdı. Bu süreçte katkı sunan, elini taşın altına koyan, bir çocuğun hayatına umut olan herkese yürekten teşekkür ediyorum. Bu dayanışma toplumumuzun vicdanını ve merhametini bir kez daha ortaya koymuştur ancak unutulmamalıdır ki böylesine hayati tedaviler bireysel kampanyalara bırakılmamalıdır. SMA hastası çocuklarımızın yaşam hakkı bağışlara değil sosyal devlet anlayışına emanet edilmelidir. Tüm SMA hastası çocukların tedavi masrafları devlet tarafından eksiksiz şekilde karşılanmalı, aileler çaresizlik içinde kampanya yürütmek zorunda bırakılmamalıdır. Kalıcı çözüm ise mutlaka devlet güvencesiyle sağlanmalıdır diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun Sayın Koçyiğit.

31.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ramazan Bayramı'na, "Nevroz" Bayramı'na ve "Nevroz" alanlarındaki insanların taleplerine, Abdullah Öcalan'ın 21 Martta "Nevroz" alanına gönderdiği mesaja, hasta mahpuslara, cezaevindeki gazetecilere ve sendikacılara ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu ve bizi izleyen halklarımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum ve bütün halklarımızın geride bıraktığımız iki bayramını, hem Ramazan Bayramı'nı hem de "Nevroz" Bayramı'nı kutluyorum.

Evet, bu yıl da milyonlarca insan "Nevroz" alanlarına aktı, kendi taleplerini orada haykırdılar. Bir anlamıyla öne çıkan birkaç talebi burada Genel Kurulun, Parlamantonun da dikkatine sunmak istiyorum. Bir kez daha halkımız eşit yurttaşlık hakkının güvence altına alınması için Meclisi merkeze alan, şeffaf, katılımcı ve uzlaşmaya dayalı bir demokratikleşme sürecinin gün geçmeden hayata geçirilmesini ifade etmiştir. Demokratik siyaset alanını daraltan tüm idari ve yargısal müdahalelere son verilmelidir. İfade özgürlüğü, örgütlenme hakkı ve siyasal katılım üzerindeki baskılar kaldırılmalıdır. Kayyum uygulamalarına son verilerek halkın iradesi tanınmalıdır. Yargı bağımsızlığı sağlanmalı, gerçek adaletin yolu açılmalı, siyasal nitelikli yargılamalar sonlandırılmalıdır, barış sürecini destekleyecek güven verici ve kapsayıcı hukuki düzenlemeler bütüncül bir perspektifle hayata geçirilmelidir. Evet, milyonlarca insan, 27 Şubat tarihinde Sayın Öcalan'ın yaptığı barış ve demokratik toplum çağrısının arkasında olduğunu ve bu anlamıyla da Hükûmete, Parlamenta üzerine düşen sorumluluğu bir an önce yerine getirilmesi çağrısını yapmıştır. Şimdi, burada, aslında süreci anlamayan, sürecin çatışmalı da geçmesinden nemalanan, gerçek anlamda bu ülkedeki bu ateş çemberinden, Orta Doğu'daki ateş çemberinden korunmanın yegâne yolu olan iç barışımızı sağlama, Kürt sorununun demokratik çözümü perspektifinden uzak olan anlayışa karşı size bir pasaj okumak istiyorum: "Orta Doğu'da bin yıldır sürdürülen din, mezhep ve kültür savaşları halkların birlikte yaşama kültürüne vurulan en büyük darbedir. Her kimlik, her inanç kendi kabuğuna çekilerek ve ötekini düşmanlaştırarak var olmaya çalıştıkça halklarımızın arasındaki uçurum derinleşmektedir. Ortak değerlerimiz, ortak kültürümüz yok sayılmakta, farklılıklarımız savaş nedeni hâline getirilmektedir. Güncelde bölgede köhnemiş politikaların sürdürülmesinde ısrar edilmesi felaketi beraberinde getirmiştir. Orta Doğu özelinde yaşanan bastırma, yok sayma, düşmanlaştırma politikalarının yarattığı ayrılıklar ne yazık ki bugün emperyal müdahalelere de bahane oluşturmaktadır. Nevroz vesilesiyle bu yılı tüm Orta Doğu halkları için gerçek bir özgürlük yılına çevirmek, halkların dostluk ve dayanışma geleneğini egemen kılmak bizim elimizdedir. Etnik ve dinî mezhep temelindeki parçalanmaya, kardeş kavgasına son vermekle ve bütün kültürlerin dinî, mezhebî inançlarının özgürlük ve kardeşlik temelinde birliğini sağlamakla buna ulaşılabilir. Kapitalist modernitenin yarattığı büyük toplumsal ve ekolojik çöküşe karşı

demokratik modernitenin, demokratik siyaset, ekolojik ve kadın özgürlükçü çözümünü 'Nevroz'un özgürlük ruhuna bağlı olarak geliştirdik." Evet, bu da Sayın Öcalan'ın 21 Mart tarihinde "Nevroz" alanına gönderdiği, aslında bütün bir Orta Doğu'yu kapsayacak yeni bir barışa, kardeşliğe, eşitlik temelli bir birlikteliğe, bir ittifaka davetidir. Bu anlamıyla ben bu konuşmayı halkımızın, Meclisimizin tekrardan dikkatine sunmak istiyorum. Kim barış istiyor, kim bu ülkeyi korumaya çalışıyor, kim 86 milyon için küçücük bir hücrede gece gündüz çalışıyor ve bu ülkeyi koruyacak yegâne şey nedir sorularını herkesin de kendine sorması gerektiğini söylemek istiyorum.

Sayın Başkan, bu ülkede hak ihlalleri ne yazık ki sıradanlaşmaya, sıradanlaştırılmaya çalışılıyor ama öyle bir aşamaya gelmiş ki artık hak ihlalleri yaşam ihlallerine dönmüş durumda. Bu ülkedeki cezaevleri ne yazık ki ezaevlerine dönmüş ve özellikle hasta mahpuslar şahsında çok ciddi bir şekilde yaşam hakkı ihlalleri oluyor. Bakın, Mehmet Edip Taşar, aslında onlarca defa bu Meclis kürsüsünden milletvekili arkadaşlarımız ve bizler dile getirdik, soru önergeleri verdik, Bakanlığa ilettik ama buna rağmen tutulduğu Marmara 5 No.lu L Tipi Kapalı Cezaevinden tahliye edilmedi ve 70 yaşındaki ağır hasta mahpus bugün yaşamını yitirdi. Bakın, defalarca anjiyo olmuştu, defalarca Adli Tıbbı başvurusu yapıldı, 40 kilonun altına düşmüştü ama tahliye edilmedi. 27 Şubat tarihinde Adli Tıp 11. İhtisas Dairesi Taşar hakkında "Tam teşekküllü hastaneye sevk ve infazın altı ay ertelenmesi gerekir." yönünde karar verdi. Ne oldu? Tahliye edildi mi? Hayır; Sayın Başkan, tahliye edilmedi ve bu sabah yaşamını yitirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şimdi biz buradan soruyoruz: Adli Tıp -ki kırk yılda bir tahliye kararı veriyor- kararına rağmen, yirmi beş gün boyunca tahliye vermeyen merci kimdir, bunun sorumlusu kimdir? Bu bir yaşam hakkına kasıttır. Bu, taammüden ölümüne göz yummaktır. Bu, insanların son hakkı olan vedalaşma hakkını engellemektir. Bu, düşman ceza hukukudur. Bunun ne insanlıkta ne vicdanda ne dinde ne de hukukta yeri yoktur. Kim yapıyorsa suçludur, tarih karşısında suçludur, insanlık karşısında suçludur, hukuk karşısında suçludur; bu kadar açık ve net söylüyoruz ama devam ediyor. Hâlihazırda, entübe edilmiş hâlde Mehmet Emin Çam da Diyarbakır Eğitim ve Araştırma Hastanesinde, Diyarbakır'da yatıyor -aynı şeyi söylüyoruz- onun da cenazesini ailesine teslim edecekler. Niye ya, niye yani?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Söz konusu olan hasta mahpuslar olunca, söz konusu olan Kürtler olunca, muhalifler olunca niçin adaletin terazisi şaşırıyor? Bu kadar zor mu 70 yaşında 40 kiloya düşmüş bir hastayı tahliye edip ailesiyle son veda hakkını tanımak? Doktorlar zaten "Hastanede yaşamını idame ettiremez." diyor ama bir vicdan sesi yükselmiyor, ben bunu da anlayamıyorum gerçekten. Bu Meclis her konuda konuşuyor, hasta tutsaklara gelince herkesin dili tutuluyor, siyasi mahpuslara gelince herkesin dili tutuluyor. Bu, hepimizin sorunu değil mi? Bu bir insanlık sorunu değil mi? Bu bir vicdan sorunu değil mi? İsyân ediyoruz artık, Meclisten isyan ediyoruz; böyle bir süreçte insanların cezaevinde hayatını yitirmesine, o koşullarda yaşamını yitirmesine, kelepçeli muayenenin dayatılmasına isyan ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bitireceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Son dakika, sekizinci dakika.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bir taraftan barış, bir taraftan böyle uygulamalar olmaz, kardeşlikle yan yana getirilemez böyle uygulamalar. Kimse sorumlusu hesap vermelidir, kimse buna göz yuman hesap vermelidir.

Son olarak, şimdi, İsmail Arı, Alican Uludağ, Mehmet Türkmen; ikisi gazeteci, birisi sendikacı. Biri haberi yüzünden, biri belgeleri yüzünden biri de sosyal medyadaki paylaşımları yüzünden tutuklandılar. Bu nasıl bir ülke ya? Gazeteci haber yapamayacak, sendikacı direnemeyecek, diğeri belge paylaşamayacak, ondan sonra da demokratik bir hukuk devleti olacağız. Böyle bir düzen yok vallahi, hiç kimse kusura bakmasın. Basın özgürlüğü, halkın haber alma özgürlüğü kutsaldır, dokunulamaz. Buraya dokunursanız demek ki sizin kendinizi korumayla ilgili bir refleksiniz var. Gazetecilerin, sendikacıların cezaevinde olduğu bir ülke demokratik hukuk devleti olamaz; bu kadar açık ve net.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Bir mazeretli, Sayın Akburak, buyurun.

32.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, Giresun'a İstiklal Madalyası verilmesi taleplerine ilişkin açıklaması

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkürler.

Memleketim Giresun'un Millî Mücadele'de yazdığı kahramanlık hikâyesi kendi sınırları dışında 2 şehitliği bulunan tek il olmasıyla somutlaşır. 42, 44 ve 47'nci Giresun Gönüllü Alayları bu milletin kader anında en önde yer almış, ağır kayıplar pahasına tarih yazmıştır. Harbiye Askerî Müzesinde bu alaylara ait sancakları ve İstiklal Madalyalarını yerinde görerek bizzat tarihe tanıklık ettim. Gördüğüm bu madalyaların yerine tek bir İstiklal Madalyası'nın ilimize verilerek şehrimizin millî mücadeledeki onurlu geçmişinin taçlandırılmasını istiyoruz. Bunun için esnaf odalarının başlattığı imza kampanyasını tamamladık. Bu talep iktidarından muhalefetine tüm siyasi partilerin, sivil toplum kuruluşlarının ve tüm Giresunlu hemşehrilerimizin ortak talebidir. Ayrıca, 2023 yılında, Atatürk'ün bizzat tanımlamasıyla cumhuriyetin banisi Giresunlu Milis Yarbay Topal Osman Ağa'nın iadeitibarını için verdiğim kanun teklifinin aradan geçen zamana rağmen hâlâ...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Murat Emir.

Buyurun Sayın Emir.

33.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, tutuklanan gazetecilere, Adalet Bakanı Akın Gürlek'e, İsrail-Amerika saldırganlığına ve Riyad bildirisine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçeklerden, gerçek haberden, gazetecilikten korkan siyasi iktidar, yargı organları eliyle basın üzerindeki baskısını giderek artırmaktadır. Özellikle onların "dezenformasyon yasası" dediği, bizim "sansür yasası" dediğimiz ve zamanında şiddetle karşı çıktığımız ve yasa böyle çıkarsa böylesine belirsiz, sınırları çizilmemiş, kesinlik ifade etmeyen, bir yasa üzerinden isteyen hâkimin, isteyen savcının siyasi iktidarın baskısıyla dilediği gazeteciyi, dilediği kişiyi dilediği anda dilediği yerde tutuklayabileceği bir maymuncuğa dönüşeceğini söylediğimiz yasa maalesef bir gilyotine dönüşmüş durumda. Birçok gazeteci tutuklanıyor, en son örneği İsmail Arı. Bakın, on sekiz ayda, bu yasa çıktıktan sonra on sekiz ayda 48 gazeteci tutuklanmış, sadece son iki ay içerisinde 4 gazeteci tutuklanmış. Bunlardan birisi Alican Uludağ; yine, Furkan Karabay ve Sinan Aygül de bunlara örnek. Yasada şöyle yazıyor -Feti Yıldız o yasanın mimarıdır, kendisi de umarım duyuyordur bizi- şöyle yazmışlar: "Halkı korku, panik ve kaygıya sürükleyecek, yanlış bilgiyi alenen yayacak, kamu barışını bozacak, kamu düzenini bozacak..." gibi koşullar var suçun unsurları için. Ama bunların hiçbirine bakılmıyor, hiçbirini aranmıyor; amaç sadece gazeteciyi susturmak, gazeteciyi bir şekilde mesleğini yapamaz hâle getirmek, gazeteciyi sindiremezse gazeteyi, onu yapamazsa tüm Türkiye'deki basını, herkesi susturmak, sindirmek ve sansür veya otosansür uygulatma çabası çünkü gerçekleri duymak istemiyorlar, halk gerçekleri görsün istemiyorlar. Oysa gazeteciler halkın haber alma hakkı adına kamusal bir görev yapıyorlar ve gazetecilerin cezaevinde tutulduğu bir Türkiye'de bırakın demokrasiden, demokrasinin kırıntısından dahi bahsedilemez. Bakın, Alican Uludağ Cumhurbaşkanına hakaretten tutuklandı, Silivri'ye götürüldü. Cumhurbaşkanı Ankara'da, Alican Uludağ Ankara'da, gazete Ankara'da ama Silivri'ye götürüldü; amaç aileye eziyet etmek, amaç Alican'a eziyet etmek. Adalet Bakanlığı soruşturma izni istedi, hâlâ soruşturma izni gelmedi, iddianame bekliyor. Yani tutuklamayı jet hızıyla yapıyorlar ama yargılamayı çok geciktiriyorlar. Aynı şekilde İsmail Arı; babaevine gidiyorlar bayram günü, baba ocağını basıyorlar, üç ay önceki bir haberinden dolayı yine böylesine bir uydurma nedenle alıyorlar. Anlıyorlar ki bununla yeteri kadar tutamayacaklar, şimdi dört suç daha eklemişler, bütün dosyaları tarıyorlar. İşte, böyle bir hukuk garabeti ve İsmail Arı da diyor ki: "Bir an evvel iddianamemi yazın." Çünkü biliyoruz ki yaptıkları haberler birilerini rahatsız etse de o vakıflar üzerinden yüz milyonlarca lirayı cebine koyanları; Ensar, TÜRGEV üzerinden siyasi ikballerini inşa etmeye çalışanları rahatsız etse de orada savunulan tüyü bitmemiş yetimin hakkıdır, bütçedeki halkın hakkıdır.

Değerli arkadaşlar, Alican Uludağ diyor ki: "Bu nasıl bir çürümüş yargı düzenidir?" Alican Uludağ'ın "çürümüş yargı düzeni" sözünü Cumhurbaşkanına hakaret sayıp hakkında dava açıyorlar ama Alican Uludağ'ın yaşadığı aslında çürümüş yargı düzeninin ta kendisi.

Yine, çürümüş yargı düzenine bir örnek, Sayın Genel Başkanımız bugün grup toplantısında Adalet Bakanı Akın Gürlek'in mal varlığıyla ilgili iddialarını tekraren gündeme taşıdı ama gündeme taşınan mal varlığı iddialarına karşı; somut, belgeli iddialara karşı herhangi bir cevap veremeyen Adalet Bakanı ve onun iletişim biriminde çalışanlar o sırada, tam o sırada bir belge yayınladı. O belge -bizim, Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuzun, benim- iddia ettikleri mahkûmiyetime dönük olarak ödenen 150 bin liralık tazminat parasıyla ilgili.

Değerli arkadaşlar, aylarca söylemişiz, belgelerini ortaya koymuşuz, video görüntüleri yayınlanmış, yeni bir bilgi değil; bunun Akın Gürlek'e hakaretle uzaktan yakından hiçbir ilgisi yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun tamamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Demişiz ki: Akın Gürlek yat gezdi mi? Gezmiş. Boğaz'a nazır lojmanda oturdu mu? Oturmuş. Başsavcılık sırasında kendisine İBB'den lüks araç tahsis edilmiş mi? Edilmiş. Benim bunu söylemek görevim keyfiyetim değil. Ben bunu söyledim diye beni tazminata mahkûm ediyorlar ışık hızıyla, sonrasında biz bu parayı yatırınca da tam o sırada servis ediyorlar yani üç ay önceki dava sonucunu bugünmüş gibi servis ediyorlar. Bunlara gerek yok, sorular basit, cevaplar basit olmalı. Çıkacaksınız, bu kaçamayacağınız sorulara cevap vereceksiniz, başka yolu yoktur.

Bakın, yanı başımızda bir savaş var, savaş giderek şiddetleniyor, savaşın mağduru yine halklar oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Özellikle Müslüman İran halkı, İsrail-Amerika saldırganlığının bombaları altında can veriyor ve biz elbette ki buna karşıyız, karşı çıkmaya devam edeceğiz ama siyasi iktidar İsrail'i meydanlarda kınarken, gerçekte İsrail'le ticarete sonuna kadar devam ederken Amerika'ya tek söz söyleyememiştir bugüne kadar. Trump'a terk edilmiş, Trump'ın dostluğuna, ondan bulunacak meşruiyete terk edilmiş bir dış politika vardır ve Trump'a karşı son derece aciz, Amerika'ya sesini çıkaramayan bir Dışişleri ve o Dışişleri Bakanının imzaladığı bize göre utanç duyulması gereken bir Riyad bildirisi var. Bakın, elbette ki biz savaşa karşıyız, elbette ki İran'daki rejimin destekçisi değiliz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Evet, son dakikanız, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Ama burada uluslararası hukuktan, insan haklarından, Birleşmiş Milletler Şartı'nın 51'inci maddesi gereğince ülkelerin meşru müdafaa hakkından vazgeçemeyiz. İran'ın kendisini savunmak için attığı füzeler ile İran topraklarına atılan İsrail güdümlü füzeleri eşitlemek, denkleme ve böyle bir bildirinin altına Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı olarak imza atmak utanılacak bir durumdur. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Türkiye Cumhuriyeti sessiz kalmıştır, ezik kalmıştır, Barış Kuruluna oturarak yani Filistinlilerin topraksızlaştırılmasına, mülksüzleştirilmesine, özgürlüklerinin alınmasına izin verecek, Gazze şeridini tatil şeridine döndürecek bir kurula oturarak da aynı ezikliği bir kez daha sergilemiştir.

Değerli arkadaşlar, biz görüyoruz, Birleşik Arap Emirlikleri, İsrail...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum Sayın Başkan. Son kez istiyorum.
BAŞKAN - Başkanım, sekiz dakikadan sonra vermiyorum.
MURAT EMİR (Ankara) - Son, son, toparlıyorum Başkanım.
BAŞKAN - Ama demin birkaç arkadaşta da vermedim.
MURAT EMİR (Ankara) - Başkanım, toparlayacağım, bir dakika...
Başkanım, bir dakika...
BAŞKAN - Yüzünüze bakmadan vermeyeceğimi söylüyorum.
MURAT EMİR (Ankara) - Siz "Hayır." diyemezsiniz bize.
BAŞKAN - Teşekkür ederim.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Celal Adan'ın, şehit olan Piyade Uzman Çavuş Yusuf Açay'a ilişkin konuşması

BAŞKAN - Ağrı Doğubayazıt'ta meydana gelen askerî araç kazasında şehit olan Piyade Uzman Çavuş Yusuf Açay'a Allah'tan rahmet, ailesine, sevenlerine sabırlar diliyorum; milletimizin başı sağ olsun.
Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Abdulhamit Gül.
Buyurun Sayın Gül.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, şehit olan Piyade Uzman Çavuş Yusuf Açay'a, Katar'da meydana gelen kazada şehit olanlara, bölgede yaşanan kaosa ve küresel krize yönelik olarak Türkiye'nin tutumuna, "terörsüz Türkiye" sürecine ve Adalet Bakanlığına ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bugün Ağrı Doğubayazıt'ta meydana gelen bir araç kazasında şehit olan Mehmetçik'imiz Piyade Uzman Çavuş Yusuf Açay'a Allah'tan rahmet diliyorum, ailesine ve Türk Silahlı Kuvvetlerine başsağlığı dileklerimizi iletiyorum.

Yine, bayramda yüreğimizi dağlayan, Katar'daki üssümüzde meydana gelen bir elim kaza sebebiyle Hava Savunma Binbaşı Sinan Taştekin ile millî gururumuz ASELSAN'ımızın personelleri Süleyman Cemre Kahraman ve İsmail Enes Can kardeşlerimize de Allah'tan rahmet diliyorum. Türk Silahlı Kuvvetlerine, ASELSAN ailesine ve milletimize başsağlığı dileklerimizi iletiyorum.

Bölgemizde yaşanan bir kaos ve küresel bir krizin tam ortasındayız. Türkiye, hem kuzeyde hem güneyde hem doğuda hem batıda tüm gerilim hatlarında birliğini, beraberliğini, huzurunu koruma adına diplomasiden çok güçlü bir şekilde istifade etmektedir, tüm diplomatik girişimlerini en güçlü bir şekilde sürdürmektedir. Bugün küresel bir kriz yaşıyor insanlık. Yine, bölgemizde, yanı başımızda da yanan ateş var. Biz ülkemizi bu yanan ateşten korumak, 86 milyonu bu ateş çemberinden uzak tutmak için çalışıyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde tüm kurumlarımız, Dışişlerimiz, ilgili tüm kurumlarımız bu konudaki çabasını ortaya koymakta. Hem siyonizmin ortaya çıkarmış olduğu gözü dönmüş bu soykırım girişimlerine, yine işgal girişimlerine, ABD-İsrail'in İran'a yönelik saldırılarına yönelik tutumumuz da çok nettir, biz bu saldırıları asla kabul etmiyoruz. Yine, komşumuz İran'da birliğin, beraberliğin, siyasi birliğin, toprak bütünlüğünün de korunmasını çok önemli görüyoruz. Bu konudaki tutumumuzu, Türkiye olarak devletimizin ve milletimizin görüşünü ilgili kurumlarımız ve başta Cumhurbaşkanımız kamuoyuyla ve bütün dünyayla paylaştı. Bu hususta, bir an önce bu acıların ve bu savaşın sona ermesi hususunda diplomasinin işlemesi ve masanın, barış masasının gecikmeksizin kurulması noktasındaki tüm çabalarımız da yine ayrıca devam etmektedir. Bu konuda bizim temel yaklaşımımız, ülkemizin bu anlamda birliğini ve güvenliğini koruma noktasındaki çabadır. Tam bu noktada Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinin stratejik önemi de oldukça ortadadır ve milletimiz de tüm bu gerçeği bizzat yaşamıştır, tecrübe etmektedir çünkü Recep Tayyip Erdoğan demek, kaostan ortasında bir stratejik akıl demektir. Ülkemizi bu anlamdaki ateş çemberlerinden korumak, ülkemizi bu yanan ateşten korumak ve bu ateşin sönmesi hususunda da tüm diplomasi çabalarını yine ortaya koymaktır. Burada tüm yaşanan gelişmelerde de Irak'tan Afganistan'a, yine Libya'dan Suriye'ye, Ukrayna-Rusya gerilimine kadar Türkiye, esasen, nerede bir çatışma varsa bu konuda, çatışmaların durdurulması hususunda çok aktif, proaktif bir rol, misyon üstlenmiştir ve tüm bu çatışmaların sona ermesi noktasında tüm taraflarla, ilgililerle bir diplomasi ve diyalog hususundaki çabasını da güçlü bir şekilde sürdürmüştür, sürdürmeye devam etmektedir. Tüm bunları yaparken de Türkiye'nin bir güvenli huzur adası hâlinde korunmasını yine en güçlü bir şekilde bir ana mesele olarak masasında tutmaktadır.

Değerli arkadaşlar, tabii, tüm bu çalışmaların temel yaklaşımında Türkiye'nin -bölgemizdeki tüm bu gelişmeler olurken- terörsüz Türkiye sürecinin ne kadar önemli olduğu bir kez daha ifade edilmesi gereken bir konudur. Bölgemizde yaşanan son sarsıntılarla birlikte millî cephenin, iç cephenin güçlendirilmesinin ne kadar stratejik, ne kadar hayati, ne kadar önemli olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır, bir kez daha görülmüştür. Dolayısıyla etrafımızda ateş çemberi varken bizim iç cephemizin güçlü olması en büyük kalemizdir, en büyük dayanağımızdır. Bu noktada Sayın Cumhurbaşkanımızın kararlı iradesi ve Sayın Devlet Bahçeli'nin bu konudaki çağrısıyla ve tüm siyasi partilerin de burada verdiği destekle kurulan Komisyon bir neticeye varmış ve bundan sonra silahların bırakılması ve yasal adımların atılması en temel noktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Tüm bunları yaparken şunu net bir şekilde ifade etmek lazım ki 86 milyonun birliğini, beraberliğini, kardeşliğini biz hiç kimseye ciro edemeyiz. Bu birlik, beraberlik bizim en temel güvencemizdir. 86 milyon Türk'üyle,

Kürt'üyle, Alevi'siyle, Sünni'siyle, Çerkez'iyle, Laz'ıyla bizim en büyük gücümüzdür. Ülkemizdeki en büyük servetimiz bu birliğimizdir, kardeşliğimizdir ve buna kimse engel olamayacak; bu kardeşliği kimse bozamayacak. Türk'ün gururunu, Kürt'ün onurunu hiç kimse bozamayacak. Biz, kıyamete kadar kardeşliğimizi koruyacağız ve silahların da tasfiyesiyle beraber tüm bu süreci yapacağız. Ancak bu süreçte özellikle son günlerde kamu vicdanını zedelemeye çalışan açıklamalara ve provokatörlere de izin vermemek çok önemlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - TUSAŞ gibi çok önemli, millî, göz bebeğimiz bir kuruma yapılan terör saldırısını yapan canilerin pankartlarını açarak bir gösteride bulunmak, provoke etmek ve buna benzer tüm girişimler hususunda tavizsiz bir şekilde terörün karşısında olmaya devam edeceğiz. Bu tür girişimlere asla prim vermeyeceğiz ve bu anlamda provokatif hiçbir adımı da asla ama asla tasvip etmek mümkün değil. Biz bu vatani bize emanet etmiş şehitlerimizi, gazilerimizi incitecek hiçbir adım içerisinde olmayız ve bu anlamda bunu gölgeleyecek hiçbir çabaya da hiçbir girişime, provokasyona da izin vermeyiz. Kardeşliğimizi, birliğimizi, beraberliğimizi koruyarak geleceğe emin adımlarla yürüyecek, tüm bu çalışmaları, süreci başarıyla sürdüreceğiz.

Son olarak, Adalet Bakanımıza yönelik son günlerde yapılan kişisel itibar suikastlarını da takip ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, son dakika.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bu anlamda, özellikle, Sayın Adalet Bakanımız kamuoyuna gerekli açıklamaları yapmışlardır. Konu yargıya intikal eden bir konudur ve bu hususla alakalı da organize bir çabayla Sayın Adalet Bakanımıza yönelik kişisel suikastı, itibar suikastını da kabul etmediğimizi ifade ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler

1.- Başkanlıkça, Aksaray Milletvekili Turan Yaldır'ın Dilekçe Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 24/3/2026 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/134)

BAŞKAN - İYİ Parti Grup Başkanlığının İç Tüzük'ün 21'inci maddesi uyarınca Aksaray Milletvekili Turan Yaldır'ın Dilekçe Komisyonu üyeliğinden geri çekildiğine ilişkin yazısı 24 Mart 2026 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

2.- Başkanlıkça, Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in Başkanlık Divanı İdare Amirliğinden istifasına ilişkin yazısının 16/3/2026 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/133)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in Başkanlık Divanı İdare Amirliğinden istifasına ilişkin yazısı 16 Mart 2026 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

C) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki heyetin Hırvatistan'da düzenlenecek olan Üç Deniz Girişimi Parlamenter Zirvesi'ne katılımı ve Romanya Temsilciler Meclisi Başkanı Sorin Grindeanu'nun vaki davetine icabetle Romanya'ya resmî ziyarette bulunması hususlarına ilişkin tezkeresi (3/1347)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Profesör Doktor Numan Kurtulmuş ve beraberindeki heyetin Hırvatistan'da düzenlenecek olan Üç Deniz Girişimi Parlamenter Zirvesi'ne katılımı hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca ve Romanya Temsilciler Meclisi Başkanı Sayın Sorin Grindeanu'nun vaki davetine icabetle Romanya'ya resmî ziyarette bulunması anılan kanunun 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, 28 Şubat 2026'da ABD ve İsrail'in İran'a başlattığı saldırılarla tırmanan ve 24'üncü gününe giren savaşta Türkiye dış politikasının bölgesel konumlanması, taraflarla ilişki yönetimi ve ara buluculuk kapasitesinin değerlendirilmesi amacıyla 24/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

24/3/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/3/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Grup Başkanı

Öneri:

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, 28 Şubat 2026'da ABD ve İsrail'in İran'a başlattığı saldırılarla tırmanan ve yirmi dördüncü gününe giren savaşta Türkiye dış politikasının bölgesel konumlanması, taraflarla ilişki yönetimi ve ara buluculuk kapasitesinin değerlendirilmesi amacıyla 24/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 24/3/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan konuşacaktır.

Buyurun Sayın Çalışkan. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; tarihi günler yaşıyoruz. Savaş tüm dünyayı kuşatmış durumda hatta üçüncü dünya savaşı olup olmayacağı konuşulurken ne yazık ki Türkiye Büyük Millet Meclisi Vergi Kanunu'yla, kripto paralardaki bir maddeyle meşgul. Oysa böyle bir dönemde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin derhâl savaş ve ilgili gündemle toplanması, İran-İsrail-Amerika üçgeninde gerçekleşen olaylarla ilgili toplanması, inisiyatif alması en elzem konudur. Ne yazık ki bir yüz karası, utanç belgesi olarak Dışişleri Bakanı Riyad'da bir belgeye imza atmıştır. Bu belgede Amerika'nın, İsrail'in adı geçmezken İran sanki saldırıyı başlatan, savaş çıkırtkanlığı yapan bir ülke konumuna gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, sistem değişti, başkanlığa geçtik, hiçbir bakan hakkında gensoru verilemiyor ama bilirsiniz ki bu Meclis 1980 yılında Hayrettin Erkmen hakkında gensoru verdi ve gensoruyla Hayrettin Erkmen düştü, istifa etti. O dönemde de aynı şekilde dönemin Bakanı olarak İsrail'le ilgili hususta tavizkâr davranmıştı. Bugün de eğer süreç elverseydi Sayın Hakan Fidan hakkında şu anda gensoru verilmesi gerekirdi. Böyle bir dönemde tarafını belli etmek yerine, İran'a sahip çıkmak yerine her fırsatta Hamas'a söyledikleri gibi "Teslim ol kurtul, niye boyun eğmiyorsun ki?" tavrı asla makul bir söz değildir. Çok acı bir gerçeği paylaşmak durumundayız: Nasıl ki İsrail'in Gazze'de soykırım uyguladığı süre içerisinde Türkiye gemilerle İsrail'e destek olduysa bugün de Amerika, İsrail'in İran'da uyguladığı soykırıma, savaş suçuna karşı bölgedeki tek desteği Türkiye'den alıyor. İran nereleri vurdu? İran Körfez ülkelerini vurdu, Körfez ülkelerindeki füze rampalarını, radarları vurdu, kendisine yeni saldırı olabilecek tehlikeyi ortadan kaldırdı ama bugün Hatay'da NATO üssü, Malatya Kürecik üssü, Konya Havaalanı ne yazık ki bugün bu noktada Amerikalılara, İsraililere hizmet ediyor. Eğer bu yanılsıza burada bu halkın temsilcisi olarak savaş yönetmiş bu Meclisin bu konuyu gündemine alarak konuşması lazım. Katar'da 5 bin askerimiz, güvenlik personelimiz var, onların hayatını asla tehlikeye atamayız. Bugün Lübnan'da 800 bin kişi evlerini terk etti, başka bölgeye göç etti, İsrail geri dönüşlerine müsaade etmeyeceğini söylüyor, bunu konuşmak durumundayız. Bugün İran'da yaşananlar, bir taraftan bizim sonraki adım için başımıza gelecek tehlikenin öncüsü, aşıkâr. Bugün biz insani yardım yapmak durumundayız İran'a, biz İran'a komşumuz olduğu için sahip çıkmak durumundayız; biz İran'a tarihî, dinî bağlarla sahip çıkmak durumundayız; hepsinden vazgeçtik, İran'a pragmatist yaklaşarak, sonraki tehlikeyi görerek sahip çıkmak durumundayız.

Değerli milletvekilleri, Mescid-i Aksa sekiz yüz otuz dokuz yıl sonra kapandı; burada hiçbir şekilde gündemde bile değil. "Dostum Trump" diyenler bugün Körfez ülkelerinin hâline bakmalılar, Körfez'dekiler de trilyon dolar para ödediler ama hâk ile yeksan olundu. Bugün İsrail tehlikesinin, tehdidinin ne anlama geldiğini düşünmek, anlamak, bununla ilgili taraf belirtmek durumundayız ve ne yazık ki ülkemizin hâlen bu süreçte kimin yanında durduğu, ne yapmak istediği de belli değil. Evet, ara buluculuk önemli bir görevdir, ülkemiz bunu yapmalıdır ama bunu yaparken de bir tarafa akıl veren, bir taraftan da korkup saklanan bir tavırla bir yere varılamaz. Onun için, bugün itibarıyla yapmamız gereken şey...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - "İran'da rejim düşmeye düşecek, hiç olmazsa yeni yönetimle aramızı iyi turalım, pastadan biz de pay kapar mıyız?" tavrıyla Amerika'dan, İsrail'den korkarak ve ne yazık ki bu belirsiz tavırla hiçbir yere varamayız. Evet, Amerika kalleştir, iki defa üst üste diploması masası devam ederken savaş başlatmıştır. Dün de Haşdi Şabi'ye Irak'taki askerlerinin tahliyesi için yirmi dört saatlik ateşkes anlaşmasında bulundu, askerlerini tahliye etti, süre dolmadan oradan 15 üst düzey yöneticiyi katletti. Onun için Amerika'ya güvenmenin hiçbir faydası yok, İsrail'den korkmanın hiçbir gerekçesi yok, ne beş paralık oldukları işte füzelerle ortaya çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Tabii, sonraki devir için de ülkemizin sürece yönelik hazırlıklarını konuşmak herkesten önce bu yüce Meclisin öncelikli görevidir, tavrımızı belirlemek için toplanıp burada bunu konuşmak durumundayız.

Genel Kurulu selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurun Sayın Usta. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Necmettin Bey tempoyu çok yükseltti, ben o tempoda konuşamayacağım ama mesele, önemli bir mesele değerli arkadaşlar.

Şimdi, "AK PARTİ" deyince nasıl tanımlarsınız, aklınıza ne gelir denirse bir, yolsuzluk; iki, hukuksuzluk; bu konumuzla bağlantılı olarak, en önemlisi belki de hazırlıksızlık. AK PARTİ yirmi beş yıllık bir iktidar yani Türkiye'yi hiçbir dış şoka karşı, içerideki siyasi dalgalanmaya, şuna buna karşı hazırlıklı hâle getiremedi maalesef. Hazırlıksızlık, AK PARTİ'nin en önemli özelliklerinden bir tanesi. Peki, "Niye böyle diyorsunuz?" diye söylerseniz, hani hazırlıklı olup olmadığını nereden anlarız? Bir ekonominin, bir ülkenin dışarıya olan bağımlılığından anlarız değil mi? Bağımsız bir politika üretebiliyor mu veya bağımlılığı var mı yok mu diye bakarsınız. Eğer ülkenin bağımlılığını, herhangi bir konudaki bağımlılığını azalttıysa ülkeyi dış şoklara karşı veya bir kısım siyasi çalkantılara karşı hazırlıklı hâle getirdiğini düşünürsünüz.

Şimdi, bakıyorsunuz arkadaşlar, dış finansman açısından Türkiye geçmişte de evet, dışarıya bağımlıydı. Yirmi dört, yirmi beş yıllık bir Hükûmetten bahsediyoruz. Peki, dış finansman açısından Türkiye'nin bağımlılığı azaldı mı? Azalmadı, tam tersine arttı. Rakamlarla vakit harcamak istemiyorum ama Hazinesin sayfasındaki rakamlara bakarsanız, Türkiye'nin önümüzdeki dönemdeki ödeme projeksiyonlarına bakın, bir de bunun geçmiş yıllarına bakın, oradaki bağımlılığın ne kadar arttığını görürsünüz.

Enerjiye bağımlılığımız devam ediyor mu? Bakmayın siz işte "Doğu Akdeniz" deniliyor, "Karadeniz gazı" deniliyor, "Gabar petrolü" deniliyor; Türkiye doğal gazda yüzde 98 dışarıya bağımlı, ham petrolde yüzde 90'ın üzerinde dışarıya bağımlı. Bu bağımlılıkta bir azalma oldu mu? Olmadı. Dolayısıyla hem gazı, petrolü bulamama riskiyle karşı karşıyasınız hem de fiyat dalgalanmalarına maruz kalacaksınız ister istemez çünkü bağımlılığınızı azaltamamışsınız.

İşte, gündem olduğu için söylüyorum, gübrede dışarıya bağımlı mıyız? Geçmişten daha fazla bağımlıyız. Bu ülke geçmişte daha fazla ihtiyacını karşılayabiliyordu içeride, şu anda içeriden ihtiyacını karşılayamıyor, tamamen dışarıya bağımlı. Buna karşı bir hazırlığı var mı ülkenin? Yok. Şu anda toprağa atılacak gübre bulunamıyor değerli arkadaşlar, böyle bir şey olabilir mi? Yani bu savaş göz göre göre geldi.

Teknoloji ürünlerinde dışarıya bağımlıyız, akaryakıtta -zaten söyledim- dışarıya bağımlıyız, gıdada dışarıya bağımlıyız ya. Biz geçmişte ilkokulda işte "Kendi kendine yeten 7 ülkeden bir tanesiyiz." diye övünürdük, şu anda yurt dışından buğday alamadığımız zaman içeride ekmek yapamayan bir ülke hâline getirdiniz bu ülkeyi.

Hani buğday bulamıyoruz da efendim, teknolojik ürün mü üretiyoruz? Değil. Teknolojik ürünlerin ihracattaki payı OECD sınıflandırmasına göre 2002'de yüzde 6,2'ydi, şu anda yüzde 3,9'a düştü. Dolayısıyla burada da bağımlı hâle getirmişsiniz.

Şimdi, hazırlıksızlık... Makro olarak bakıyorsunuz, dünyanın en yüksek enflasyonlarından bir tanesi bizim ülkemizde mi arkadaşlar? Enflasyonda bir alanımız var mı? Hadi dünyada bu çalkantılar oldu "Ya, 2 puan enflasyon yükselirse ne yapalım." diyebilecek durumda mısınız? Değilsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) - Faizimiz... Dünyanın en yüksek faizini veriyor muyuz, veriyoruz değil mi? 37'ydi politika faizi, fonlama faizi. Bakın, hiç çaktırmadan 3 puan Türkiye'de faiz arttı. 3 puan faiz artıran bir başka ülke var mı bu İran savaşından sonra? Yüzde 37'den 40'a çıktı, niye? Çünkü haftalıktan geceliğe dönüldü, şu anda 40'la piyasayı fonluyor Merkez Bankası. Alanın var mı? Yok. Yüzde 40 faizi daha nereye artıracaksın? Efendim, ticaret açığımız 100 milyar dolar, bütçe açığımız 3 trilyon TL, kur baskı altında, alanımız var mı? Yok yani kur ciddi bir baskı altında. Büyümeniz düşüyor, 2028'e kadar -orta vadeli programı açın bakın- ihracatın millî gelire oranı düşüyor, ondan sonra her tarafta makro dengeler kötü, yoksulluk, açlık almış başını gitmiş. Milletten fedakârlık isteyecek bir durumumuz var mı? Yok. İspanya ne yaptı? Akaryakıt fiyatlarını yansıtmıyor değil mi? Ama biz... Eşelmobil iki günde bitti, şimdi yansıtmak durumundayız. Dolayısıyla bu konular için Meclisin mutlaka işe müdahil olması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Devamla) - AK PARTİ hükûmeti bu ülkeyi yönetemiyor, Meclisin bu işe en azından araştırma önergesine "evet" diyerek el koyması lazım diyorum.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sayın Sırrı Sakik.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, sevgili milletvekilleri; hepimiz bir bayramdan, "Nevroz" Bayramı'ndan, kutlamalardan geliyoruz. Herkesin "Nevroz"u kutlu olsun. Nevroz "..."¹

Bu "Nevroz" ateşini özgürleştiren ve bugünlere taşıyan herkesin önünde saygıyla eğiliyoruz, emekleri bizim baş tacımızdır, buna layık olmaya çalışacağız.

Bu "Nevroz"da milyonlar sokaklara aktılar, milyonlar geldiler. Sayın Öcalan'ın başlatmış olduğu bu barış görüşmelerinde biz varız, barışın yanındayız dediler ve Türkiye'nin dört bir tarafında, Kürt coğrafyasında insanlar iradesini özgür bir şekilde ortaya koydular. Biz barışın saflarında saf tutuyoruz dediler. İşte, ben de Bursa'daydım, Bursa kentinde de olağanüstü bir "Nevroz"a akış vardı. Şu boynumdaki poşu oradaki bir gencin hediyesiydi; bu, Orta Doğu halklarının ve Arap dünyasının, Kürtlerin bir sembolü. Bana dedi ki: "Ya, Mecliste bunu takar mısın?" "Takarım hatta kürsüye de çıkarım." dedim. Buradan ona çok selam, çok sevgiler.

Aslında, "Nevroz" bize bir şeyi daha öğretti: Birlikte bu ülkede barışı inşa edebiliriz yani Bursa'daki insanlar da böyle diyordu. Bursa kadim bir kent, Bursa Balkanlar'dan gelenlerin yani savaştan, çatışmadan yorulup kaçıp, gelip orayı ülke edinenlerin kenti. Yine, Kürt coğrafyasında, o 1990'lı yıllarda çıkıp savaştan, çatışmadan yorulup, gelip oraya yerleşenlerin kenti. Aslında o halklar şunu iyi biliyor: Çatışmanın, savaşın ne olduğunu. Balkanlar'dan ve Kürt coğrafyasından gelen insanlar orada bir birlik

1. Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

oluşturmuş ama kimi dili kirli siyasetçiler buradan siyaset devşirmeye çalışıyorlar. Yapmayın, halkların geleceğiyle oynamayın. Ben orada teşekkür ettim. Burası bir Amed, burası bir İstanbul. Amed bir Türkiye kenti değil mi? Van bir Türkiye kenti değil mi? Siz de biliyorsunuz, İstanbul bir Türkiye kenti değil mi? Niye buradan rahatsızsınız? Çünkü siz tahammül edemiyorsunuz. Oradan insanları sürüp nereye gönderdiniz? Bursa'ya. Dediler ki: Gidip yok olacaklar orada. Gidip orada kimliklerini, orada inançlarını unutacaklar. Vallahi, orada "Nevroz"da on binler, yüz binler "Biz buradayız, kimliğimizle buradayız. Var olacağız, baskıya rağmen bu topraklarda barışı biz inşa edeceğiz." dediler. Onun için, ben de döndüm, Bursa halkına teşekkür ettim, buradan bir daha teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Sevgili Bursalılar, bu ırkçı, milliyetçi siyasetçilere sırtınızı dönün; bunların bir derdi yok, bunların bir hikâyesi yok. Bunlar sadece vekil mekil olmak istiyorlar ama siz daha çok büyüksünüz, oradaki halklarla büyük bir buluşmayı sağlayın ki Orta Doğu'da barış sağlansın.

Ben tekrar bu topraklarda barış iradesini ortaya koyan bütün halkımıza teşekkür ediyorum. Sayın Öcalan'a vermiş oldukları destekten dolayı biz yine teşekkür ediyoruz. Buradan Sayın Öcalan'a, buradan sevgili Selahattin Demirtaş'a, Figen Yüksekdağ'a, cezaevindeki bütün arkadaşlarımıza selam, sevgiler, "..."² diyor, hepinize saygılar ve sevgiler sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Namık Tan.

Buyurun Sayın Tan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NAMIK TAN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz üzere ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırıları tam yirmi beş gündür devam ediyor. İran Hükûmeti ise yıllar süren hazırlığını iyi yapmış, bugün de direnmeyi sürdürüyor. İran direniyor ama bütün hıncını daha ziyade Körfez ülkelerinden alıyor. Peki, Hükûmetiniz ne yapıyor? Sanki çevresi yangın yerine dönmemiş gibi, köşesine çekilmiş sessizce bekliyor. Türkiye'nin sizin sorunlu yönetim anlayışınıza rağmen hâlâ bölgesinin en güçlü ülkesi olarak kalabildiği bir gerçek. Oysa bir zamanlar sadece bölgesinde değil dünyanın birçok coğrafyasında sorun çözen, ara buluculuğuna büyük kıymet verilen, herkesin aynı anda itibar ettiği bir Türkiye vardı. Şimdi, o Türkiye nerede? Biz söyleyelim: Türkiye'nin o itibarını Hükûmetiniz bitirdi. Erdoğan'ın iç politikada halkın duygularını istismar etmekten başka işe yaramayan hamasi nutukları yüzünden artık Türkiye'nin sözüne kimse itibar etmiyor. Yıllarca ülke demokrasisini ileriye götürme sözleri vererek Avrupa Birliği'ni oyaladınız, sonunda demokrasimizi 12 Eylül döneminden bile daha geriye götürdünüz. Arap ülkelerine ve Müslüman dünyaya ağabey rolü oynamak istediniz; ağabeylik şöyle dursun, Arap Baharı sürecinde birçok ülkede iç karışıklıklara benzin dökmeye kalktınız. Kendinizi Filistin'in koruyucusu ilan etmiştiniz. Sonra gidip Gazze'yi yok etmek isteyen Trump'ın önünde el pençe divan poz verdiniz. Ne hikmetse, konu ne zaman Trump'ın pervasızlığına gelse üç maymunu oynuyorsunuz. Özellikle Gazze halkını vatansız bırakacak lüks gayrimenkul projeleri konuşulduğu zaman gıkınız çıkmıyor. Daha geçen ay sonuna kadar, İran'a saldırı hazırlığındaki ülkeleri kınıyordunuz; şimdi, Riyad'da imzaladığınız bildiriyle İran'ı kınıyorsunuz. İşte o yüzden, kimse ara buluculuk çağrılarınızı ciddiye almıyor. Eserinizle gurur duyabilirsiniz.

YENİ YOL Partili arkadaşlarımızın genel görüşme talebine elbette destek vereceğiz ama daha önceki genel görüşmelerde hayal kırıklığına uğradık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

NAMIK TAN (Devamla) - Zira, bu görüşmelerde, bakanlarınızdan basında çıkan günlük analizlerden daha az bilgi içeren, ciddiyetsiz sunumlar dinledik. Kendi Meclisine karşı sorumluluklarını bile layıkıyla yerine getirmeyen bir hükûmetin dış dünyadaki muhatapları tarafından da ciddiye alınması tabiatıyla mümkün değildir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Burhan Kayatürk.

Buyurun Sayın Kayatürk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BURHAN KAYATÜRK (Van) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubunun önerisi hakkında söz almış bulunuyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Komşumuz İran'a yönelik ABD-İsrail hava saldırılarıyla başlayan savaş son on yılların bölgemizdeki en derin krizlerinden biri hâline gelmiştir. Netanyahu Hükûmeti bu kez ABD'yi İran'la bölgesel bir savaşa sürükleyerek bölge için önemli bir güvenlik sorunu olmaya devam etmektedir. ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırıları uluslararası hukuku açıkça ihlâl etmektedir. Bu hukuka aykırı saldırılar İran ve Lübnan'da önemli sayıda sivilin hayatını kaybetmesine sebep olmuş ve olmaya devam etmektedir. Şu ana kadar binlerce kişi yerinden edildiği gibi, uluslararası insani hukukun koruması altındaki yerler de hedef alınmıştır.

Değerli milletvekilleri, Hürmüz Boğazı dünya petrol ve doğalgaz trafiğinin beşte 1'inin geçtiği önemli bir su yoludur. Buradaki gemi trafiğinin fiilen durma noktasına gelmesi yalnızca petrol ve doğalgaz fiyatlarında bir artışa yol açmamış, tedarik zincirini de kesintiye uğratmaya başlamıştır. Bu durum küresel enerji güvenliğini ve dolayısıyla dünya ekonomisini tehlikeye atmaktadır.

Öte yandan, nükleer konulara ilişkin endişelerimiz bulunmaktadır. Tüm taraflar nükleer tesislere yönelik saldırılarından kaçınılmalıdır çünkü bu tür saldırılar sınırların içinde ve ötesinde ciddi ve tehlikeli sonuçlara yol açabilir.

Ayrıca, İran'da yaşanabilecek büyük bir istikrarsızlık ve iktidar boşluğu enerji, ticaret ve düzensiz göç dahil olmak üzere bölge ve dünya çapında geniş kapsamlı sonuçlar doğurabilir. Örneğin, ilimiz Van'da şu anda turizm konusunda ciddi bir mağduriyet yaşanmaktadır. Savaşın başlamasından bu yana birkaç kez ziyaret ettiğimiz Kapıköy Sınır Kapısı'nda gününbirlik yolcu geçişleri karşılıklı durmuş ancak diğer geçişler düzenli bir şekilde devam etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bölgemizin sınırlarını yeniden çizmeye yönelik her türlü girişimi kesinlikle reddediyoruz. İran'da da yeni bir maceraya izin vermek istemiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

BURHAN KAYATÜRK (Devamla) - İran'ın ABD ve İsrail'e karşı meşru müdafaa hakkı olmakla birlikte bölge ülkelerine saldırılarını da doğru bulmuyoruz. Mevcut durumda, ABD Başkanının son açıklamalarının ateşkesle sonuçlanmasını ve barışın bir an evvel gelmesini temenni ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanımız Sayın Erdoğan'ın Filistin davasına verdiği destek ve küresel meseleler noktasında ortaya koyduğu dirayet ve cesareten dolayı Filistinlilerden şükran alıyoruz; İranlılardan, Pakistanlılardan ve bütün mağdur ve mazlum toplumlardan, her gittiğimiz yerde teşekkür alıyoruz; bu teşekkürlerini, bu şükranlarını ilettiklerini çok net bir şekilde görüyoruz.

Bu duygular içerisinde yüce heyeti saygıyla selamlıyor, burada konuşmama son veriyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz tarafından, tekstil ve sanayi sektöründeki fabrika kapanmalarının ve Türk yatırımcıların üretimlerini yurt dışına kaydırmasının yarattığı istihdam kaybı, ekonomik gerileme, bölgesel kalkınma geriliği ve stratejik riskler kalıcı, bilimsel ve etkin şekilde ele alınmalıdır; sorunun kökenleri, küresel rekabet şartları, iç politika etkileri, teşvik mekanizmalarının yetersizliği, maliyet unsurları, aile ve toplum üzerindeki etkileri, eğitim ve mesleki dönüşüm ihtiyacı, kamu kaynaklarının etkin kullanımı, kapanan işletmelerin rehabilitasyonu, toplumsal farkındalık çalışmaları ve sanayi politikalarının yeniden yapılandırılması amacıyla 24/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

24/3/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/3/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Uğur Poyraz
Antalya
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Antalya Milletvekili Grup Başkan Vekili Uğur Poyraz tarafından, tekstil ve sanayi sektöründeki fabrika kapanmalarının ve Türk yatırımcıların üretimlerini yurt dışına kaydırmasının yarattığı istihdam kaybı, ekonomik gerileme, bölgesel kalkınma geriliği ve stratejik riskler kalıcı, bilimsel ve etkin şekilde ele alınmalıdır; bu amaçla, sorunun kökenleri, küresel rekabet şartları, iç politika etkileri, teşvik mekanizmalarının yetersizliği, maliyet unsurları, aile ve toplum üzerindeki etkileri, eğitim ve mesleki dönüşüm ihtiyacı, kamu kaynaklarının etkin kullanımı, kapanan işletmelerin rehabilitasyonu, toplumsal farkındalık çalışmaları ve sanayi politikalarının yeniden yapılandırılması amacıyla 24/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 24/3/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Taşçı.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Eren Holding CEO'su Ahmet Eren'in Çorlu fabrikalarındaki üretimi durdurmak durumunda kaldıklarına dönük geçmiş tarihli açıklamasının yol açtığı tartışma malum. Yıllanmış bir açıklamanın üzerine Temel fıkrası gibi biraz "Ben dün duydum." diyerek atlamak, kabul etmek gerekiyor ki medya açısından kötü bir sınav oldu ama vesile de oldu. Zira, Türk tekstil ve hazır giyim sanayisi teville uğraşmanın beyhude olduğu, tekil bir açıklamanın yalanlanmasıyla ortadan kalkması mümkün olmayan verilerle sabit bir çöküş içinde.

Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre 2025 yılında bu sektörde 5 bine yakın şirket faaliyetini sonlandırdı, 110 binden fazla insan işsiz kaldı. Geçen yıl haziran ayında, sadece bir ayda Türkiye'de kapanan tekstil firması sayısı kaç biliyor musunuz arkadaşlar? 868, sadece bir ayda bu ülkede 868 şirket kapandı sadece bir sektörde. Bir ayda sadece bu sektörde 10 bine yakın insan işini kaybetti. Son üç yılda 380 bin kişinin işsiz kalmasını konuşuyoruz biz şu anda aslında yani neredeyse 400 bin insan ve bu kadarla da kalmayacak. Maalesef, ne yazık ki sektörün kendi içindeki 2026 öngörüsü 100 bin istihdam kaybı daha, işsizler ordumuza 100 bin yeni asker daha. Peki, kiminle savaşıyor bu yeni askerleri işsizler ordusunun? Eşleriyle, çocuklarıyla, sistemle, toplumla. Zira, 100 bin işsiz daha demek, 100 bin tenceresi kaynamayan hane daha demek, yoksulluğun daha da derinleşmesi demek, yatağa daha çok çocuğun aç girmesi demek, gelişim bozukluğu daha yaygın bir nesil demek; daha çok aile içi şiddet, belki daha çok kadın cinayeti, daha çok suç, daha çok çocuk suçluluğu demek. Domino etkisinin bir boyutu bu. Sanayinin çökmesi sanayicinin çökmesinden ibaret değil çünkü sadece, toplumsal iktisadi bir çöküş bunun sonu.

Verilerle devam edelim: 2022'de Türkiye'de tekstil sektörünün vergi öncesi kârlılığı yüzde 10'ların üzerindeyken 2024'te yüzde 5'e geriledi. Tekstil, ihracatın beşte 1'ini oluştururken yüzde 10'un altına inmiş durumda. Bu yılın ilk iki ayında hazır giyim ihracatımız yüzde 3,5 daha azaldı. Tekstil ve ham madde ihracatında düşüş oranı yüzde 4,8 sadece ilk iki ayda.

İnşaattan sonra en çok konkordato ilanı tekstilde yaşanıyor. Domino etkisinin diğer boyutu da ihracat gelirlerinin azalması, daha çok cari açık, dışa bağımlılık, göç, bölgesel dengesizlik, velhasıl iktisadi iflas. İşletme kredisi faizleri dolayısıyla, dolar bazlı maliyet artışı dolayısıyla rekabet gücü tükenen Denizli kan ağlarken, Gaziantep, Adıyaman, Niğde kan ağlarken "Kapandı." haberi yapılan bir fabrikanın aslında kapanmamış olması tabloyu değiştirmiyor. Çorlu, Çerkezköy, vekili olduğum Tekirdağ kan ağlarken sanayinin can çekişmesini sadece kapanan fabrika sayısında ararsak yanılırız çünkü bir de kapanmayan ama küçülen, üretimi belli periyotlarla durdurmak durumunda kalan firmalar var; yarı kapasiteyle hatta üçte 1 kapasiteyle çalışıyorlar. Tekirdağ'da kapanan fabrikalar dolayısıyla işsiz kalan 15 bin insanımız varsa bu şekilde küçülmeyle işsiz kalanların sayısı 25 binlerde.

Bizim üretim üssü illerimiz kan ağlarken nereler gülüyor peki? 200'den fazla tekstil firmasının üretimi taşıdığı Mısır gülüyor, Bangladeş gülüyor, Fas gülüyor, Avrupa Birliği üyesi olmanın sağladığı gümrük avantajlarını da kullanan Romanya gülüyor ve yeri gelmişken tekstil sanayisini en başından çok yanlış kurguladığımızı da itiraf etmek durumundayız. Türkiye'ye bütün dünyanın kirini yükledik. Tekstil sanayisini, kirli sanayiye, boyayı, kimyasalı birinci sınıf tarım arazileri üzerine konumlandırıp en bereketli ovaları bitirdik, yer altı su kaynaklarını tükettik yani hem suyu hem tarımı -ama sanayiye de ihya edemedik bu arada, sanayiye de ihya olamadık maalesef- hem de sanayiye aynı anda kaybetmekle sonuçlanan bir stratejik akılsızlık sergilendi bu ülkede.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Biz, evet, yüksek teknoloji yatırımlarının öncelenmesini destekliyoruz ama tekstil sanayisinin de cenaze namazını kılalım istemiyoruz. Katma değeri yüksek bir tekstil inovasyonu hamlesi başlatabiliriz.

Teklif ettiğimiz Meclis araştırması sadece kapanma ve küçülmelerin önüne geçmenin değil, sadece mesleki eğitimde dönüşümün, sadece teşvik mekanizmalarında güncellenmenin, sadece sağlıklı, objektif bir etki analizinin değil bunun da miladı olabilir.

Genel Kurulu önergemize destek konusunda kalkınmacı bir bakış açısıyla karar vermeye davet ediyorum, saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun Sayın Özdağ. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin tekstil sektöründeki bir yandan fabrikaların kapanması, bir diğer yandan istihdamın daraltılmasıyla ilgili vermiş olduğu araştırma önergesi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Osmanlı Devleti'nden devraldığımız, cumhuriyetimizin sanayileşme hamleleriyle taçlandırdığımız bu köklü sektör tarihinin en karanlık dönemlerinden birini yaşamaktadır. Yıllarca Avrupa'nın terzi, dünyanın moda merkezi olarak anılan Türkiye ne yazık ki bugün küresel vitrindeki yerini kaybetme tehlikesiyle maalesef karşı karşıyadır. Pandemi öncesinde dünyanın önde gelen giyim ihracatçısı olan ülkemiz 2025 yılı itibarıyla dünya pazarlarından aldığı payda yüzde 3'ün altına gerilemiştir. Biz kan kaybederken en güçlü rakiplerimiz olan Çin, Bangladeş ve Vietnam gibi ülkeler 2025'in ilk yarısında yüzde 10'u aşan büyüme oranlarına imza atmışlardır. Bu tablo pazar payımızın elimizden kayıp gittiğinin, küresel alıcıların rotasını başka kıyılara kırdığının açık bir göstergesidir.

Değerli milletvekilleri, Laleli, Merter, Süleymaniye ve Osmanbey esnafı bugün kelimenin tam anlamıyla can çekişiyor ve bir noktada iflasın eşiğindedir. Bir zamanlar bavul ticaretinin merkezi olan dünyanın dört bir yanından tüccarların dolarla, euroyla, markla akın ettiği o caddeler bugün yüksek kiralar ve boş dükkân tabelalarıyla dolup taşıyor. Eğer bugün o sokaklarda yürüyecek olursanız sadece dükkânların değil koca bir ticaret kültürünün kepenk kapattığına şahitlik edeceksiniz. Merter-Laleli hattında esnafımız artık mal satmayı bıraktı; kirasını nasıl ödeyeceğini, personelin maaşını nasıl denkleştireceğini kara kara düşünüyor. "Büyük şirketleri devlet bir şekilde destekliyor ama biz küçük-orta esnaf olarak boğuluyoruz." diyen Merterli kardeşimizin sesini kim duyacak? Bu esnaf sadece kumaş, gömlek, etek satmıyordu; bu esnaf Türkiye'nin cari açığını kapatan, vergisini kuruşu kuruşuna ödeyen, yanındaki çirağını evlat gibi yetiştiren bir omurgaydı, şimdi o omurga kırılıyor. Bakınız, konkordato takip verileri günümüzde şöyle duruyor önümüzde: Sadece 2025 yılı içerisinde 286 tekstil firmamız konkordato ilan etmek zorunda kalmıştır. Daha da vahimi, 1980'lerde kurulan, üretiminin yüzde 95'ini ihraç eden dev çınarlarımız, artan maliyetler ve finansman sorunları nedeniyle şalter indirmektedir. Bugün Mısır'da üretim yapmaya başlayan Türk şirketi sayısı 200'ü geçmiştir. Bu bir sermaye göçüdür, bu bir üretim sürgünüdür ve bir noktada Hükümetin yönetimdeki iflasıdır. Sadece son bir yılda 5 bine yakın şirket faaliyetine son vermiş, 113 bin kardeşimiz, vatandaşımız işsizler ordusuna katılmış. Sektörün temsilcileri tarafından talep edilen ve can suyu niteliği taşıyan şu 2 destek paketi ivedilikle hayata geçirilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Devam ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bir: İstihdam desteği, mevcut koşullar göz önüne alınarak acilen her bir çalışan için 5 ila 6 bin TL seviyesine çıkarılmalıdır. İki: Asgari ücret desteği, işverenin üzerindeki yükü hafifletmek adına 1.270 TL'den 2.500 liraya çıkartılmalı ve bu 2.500 liralık işveren desteği derhâl hepsine sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, eğer bugün bu adımları atmazsak yarın yerli üretimden bahsedecek bir fabrikamız, tezgâh başında ter dökcek bir işçimiz kalmayacaktır. Gelin, Anadolu'nun bu kadim üretim gücünü kaderine terk etmeyelim, sanayimizi bu darboğazdan el birliğiyle çıkartalım diyor ve İYİ Partinin grup önerisini desteklediğimizi söylüyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Adalet Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben de öncelikle hapisanelerde haksız ve hukuksuz yere tutulan bütün arkadaşlarımızın ve yoldaşlarımızın "Nevroz"unu kutlayarak başlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, uzunca bir zamandır tekstil ve hazır giyim sektöründe yaşanan sorunları, kapanan fabrikaları, işsiz kalan emekçileri sıklıkla konuşuyoruz. Bu konuda hem emekçileri hem de işvereni koruyacak yeni bir düzenlemeye ihtiyaç olduğu hepimizin malumu. Son birkaç yılda sektörde 4.500'den fazla şirket kapandı, 380 bin emekçi doğrudan işsiz kaldı. Seçim bölgem Diyarbakır üretim üssü olma iddiasıyla yola çıkan kentlerden biriydi. Açılan tekstil kentlerde altyapı planlaması düşünülmeyen kontrolsüz bir büyüme gerçekleşti. İstanbul ve sanayisi gelişmiş diğer kentlerden Diyarbakır ve bölge illerine daha ucuz maliyetle olacağı düşünülerek tekstil sanayisi taşındı ancak bugün baktığımızda bu firmalara SGK desteği hariç hiçbir teşvik verilmiyor, kredi çekmek isteseler kredi çekemiyorlar, çekebilenler yüksek faiz nedeniyle kredilerini ödeyemiyor. Tekstil kente Diyarbakır merkezden toplu taşıma aracıyla ulaşım yok, herkes bireysel imkânlarıyla ya da fabrikaların servisleriyle işe gidiyor. Savaş ortamında iyice artan yakıt maliyetleri ve nakliye de hesaba katılınca Diyarbakır'da üretilen bir tekstil ürünü İstanbul'dakinden daha pahalıya mal oluyor.

Bakın, 2024'te Diyarbakır'da tekstilde 20 bin kişi istihdam edilirken sadece bir buçuk yılda bu rakam 7 binlere kadar düştü. Fabrikalar ya kapandı ya da üretim kapasitelerini düşürdü. Artık emekçiler tekstilde işe girmek bile istemiyorlar. Fabrika kapanırsa yine işsiz kalırım endişesiyle inşaat sektörüne yöneliyor ya da istihdam şansı yüksek kentlere göç etmek zorunda kalıyorlar. Dolayısıyla bölgedeki fabrikalar istihdam edecek çalışan bulmakta zorlanmaya başladılar. Şimdi geldiğimiz noktada firmalar makinelerini söküp daha ucuz iş gücü sömürüsü için Mısır gibi ülkelere taşıyor. Beş, on yıl önce başlatılan bölgeye yönelik teşvik politikaları kalıcı bir kalkınma oluşturmaktan ziyade geçici bir sömürü düzeni yarattı. Bu sömürü çarkının en ağır bedelini ise yine kadın emekçiler ödüyor. Bölgemizde kadın emekçiler açlık sınırının dahi altındaki ücretlere mahkûm ediliyor. Günde on sekiz saate varan mesailerle sipariş yetiştirmek için insanlık dışı vardiyalarda çalıştırılıyorlar. Daha önce bu kürsüde dile getirmiştım, tuvalete gitmeleri bile kısıtlanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ADALET KAYA (Devamla) - Teşekkür ederim.

Bizler DEM PARTİ olarak, küresel rekabetin daha ucuz işçi, daha çok sömürü üzerinden yapılmasına karşıyız. Türkiye'nin ve bölgenin emek yoğun, köhneleşmiş üretim modelinden sermaye ve teknoloji yoğun, insana yaraşır bir modele geçmesi şart. Sektörün acilen dijital ve ekolojik dönüşüm dediğimiz ikiz dönüşümü sağlaması gerekmektedir. Bakın, tekstil hâlâ ekonomiye katkı sunacak, çalışanlara güvenceli istihdam sağlayacak bir alan olabilir. Bunun için ülkedeki tekstilin marka değeri üretmesi gerekiyor. Hâlâ Avrupalı, Amerikalı markaların taşeronluğunu yaparak bu sektörde var olamayız. Sektördeki fabrika kapanmalarının araştırılması, işsizlik krizinin çözülmesi, sanayi politikalarının emekçiden yana yeniden yapılandırılması amacıyla çok daha önceden kurulması gereken bu komisyon önerisini DEM PARTİ olarak destekliyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Ümit Özlale.

Buyurun Sayın Özlale. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÜMİT ÖZLAL (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin grup önerisi üzerine partim adına söz almış buluyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dünyada sanayileşmesini başarıyla bitirebilmiş, kalkınmasını tamamlamış hangi ülkeye bakarsanız bakın, tekstil ve hazır giyim sektörüyle bunu başardığını görürsünüz. Birinci Sanayi Devrimi'nin şampiyonları tekstil ve hazır giyimle hem sanayileşmeyi hem de ihracatı öğrendiler. İkinci, Üçüncü Sanayi Devrimi'nde de böyle oldu. Dolayısıyla bazı sektörler vardır ki hem istihdam deposudur, aynı zamanda emek yoğun sektörlerdir, o ülkenin eğer nüfusu fazlaysa orada o fazla olan nüfusu istihdam açısından doyuran sektörlerdir ve aynı zamanda kritik sektörlerdir. Oysa baktığımız zaman üçüncü senesini yakında dolduracağımız olan istikrar programında en fazla zarar gören sektör tekstil ve hazır giyim sektörü. İşte burada rakamlar var: Son üç senede yani Haziran 2023 sonrasında uygulanan istikrar programında tekstil ve hazır giyimde tam 380 bin istihdam kaybı yaşanmış, çok büyük bir sayı bu. 10 bine yakın iş yeri kapanmak zorunda kalmış. Peki, sanayimiz tekstil ve hazır giyimden bağımsız olarak ilerliyor da bizler sadece problemi tekstil ve hazır giyimde mi görüyoruz? Hayır, öyle değil. Maalesef, bütün sanayimizde de çok ciddi bir problem var. Yani enflasyonu düşürmekte başarılı olmayan, Türkiye'nin makroekonomik problemlerine bir türlü çare bulamayan bu istikrar programı özellikle ve en fazla sanayiye vurdu. Bakın, burada sayılar var, 2022 yılında sanayinin millî gelir içerisindeki payı yüzde 27,2; 2025'te yüzde 18. Peki, bu geçici bir şey mi? Orta vadeli programda bizler birkaç sene içerisinde sanayinin millî gelir içerisindeki payını artırmayı mı hedefliyoruz? Hayır, o da değil. Orta vadeli programa baktığınız zaman, 2028 Yılı Orta Vadeli Programı'nda sanayinin millî gelir içerisindeki payı yüzde 16 olarak öngörülmüş. Arkadaşlar, Türkiye, nüfusun fazla olduğu, özellikle emek yoğun sektörlerden çıkma lüksünün olmadığı bir ülke. O bakımdan da tekstil ve hazır giyim sektörüne bizler sırtımızı çeviremeyiz kaldı ki bu açıdan İtalya gibi, İspanya gibi tekstil devleri de çevirmiyor. Bugün İtalya'da, İspanya'da kişisel servet açısından ilk 10'da, ilk 5'te olan insanlara baktığınız zaman bunlar büyük tekstilciler, hazır giyimciler. Dolayısıyla İtalya gibi, İspanya gibi bizden katbekat daha fazla zengin olan ve tekstil ve hazır giyimden hâlâ çıkmayan ama onu dijital dönüşüm ve ekolojik dönüşümle beraber destekleyen ülkeler tekstil ve hazır giyimden çıkmazken bizim hiç çıkma lüksümüz yok. O bakımdan, özellikle bu daralan sanayi üretiminde yapılması gereken, özellikle kısa vadede yapılması gereken birkaç tane şeyi sizlerle paylaşmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ÜMİT ÖZLAL (Devamla) - Sağ olun.

Bir: Bu sektörel net ihracata yüzde 10 kur dönüşüm desteğinin verilmesi çok önemlidir. Burada "net ihracat" kelimesi önemli çünkü bu kur dönüşüm desteği hâlihazırda ithal bağımlılığı, ithal yoğunluğu yüksek olan sektörleri desteklemektedir. O bakımdan bizim burada kur dönüşüm desteğini yüzde 10 yapıp bunu net ihracat üzerinden vermemiz gerekiyor. Öbür türlü verdiğiniz zaman ithalatı fazla yapıp o fazla yaptığı ithalatla ihracat yapan sektörleri biz korumuş oluyoruz. O yüzden bu konu mutlaka önümüzdeki dönemde gündemimizde olmalı ve değiştirmeliyiz.

İki: Reeskont faizlerinin politika faizinin yüzde 50'si oranında sabitlenmesi ve faiz tahsilatının dönem başı değil dönem sonunda yapılacak bir modele dönüştürülmesi ihracatçının finansmana erişim ya da finansman maliyetlerini yönetmedeki işini çok daha fazla kolaylaştıracaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) - Aynı zamanda, bilançoları bozulan sanayicinin teminat mektuplarının yüzde 75'inin Kredi Garanti Fonundan karşılanması yine kısa ve orta dönemde tekstil ve hazır giyimimizi rahatlatacak önlemlerdir diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Orhan Yegin.

Buyurun Sayın Yegin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN YEGİN (Ankara) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun vermiş olduğu öneri hakkında grubumuz adına konuşmak üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Milletimizden yetkiyi aldığımız günden bugüne, her zaman milletimizin sorunlarıyla, talepleriyle ilgilenmek, bu sorun ve taleplerin önündeki engelleri ortadan kaldırmak, çözüme kavuşturmak üzere büyük bir gayreti ortaya koymuş bulunuyoruz, hamdolsun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yalan, yalan!

ORHAN YEGİN (Devamla) - Üreticisinden tüketicisine, sanayicisinden köylüsüne, iş adamından çiftçisine kadar her alanda reform yapan ve bu reformları millete mal eden iktidar anlayışıyla yolumuzda yürüdük, yürüyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kendi konuştuğuna inanmıyorsun Orhan Bey.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Öncelikle şunu açıkça ifade etmek gerekir: Öneride bahsedilen ve eleştirilen Türkiye'nin üretim gücü, sanayi altyapısı ve ihracat kapasitesi bugün geçmişle kıyaslanamayacak ölçüde güçlüdür.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Maşallah, üflediğin ocak su istemiyor!

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Tekstili konuşuyoruz Orhan Bey, tekstili anlat. 400 bin kişi işsiz kaldı.

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Fabrikalar kapandı.

ORHAN YEGİN (Devamla) - AK PARTİ iktidarları döneminde ülkemiz sadece tekstilde değil otomotivden savunma sanayisine kadar pek çok alanda küresel bir üretim merkezi hâline gelmiştir arkadaşlar.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - O bölümü düzeltin, sınıfta kalmayın diyoruz Orhan Bey.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Türkiye ekonomisini ve sanayisini konuşurken meseleyi sadece bir döneme, bir bölüme sıkıştırarak karamsar bir tablo çizmek bunca hikâyeye, bunca hikâyenin çalışanına, üreticisine, işverenine karşı bir haksızlıktır.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Tekstilciler duymasın, tekstilciler duymasın bu konuşmanı Sayın Yegin.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Eren Holdingi bir araştı, 2 bin kişi işsiz kalıyor.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Merter'e git, Merter'e.

ORHAN YEGİN (Devamla) - AK PARTİ iktidara geldiğinde Türkiye'nin ihracatı sadece 36 milyar dolar seviyesindeydi, bugün ise hamdolsun 250 milyar doların üzerine çıkmış bir Türkiye var.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - İthalat...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Tekstil 20'den 14'e düştü, onu ne yapacağız?

ORHAN YEGİN (Devamla) - Sanayi Üretim Endeksi son yirmi yılda katlanarak artmış...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - 22'den 14'e düştü tekstil.

VELİ AĞBABA (Malatya) - İtfaiyeyi de siz kurdunuz Orhan Bey(!)

ORHAN YEGİN (Devamla) - ...organize sanayi bölgelerini 150'lerden bugün 350'ye çıkarmış bir Türkiye var arkadaşlar.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Yüzde kaç doluluk var peki OSB'lerde?

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Ve Çin'e gidiyor, Çin'e, Mısır'a değil.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Evet, küresel ekonomide bazı dalgalanmalar yaşanıyor, talepte bazı daralmalar söz konusu ama...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - O beş sene önceydi ya, bugünü konuş ya, bugünü konuş.

ORHAN YEGİN (Devamla) - ...özellikle pandemi sonrası tedarik zinciri kırılmaları ve Avrupa pazarındaki daralma gibi dış etkenler tekstil ve benzeri sektörlerde bazı geçici etkiler oluşturmuştur ancak bunu sadece Türkiye'ye özgü bir mesele, bir kriz gibi sunmak da gerçekle bağdaşmamaktadır.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sadece Türkiye'ye özgü bu mesele, sadece Türkiye'ye özgü. Avrupa'da ithalat arttı tekstilde.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Bugün Avrupa Birliğinde büyüme oranlarının 1'lere, 1'lerin altına indiği bir ortamda, talebin daraldığı bir dönemde ihracatçı sektörlerin bunlardan etkilenmesi son derece doğaldır. Pandemi sonrası bozulan tedarik zincirleri, artan enerji maliyetleri ve küresel enflasyon tüm dünyada üretim dengelerini değiştirmiştir. Bugün dünyada üretim dengeleri yeniden şekillenmektedir, Türkiye de bu dönüşümü önceden okuyarak katma değerli üretime, markalaşmaya ve teknolojik dönüşüme odaklanmaktadır. Bizim hedefimiz ucuz iş gücüyle rekabet eden değil arkadaşlar, yüksek katma değerle öne çıkan bir sanayi altyapısını inşa etmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Çin'i geçecek misin? Çin hâlâ tekstil yapıyor.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Muhalefetin dile getirdiği "Üretim kaçıyor." söylemi eksik ve yanıltıcıdır. Türk yatırımcısının yurt dışında yatırım yapması aynı zamanda onun küresel ölçekte yükselmesine, büyümesine de işaret eder ama bu yatırımlar Türkiye ekonomisinin dışı açılımının bir parçasıdır, bir zafiyet göstergesi değildir.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Yirmi üç yıldır elinizi kim tuttu, yapsaydınız ya kardeşim!

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Gideni anlat!

ORHAN YEGİN (Devamla) - "Bugün Mısır'a 200'ün üzerinde firma Türkiye'den gitti." diyorlar. Arkadaşlar, ne istiyorsunuz? Mısır'da asgari ücret 135 dolar, 135 dolar!

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Alakası yok ya, alakası yok ya, aman!

ORHAN YEGİN (Devamla) - Türkiye'de asgari ücret 135 dolarlara mı insan istiyorsunuz?

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Alakası yok! 500, 600 dolarken ihracat rekorları kırıyorduk, ne alakası var?

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Niye ucuza gidip çalışsınlar ya? Hangi mantığa sığıyor?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Tamam, onu araştıralım işte, gel! Sen mi doğru söylüyorsun, biz mi doğru söylüyoruz, araştıralım onu!

ORHAN YEGİN (Devamla) - "Romanya'da bugün Türkiye'den giden yatırımcılar var." deniliyor. Romanya'da da bugün 585 dolara tekabül eden bir asgari ücret var ve size şunu söyleyeyim ama buna rağmen şunu söyleyeyim...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Açlık sınırının altında değil! Mısır'da açlık sınırı kaç, açlık sınırı?

ŞEREF ARPACI (Denizli) - 500 dolarken, 600 dolarken ihracat rekorları kırıyordu sektör, 22 milyar dolar yapıyordu!

ORHAN YEGİN (Devamla) - Müsaade edin...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - 14'e düştü! Neden düştü? Asgari ücretle ne alakası var! Enflasyonu anlat!

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Gelir-gider dengesinden bahset!

ORHAN YEGİN (Devamla) - Bugün 135 dolar olmasına rağmen Mısır'a giden o yatırımcılar o gidişten memnun kalmadıkları için artık yavaş yavaş geri dönmeye başlamışlardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Mısır'da açlık sınırı kaç, açlık?

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Doğru, tamamen işsiz kalmaları daha iyi(!)

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Geri mi dönüyorlar? Bir tane göster, bir tane geri döneni göster! Hepsini kapatıyor, orada da kapatıyor! Geri dönen yok Sayın Başkanım, ne alakası var ya?

ORHAN YEGİN (Devamla) - Çünkü mesele sadece ücret değildir, mesele aynı zamanda enerjidir, mesele aynı zamanda altyapıdır, mesele aynı zamanda düzenli bir üretilir.

Teşekkür ediyorum.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Enflasyondur, enflasyon!

AYYÜCE TÜRKÜŞ TAŞ (Adana) - Orhan Bey, sizi tebrik ediyoruz(!)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Kış, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Mersin Milletvekili Gülcen Kış'ın, Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, Sibel Söylemez'in Mersin Büyükşehir Belediye Başkanımıza yönelik kirli, zehirli, mesnetsiz sözlerini şiddetle kınıyorum. Sözde hukukçusunuz, kanun okumasını da bilmiyorsunuz; açın okuyun. 5393 sayılı Belediye Kanunu açık; belediye ihaleye çıkar, hizmeti sağlar. 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nda "Kesimden sofraya kadar denetim Tarım ve Orman Bakanlığına ve il müdürlüklerine aittir." deniliyor. Gerçeği çarpıtlıyorsunuz; olay ramazanda değil 4 Şubatta tespit edildi, ürünler derhâl imha edildi, süreç aynı gün resmî kurumlarla başlatıldı. Belediyemiz sorumluluktan kaçmamıştır. Ayrıca, Meclise soru önergelerini de verdim. Cevaplar geldiğinde kim görevini yapmamış, kim göz yummuş tek tek ortaya çıkacak.

Sibel Söylemez, hakaretle, çarpıtma ile siyasi geleceğinizi kurtaramayacaksınız, zorlanacaksınız biliyorum ama sizi temiz bir dile davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Nermin Kara...

36.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Kumlu ilçesinde yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Hafta sonu Kumlu ilçemizde sonradan bağlanan Uzunkavak mahallemizdeydik. Burada ve bazı mahallelerde sokak aralarında sular deşarj olmuş, bunu dile getirdik. Belediye tarafından "mal bulmuş mağribi" ifadeleriyle değerlendirildik. Kentimizin sorunlarını her zaman -biliyorsunuz ki- siyasetin üstünde gördük ve bu şekilde ifade ettik. Tavsiyem, yapay zekâyı benim için bir video kurgulamak yerine Kumlu ilçemizin gerçek sorunlarına gerçek çözümler üretilmesi. Örneğin, Kumlu ilçesinin tam ortasından geçen dere öyle bir hâle gelmiş ki içindeki kaplumbağalar dahi yaşama tutunmaya çalışıyor, pislik deşarj olmuş, tam anlamıyla bir halk sağlığı sorunu yaşanıyor. Belediyeye tavsiyem, bir an evvel, DSI'yle birlikte olup bu pisliği ortadan kaldırmasıdır.

BAŞKAN - Sayın Dinç...

37.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, Ramazan Bayramı'na ve gençlerin taleplerine ilişkin açıklaması

FARUK DİNÇ (Mersin) - Bismillahirrahmanirrahim.

Başta değerli milletvekillerimizin ve kıymetli halkımızın geçmiş bayramını tebrik ediyorum.

Gençlerimizin bize iletlediği talepler var. Kapsamlı öğrenci affı istiyorlar, umutlarını bu affa bağlamışlar. Sadece bir kesimi ve azami süre mağdurları değil yüz kızartıcı suça karışmayan tüm öğrencilerimiz kapsamlı bir af talep ediyor.

Diğer bir konu da bedelli askerlikte kışla zorunluluğu gençlerimizi ciddi manada mağdur etmektedir. Zorunlu kışlaya bağlı olarak gençlerimiz işinden gücünden olmaktadır. Bedelli askerlikte kışla zorunluluğu kaldırılmalı, bedelli askerlikte ücret de makul seviyeye çekilsin. Gençlerimiz nesne olarak değil özne olarak görülmeli, geleceğimiz olan gençlerimizin talebi dikkate alınmalıdır. Hiç unutulmamalıdır ki gençlerimiz oy deposu değil geleceğimizin teminatıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Söylemez, sataşmadan bir cevap vererseniz sevinirim.

Buyurun.

38.- Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in, Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Sayın Başkanım, şimdi, Mersin'de sel olur, çıkar CHP'li Belediye Başkanı, vekiller "DSİ suçlu." der; Mersin'de su kesintisi olur, "Ulaştırma Bakanlığı sorumlu." der; Mersin'de kendi aşevlerinde kendileri vatandaşa at eti yedirir, "Bakanlık suçlu." der; peki siz ne işe yarıyorsunuz?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Domuz eti yedirdiniz, domuz eti!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Siz ne işe yarıyorsunuz? Hiç sorumluluk almıyorsunuz, her şeyi Bakanlığa atıyorsunuz; siz ne işe yarıyorsunuz?

Ayrıca, hukukçuluğuma da -kendisi vekil- atıfta bulundu. Ben Ankara Hukuk mezunuyum, hocalarım bana diploma vermiş, bunu sorgulayacak durumda değil kendisi.

GÜLCAN KİŞ (Mersin) - Yazık, yazık, aldığın diplomaya yazık! Avukat olduğuna inanmıyorum ben senin, hukukçu olduğuna inanmıyorum.

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Bana yaptığı sataşmaları aynen kendisine iade ediyorum, sorumluluk almaya davet ediyorum.

GÜLCAN KİŞ (Mersin) - Bir hukukçu kanun okumasını bilir, kanun okumaktan acizsin sen!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Mersin Büyükşehir Belediyesi Mersin'e şu ana kadar ne yaptı? Bir çivi çakmadınız.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Mersin Büyükşehir Belediye Başkanının aldığı oya bak, yüzde kaç oy almış ona bak sen, ona bak!

GÜLCAN KİŞ (Mersin) - Acınızı anlıyorum, sokakta yoksunuz, Mersin'de yoksunuz! Acınızı anlıyorum, olamayacaksınız da!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Siz önce bunların hesabını verin. Utanmadan vatandaşa at eti yedirdiniz, vatandaşa utanmadan at eti...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Bu şartnameyi kim hazırladı? Siz hazırladınız.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yüzde 60 oy aldı, yüzde 60!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Hadi oradan! DEM'in oyunu unutuyorsun, DEM'in oyunu! DEM'in oyunu unutuyorsun, CHP'nin oyunu mu?

GÜLCAN KİŞ (Mersin) - Acınız belli.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

39.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Mersin'in 2 kez üst üste Cumhuriyet Halk Partili Belediye Başkanına ve kadrolara halkımız tarafından verilmiş olmasını sindiremeyenler her fırsatı belediye başkanlarımıza çamur atmak üzere kullanmaya çalışıyorlar.

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - DEM'in oyunu unutma, sanki kendiniz aldınız o oyu!

GÜLCAN KİŞ (Mersin) - Nezaketsizsin!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - DEM'in oyu ne oldu? Sanki kendiniz aldınız yüzde 60'ı; çıkıyorsunuz, ikide bir aynı şeyler!

GÜLCAN KİŞ (Mersin) - Bir dinle, dinle!

MURAT EMİR (Ankara) - Oysa Belediye Kanunu açık, veterinerlik kanunu açık; kamunun, belediyelerin et teminini nasıl yapacağı...

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Şartnameyi siz hazırlıyorsunuz, şartnameyi ona göre hazırlayacaksınız; ihaleyi siz yapıyorsunuz, ihaleyi ona göre hazırlayacaksınız.

GÜLCAN KİŞ (Mersin) - Biraz dinlemeyi öğrenin, dinlemeyi öğrenin!

MURAT EMİR (Ankara) - ...o et teminindeki denetim görevinin Tarım ve Orman il müdürlüğünde olduğunu herkes bilir.

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - İhaleyi kim hazırlıyor?

MURAT EMİR (Ankara) - Şimdi, bunu bilmeyenler, bunu bilmek istemeyenler bize çamur atmak adına burada gürültü yapıyorlar.

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - İhale şartnamesinde eksiklik var. Buyurun, eksiklikleri okuyayım size. İhale şartnamesini Mersin Büyükşehir Belediyesi hazırlıyor, siz hazırlıyorsunuz; Bakanlık hazırlamıyor.

MURAT EMİR (Ankara) - Bu gürültü yapma kaygısı zayıflıktandır, acziyettendir, bilgisizliktendir. (CHP sıralarından alkışlar)
BAŞKAN - Teşekkür ederim.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve arkadaşları tarafından, bireysel borçluluk, yoksulluk ve güvencesizliğin nedenlerinin araştırılması amacıyla 24/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

24/3/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/3/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Kars
Grup Başkan Vekili

Öneri:

24 Mart 2026 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve arkadaşları tarafından, bireysel borçluluk, yoksulluk ve güvencesizliğin nedenlerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan -17067 grup numaralı- Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 24/3/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, bu çok şık olmayan bir davranış efendim, çok şık olmayan bir davranış, lütfen... Burada Divan üyesi bir metin okuyor, orada arkadaşlarımız bunu dinlemiyorlar.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Serhat Eren.

Buyurun Sayın Eren. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikli olarak tüm Müslüman âleminin geçmiş Ramazan Bayramı'nı kutluyorum.

Yine, başta Kürt halkı olmak üzere, Mezopotamya ve Orta Doğu halklarının "Nevroz"unu kutluyorum.

Evet, bir bayramı daha geride bıraktık, çok klişe bir söz var ya, hani "Nerede o eski bayramları!" diye. Gerçekten de öyle yani ekonomik krizlerin, savaşların, yıkımların ve acıların ortasında karşıladık bu bayramı. Çocuklarına şeker dahi alamayan aileler, masraf çıkmasın diye büyüklerini ziyaret edemeyenler, yol parası bulamadığı için memleket hasretiyle bayram geçirenler... Bayram değil âdeta bir yokluk ve sessizlik hâli yaşandı. Bu ülkede bayramın bile sınıfsal hâle geldiği bir dönemden geçiyoruz çünkü bu ülkede artık mesele sadece enflasyon değil insanların yaşamdan düşürülmesidir.

Değerli milletvekilleri, 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 32 bin lirayı aşmış durumda, yoksulluk sınırı 100 bin liranın üzerine çıkmış. Peki, gerçeklik ne? Asgari ücret 28 bin lira yani açlık sınırının altında bir ücret. Emeklilerin yaklaşık yüzde 80'i açlık sınırının altında yaşıyor. Bu ülkede onuruyla çalışmak artık insanları yoksulluktan kurtarmıyor, insan emeği tek başına artık geçinmeye yetmiyor.

Değerli milletvekilleri, şimdi borç ve icra gerçeğine bakalım. 2026 yılının ilk aylarında icra dosyaları yüz binlerce arttı, sadece birkaç ayda 400 bini aşkın yeni dosya sisteme eklendi, yasal takibe düşen kişi sayısı rekor kırdı. Ne demek bu biliyor musunuz? Bu, insanların hayatını banka kayıtlarına teslim ettiği bir düzendir.

Değerli milletvekilleri, bir de kredi kartı gerçekliği var. Kredi kartları en yakın dostlardan, en yakın akrabalarından daha yakın hâle gelmiş durumda. Ya, ekmek, eklemek ya; ekmeği bile kredi kartıyla alır duruma düşmüş durumdayız! Kredi kartı kullanmak bilinçsizlikten değil -Ahmet Arif'in dediği gibi- fukaralıktandır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bu ülkede yaşam maaşla değil ertelenmiş borçlarla sürdürülüyor.

Gıda krizine bakalım. Son dört yılda gıda fiyatları dolar bazında bile 2,5 kat arttı. Türkiye gıda enflasyonunda dünyada ilk 3'te. Temel gıda ürünlerindeki artış yüzde 50 ile yüzde 120 arasında. Bu ne demek? İnsanların artık ne yiyeceğini değil neyle hayatta kalabileceğini seçmesi demek. Bu bir yoksulluk hâli değil bu sistemli bir yoksullaştırma.

Enerji ve üretim maliyetlerine bakalım, mazot 70 lirayı aştı, 80 liraya ulaşmak üzere. Bu sadece bir fiyat artışı değil; bu, üretimin çökmesi demek. Çiftçi üretimden çekiliyor, üretim azalıyor, fiyatlar daha da artıyor. Bu zincirin sonu halkın tabağının boş kalmasıdır. Elektrik ve doğal gaz faturaları milyonlarca insan için ödenemez hâle gelmiş durumda. Yaklaşık 4 milyon yurttaş faturasını ödeyemiyor, 18 milyon insan sosyal yardımlarla ayakta kalmaya çalışıyor. Bu bir sosyal devlet değil; bu, yoksulluğun normalleştirildiği bir düzendir.

Barınma krizine bakalım. Diyarbakır'da ve bölgemizde 100 metre karelik bir evin kirası 20 bin lirayı aşmış durumda. İnsanlar maaşını alıyor, olduğu gibi kira borcuna yatırıyor. Şimdi, soruyoruz: Barınmak bir hak mıdır, hak değil midir arkadaşlar?

Gençlere bakalım. 6,5 milyon genç ne eğitimde ne de işte. Her 4 gençten 1'i sistemin dışına itilmiş. Bölgesel eşitsizlik ise giderek büyüyor. Türkiye'de yüzde 14,3 olan genç işsizlik oranı Kürt illerinde yüzde 20'ye dayanmış, sosyal yardıma bağımlılık ise yüzde 40'ı aşmış durumda. Bu sadece işsizlik sorunu değil; bu, bir neslin geleceğinin koparılmasıdır.

Değerli milletvekilleri, bütün bu veriler bize tek bir şey söylüyor: Bu kriz tesadüf değildir, bu kriz bir tercihin sonucudur; yanlış politikaların, emeği değersizleştiren anlayışın, yoksulluğu görmezden gelen yönetim tarzının bir sonucudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SERHAT EREN (Devamla) - Biz bugün Meclisten şunu istiyoruz: Bu gerçeğin araştırılmasını istiyoruz, bu yoksulluğun nedenlerinin ortaya konulmasını istiyoruz çünkü bu Meclis halkın Meclisi ise halkın yaşadığı gerçekleri görmek zorundadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL PARTİSİ Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Medeni Yılmaz.

Buyurun Sayın Yılmaz. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum. Geçmiş bayramlarınızı tebrik ediyorum.

DEM PARTİ Grubunun yoksullukla ilgili vermiş olduğu araştırma önergesi üzerine YENİ YOL Grubu adına söz aldım.

Değerli milletvekilleri, maalesef şu anda ülkemizin en derin, en büyük sıkıntılarının başında toplumdaki büyük geçim sıkıntısı geliyor ve toplumun çok büyük bir kesimi şu anda derin geçim sıkıntısıyla karşı karşıya. Biraz önce anlatıldı, hepimiz çok iyi biliyoruz yani şu anda 2026 verilerine göre 4 kişilik bir ailenin asgari geçim sınırı -açlık sınırı daha doğrusu- 32.365 lira, yoksulluk sınırı 105.425 lira. Buna karşılık şu anda asgari ücretin ve en düşük emekli aylığının ne olduğunu hepimiz biliyoruz. Son yıllarda ülkemizde gelir dağılımında çok büyük bir dengesizlik olmaya başladı. Eskiden "orta direk" diye tabir ettiğimiz, kendi kendine yetebilen, kendi yağıyla kavrulabilen büyük bir toplum kesimi varken şu anda maalesef toplumun bir azınlığının çok zengin olduğunu, geri kalan büyük çoğunluğunun ise geçim sıkıntısıyla karşı karşıya olduğunu hepimiz biliyoruz. Buradan bir an önce çıkmanın yollarını da hepimizin araması gerekiyor. Bu nedenle verilmiş olan araştırma önergesini YENİ YOL Grubu olarak desteklediğimizi ifade etmek isterim.

Ülkemizde gelir dağılımındaki adaletsizlik maalesef gün geçtikçe artıyor. Bir yanda zenginleşen bir azınlık grup var, diğer tarafta gittikçe yoksullaşan büyük bir grup var. Eskiden "orta direk" dediğimiz kesim artık çöktü, ülkemizde zenginler ve yoksullar var maalesef. Nüfusumuzun çok büyük bir kesimi zaruri ihtiyaçlarını karşılamaktan çok uzak durumda, güçlük çekiyorlar. Ev kiralari malumunuz gün geçtikçe artıyor ve çoğu zaman ücretli kesimimiz aldığı maaşını ev kirasına yetiremiyor. Elektrik ve doğal gaz fiyatları malum, temel gıda maddelerindeki sınır tanımayan hızlı artışlar ve giyinme ve barınma giderleri maalesef yoksul kesimin belini gittikçe büküyor. Yaklaşık otuz yıl önce nüfusumuzun yüzde 65'i köylerde yaşarken şu anda bu rakam yüzde 20'lerin altına indi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEDENİ YILMAZ (Devamla) - Bu, şu demektir: Tarım ülkesi olarak kendini besleyen çok az ülkeden biri olduğumuzu hep övünerek söyledik ama maalesef şu anda köylerde yaşayan yüzde 20'nin altında yaşlı bir kesimin artık üretemeyen bir duruma geldiğini biliyoruz. Kaldı ki tarımsal üretimin girdi maliyetlerinin çok yüksek olduğuna da hepimiz şahidiz. Bu şartlarda artık üretim, tarımsal üretim gittikçe azalıyor ve fiyatlar da gittikçe yükseliyor. Gıda fiyatlarındaki aşırı artışın hepimiz şahidiyiz. Dolayısıyla bu konuda mutlaka bunun çarelerini araştırmak için, bir çözüm yolu bulmak için hep birlikte bu araştırma önergesine destek vermemiz ve bunu masaya yatırmamız gerekiyor zira şu anda geçim sıkıntısı had safhada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEDENİ YILMAZ (Devamla) - Tabii, bir şeyi de ifade etmek isterim: Bundan bir iki yıl önceydi zannediyordum, ilgili bir bakanımızın bir ifadesi olmuştu; 18-20 milyon civarında vatandaşımıza, yurttaşımıza sosyal yardımlaşmadan destek verilmiş olması maalesef övünülecek bir durum değil arkadaşlar. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederiz.

MEDENİ YILMAZ (Devamla) - Bir ülkede 18-20 milyon insan eğer sosyal yardımlaşma desteğine muhtaçsa bu üzerinde çok düşünülmesi gereken bir konudur.

Saygıyla selamlıyorum sizleri. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Yavuz Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan araştırma önergesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ne yazık ki ülkemizde yoksulluk büyümekte, borç sarmalı derinleşmektedir. Kiralar haneleri yutmakta, gıda ve enerji fiyatları ailelerin belini bükmektedir. Gençler iş bulamamakta, emekli geçinememekte, asgari ücretli ayın ortasını görememektedir. Bu tablo bir ekonomi yönetimi iflasıdır ve elbette Meclisin araştırması, denetlemesi ve hesap sorması gerekmektedir ancak burada asıl mesele şudur: Yoksulluk bu milletin tamamının ortak derdidir ve ortak sorunudur; kimsenin tekeline, kimliğine, bölgesine, etnik etiketine hapsedilecek bir konu değildir. Önergeyi veren DEM PARTİ'nin dili -her zaman olduğu gibi- vatandaşımızın canını yakan sosyal meseleleri alıp kimlik siyasetine bağlamaya, ülkeyi ayrıştıran bir yerden okumaya meyletmektedir. Bu da aslında niyetlerini açıkça ortaya koymaktadır yani öz şekliyle, üslubu beyan aynıyle insandır, maskenizi düşüren de budur. Biz bu ikiyezlü anlayışın karşısındayız, karşısında durmaya sonuna kadar da devam edeceğiz çünkü açlığın dili olmaz, yoksulluğun kimliği olmaz, yoksunluğun partisi olmaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bu memleketin doğusu da batısı da kuzeyi de güneyi de aynı hayat pahalılığının altında ezilmektedir. İYİ Parti olarak biz yoksulluğu konuşurken devletin birliğini, milletin bütünlüğünü tartışmaya açmayız, açtırmayız. Sosyal adalet istiyorsanız terör gölgesini de vesayet dilini de ayrıştırmacı söylemi de reddedeceksiniz. Bu millet kendi evladına ekmek ararken bir yandan da ayrımcılık siyasetiyle oyalanmak zorunda değildir. Evet, araştırılsın, araştırılmasın demiyoruz. Borçlanma, icra, kira krizi, gıda ve enerji zamları, genç işsizliği; hepsi araştırılsın fakat çözüm Türkiye'yi parçalayan dillerde değil Türkiye'yi birleştiren adalette aranmalıdır.

Bizim ölçümüz nettir; birlik içinde refah, hukuk içinde bereket, üretimle kalkınma diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.
(İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Tuncay Özkan.

Buyurun Sayın Özkan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Sayın Başkanım, sizin şahsınızda her iki bayramımızı da kutluyorum hem Meclisimizin hem milletimizin adına.

Efendim, yoksulluğu konuşuyoruz, ekonomik krizi konuşuyoruz. Yoksulluk en çok çocukları ve kadınları vurur. Yoksulluk, çocuğun sofrasından sadece lokmasını eksiltmez; çocuğun çocukluğunu da alır götürür yani yoksulluk başlı başına bir çocuk sorunudur aslında. Bir arkadaşımın dinlemiştim, size onun bana anlattığı gibi aksettireceğim. Anne-baba ölmüş, kendisi 13 yaşında, kardeşleri kendisinden küçük; üç gün kimse yemeğe davet etmediği için, evde de hiçbir şey bulunmadığı için maalesef yemek yiyememişler, üç gün sonunda komşu -onlar da aç, yoksul insanlar- yemeğe davet etmiş, yemeğe gidince töre gereği 13 yaşındaki ailenin büyüğü olan çocuk "Sofraya buyurmaz mısınız?" deyince kardeşleri hemen koşmuşlar, yanaşmışlar; kendisi teşekkür etmiş yani "Hamdolsun, tokum." demiş. "Ağabey, o günden beri açım, o sofradaki açlığım hâlâ devam ediyor." dedi. Yoksul çocukların açlıkları giderilmez, yoksul çocukların eksik lokmaları yerine konamaz. Onun için bugün yüzde 30'a varan çocuk yoksulluğunu gidermenin bir hâl çaresini bulmak gerekir. O sofralarda anneler anneliklerini, babalar babalıklarını bırakırlar; o sofralar boyun eğdirir.

Yoksulluğun en kötü tarafı ahlakınızla, bütün iyiliğinizle birlikte boynunuzu eğmek zorunda kalırsınız. Biz bugün, o boyunları havaya kaldırmamızın mücadelesini vermek zorundayız. Arkadaşlarım anlattılar, yoksulluğun bir insanlık onuru sorunu olduğunu ifade ettiler, rakamlarla verdiler. Ben çocuklar açısından söylüyorum, gelecekte o çocukların bu memleketi kurtarabileceğini düşünerek bugün eğer çocuklarımızı kurtaracak, eğer bu yoksulluğu dindirecek adımlar atmazsak yarına bir şey kalacağını zannetmiyorum.

Suçla itilen çocuklar sorununun arkasında yatan en önemli nedenlerden bir tanesi yoksulluktur. Yoksullukla mücadeleyi iktidar mücadelesi, muhalefet mücadelesi olarak görmüyorum. Bu, büyük bir mücadeledir. Dün, şurada, Tuzluca'yı'da, okuduğum okulun etrafındaki gecekonduarda, şehre inmek zorunda olan kadınların kocalarının pantolonlarını ödünç alarak doktora gittiklerine tanık olmuşluğum vardır. Dün, sadece bulgur pilavı, bir ailede 5 kişinin küçük bir bulgur pilavı tabağına kaşık attığını görmüşlüğüm, tanıklığım vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Çok teşekkür ederim.

Bizim, hayatın bu gerçek hikâyelerini ortadan kaldıracak düzenlemeler yapmamız gerekiyor. Çocuklar okula aç gidiyorlar, bari okulda bir meyve suyu, bir kurabiye verelim. Yoksulluk yardımını vatandaşlık maaşına bağlayalım. Pek çok yapabileceğimiz şey var ama bugün 2 trilyon lirayı aşan faizin sadece üçte 1'idir yoksula bu bütçeden ayırdığımız pay. Gelin, "Halkın sesi Hakk'ın sesidir." diyen; gelin, halkın çılgınlığını bu Meclisin duvarına yazdıran büyük Mustafa Kemal'in savaş zamanında başarabildiklerini biz de başaralım. (CHP sıralarından alkışlar) Halkın sesini Hakk'ın sesi olarak görelim, yoksulların çılgınlığını halkın sesi olarak dillendirelim, bütçeden daha çok pay verelim. Gelin, bu sorunu birlikte çözelim, önergeye "evet" diyelim efendim.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Ertuğrul Kocacık.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Geride bırakmış olduğumuz Ramazan Bayramı'nızı tebrik ediyor, Allah tekrarını nasip etsin diyorum.

Bugün Türkiye ekonomisini konuşurken sadece bugünün rakamları üzerinden değil yirmi üç yıldır ortaya konulan iradeyi ve kararlılığı birlikte değerlendirmek zorundayız çünkü ekonomi yalnızca tablolarla değil aynı zamanda güvenle, istikrarla ve milletin geleceğe olan inancıyla yönetilir. Bakınız, Türkiye ekonomisi 2025 yılında yüzde 3,6 büyümüştür, millî gelirimiz 1,6 trilyon dolara ulaşmış, kişi başına gelirimiz 18 bin doların üzerine çıkmıştır. Bu tablo bize şunu göstermektedir: Türkiye, sadece günlük dalgalanmalara teslim olan bir ekonomi değildir. İstihdam cephesine baktığımızda da önemli kazanımlar görüyoruz. 2025 yılında işsizlik oranı yüzde 8,4'e inerek 2012'den bu yana en düşük seviyeye gerilemiştir, dış ticarette de Türkiye güçlü duruşunu sürdürmektedir. 2025 yılında ihracatımız yüzde 4,4 artarak 273,3 milyar dolarla tarihî bir zirveye ulaşmıştır. Küresel ticarette yavaşlama vardır, bölgemizde jeopolitik gerilimler vardır ama işte, tam bu zor şartlarda Türkiye ekonomisinin ayakta kalması ve yoluna büyüyerek devam etmesi asıl başarıdır. Bugün, etrafımız ateş çemberiyken dünya ekonomisi belirsizliklerle boğuşurken Türkiye kontrollü, dengeli ve dirençli bir büyüme patikasını korumaktadır.

Değerli milletvekilleri, enflasyon, vatandaşımızın hayatını doğrudan etkileyen bir meseledir, bu alandaki mücadelemiz tavizsiz bir şekilde devam etmektedir. 2023 sonunda yüzde 64,8 olan yıllık enflasyonun 2026 Şubat ayında yüzde 31,5 seviyesine gerilemiş olması dezenflasyon sürecinde önemli mesafe alındığını göstermektedir, bu başarı yalnızca para politikasıyla elde edilmemektedir; aynı zamanda gıda, enerji ve ulaştırma gibi alanlarda arz yönlü tedbirlerle, yapısal reformlarla ve koordineli politikalarla desteklenmektedir. Konutta ise hem deprem nedeniyle azalan stokun telafisi hem de vatandaşlarımızın erişilebilir konuta ulaşması için kapsamlı adımlar atılmaktadır. 2023-2028 döneminde 500 bin sosyal konut, 1 milyon konutluk arsa ve 50 bin iş yeri hedefi doğrultusunda çalışmalar sürmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ERTUĞRUL KOCACIK (Devamla) - Bugün, aileden barınmaya, engelliden yaşlıya, eğitimden sağlığa kadar 44 farklı sosyal yardım programıyla yaklaşık 4 milyon haneye ulaşılmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, makrofinansal istikrar cephesinde de çok önemli kazanımlar elde edilmiştir. 13 Mart itibarıyla Merkez Bankası brüt rezervleri 2023 Mayıs ayına göre 91,2 milyar dolar artarak 189,6 milyar dolara yükselmiştir. Özetle ifade etmek gerekirse Türkiye ekonomisi bugün geleceğe sağlam adımlarla ilerlemektedir. Enflasyonla mücadele fiyat istikrarı tam anlamıyla sağlanana kadar kararlılıkla sürdürülecektir. Mali disiplin korunacak, vergide adalet güçlendirilecektir. Bu başarıların arkasında güçlü bir liderlik, kararlı bir irade ve millete adanmış bir siyaset anlayışı vardır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ortaya konulan vizyon sadece bugünü değil yarını da güvence altına almaktadır. Milletimiz çok iyi biliyor ki Türkiye emin ellerdedir. Bu inançla, bu kararlılıkla yolumuza devam edeceğimizi belirtiyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.
Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.09

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.26

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), İshak ŞAN (Adıyaman)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 72'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.
Sayın Özcan...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, 2/B arazilerindeki fiyatlandırma politikasına ilişkin açıklaması

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 2/B düzenlemesi vatandaşın mülkiyet sorununu çözmek için çıkarılmıştı ancak bugün rayiç bedel uygulaması tam tersine yeni mağduriyetler yaratıyor. Yıllardır o toprağı ekip biçen, emeğiyle değer kazandıran vatandaş kendi arazisini satın almak istediğinde piyasanın en yüksek fiyatlarıyla karşılaşılıyor ama devlet kamulaştırma yaparken aynı araziye çok daha düşük bedel biçiyor yani vatandaş için iki ayrı fiyat var: Devlet alırken düşük, vatandaş alırken yüksek. Bu durum, mülkiyet hakkına da sosyal devlet ilkesine de aykırıdır. 2/B arazilerinde fiyatlandırma politikası yeniden düzenlenmeli, kullanıcı emeğini ve bölgesel gerçekleri dikkate alan adil bir sistem kurulmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Öztürkmen...

41.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Fatmanur Çelik ile kızı Hifa İkra Şengüler'e ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım

Fatma Nur Çelik ile kızı Hifa İkra Şengüler'in sahilde cesetlerinin bulunmasının üzerinden tam üç hafta geçti. Hem anne hem de kızı Kur'an'a Hizmet Vakfı yöneticisi Ayhan Şengüler tarafından istismar edilmiştir. Fatma Nur aylarca Anadolu adliyelerinde adalet nöbeti tuttu. Ayhan Şengüler'in hak ettiği cezayı almasını istedi. Ben de buradan Meclis çatısı altında iki kez iktidara ve Aile Bakanı Sayın Göktaş'a çağrıda bulundum, "Anne ve kızına sahip çıkın." dedim ama nafile; koskoca devlet iki mazluma sahip çıkamadı. Fatma Nur aylar önce "Ölürsem 'intihar' demeyin." demişti; evet, buna "intihar" denilemez, bu bir ölüme sürüklemidir. Tacizci ise hâlâ serbest, tacizi yazan tutuklu. Bu gibilerin cezasız kalması bir özendirme değil midir? İki mazlunun kanı ise iktidarın ellerinde kalmaya devam edecektir.

BAŞKAN - Sayın Meriç, buyurun.

42.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Ramazan Bayramı'na ve Gaziantep'in spor altyapısındaki yetersizliklere ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ederim, Sayın Başkanım.

Bu arada, geçmiş bayramınızı kutluyorum Sayın Başkanım.

Spor şehri olma potansiyeli taşıyan Gaziantep'te ne yazık ki gereken altyapı çok yetersizdir. Nüfusun neredeyse yarısının çocuklardan ve gençlerden oluştuğu bu şehirde amatör spor kulüplerimizin yaşadığı mağduriyet artık kabul edilemez bir hâle gelmiştir. Amatör kulüpler sadece spor yuvası değil gençlerimizi uyuşturucu ve alkol gibi zararlı alışkanlıklardan koruyan, onları sosyalleştiren toplumsal birer kaledir. Ancak bugün Gaziantep'te kulüplerimiz saha bulamıyor, malzeme sıkıntısı çekiyor ve maddi imkânsızlıklar içinde varlık mücadelesi veriyor. Buradan yetkililere seslenmek istiyorum: Gaziantep'li sızden Suriye'de park değil Gaziantep amatör sporevinin açılmasını, yeni sahalar yapılmasını, amatör sporun ihtiyacı olan tesis yatırımlarını bekliyor. Bu yatırımları ve politikaları derhâl hayata geçirin, Gaziantep'in çocuklarını spordan mahrum bırakmayın.

BAŞKAN - Sayın Karaoba...

43.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, öğretmenlerin taleplerine ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Genç öğretmenlerimizin ve emekliliği gelmiş öğretmenlerimizin yaşam şartları günden güne kötüleşiyor. Yüksek enflasyon, kira ve gıda fiyatlarının dramatik artışı, gelir vergisi ve vergi çeşitlerinin her geçen gün artması, emekli maaşlarının düşüşü öğretmenlerimizi karanlık bir darboğaza sürüklemiş ve mesleki motivasyonlarını yok etmiştir. Öğretmenlerimiz lütuf değil emeklerinin karşılığında hak ettikleri haklarını istiyorlar. Yan ödemelerinin emekli aylığına dâhil edilmesini, seyyanen zamlarının emekli maaşlarına mutlaka yansıtılmasını, 3600 ek gösterge kapsamının genişletilmesini, kariyer basamak unvanlarının ve tazminatlarının kıdem yılı esas alınarak tüm öğretmenlere adil bir şekilde verilmesini, maaşları daha yılın başında eritmeye başlayan gelir vergisi dilimlerinin gözden geçirilmesini ve enflasyon farkının gerçek enflasyon maaşlarına yansıtılmasını istiyorlar. Uşak başta olmak üzere, Türkiye'nin tüm şehirleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Güzelmansur...

44.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Osmaniye Belediye Başkanına seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Buradan Osmaniye Belediye Başkanına sesleniyorum: Herhâlde canın sıkılıyor, canın sansasyon yaratmak istiyor. "Erzin Osmaniye'ye bağlansın." diye beyhude açıklamalar yapıyorsunuz. Unutma ki Hatay, Atatürk'ün emaneti olan bir ildir. Biz bu emanete 15 ilçesiyle ve bir bütün olarak ebediyete kadar sahip çıkacağız. Buradan Sayın Çenet'e bir iki hatırlatma yapıp tavsiye vermek istiyorum: Siz işinize bakın, enerjinizi Osmaniye'nin yıllardır çözülmeyen yol sorunlarına, altyapı eksikliklerine ve kalkınma ihtiyacına harcayın. Vatandaşın beklentisi polemik değil hizmettir. Bu ülkenin yöneticileri toplumun yaralarını sarmaya ve ortak geleceği güçlendirmeye odaklanmalıdır, aksi tutumlar ne Hatay'a ne Osmaniye'ye ne bölgeye fayda sağlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Ersever...

45.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, Sivas Divriği maden işçilerine ilişkin açıklaması

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizlere, ekmeği ve çocuklarının geleceği için yüz yirmi gündür direnen Sivas Divriği maden işçilerinin selamını getirdim. Bir zamanlar ülke kalkınmasının omurgası olan bu maden bugün belirsizliğe, suskunluğa, karanlık hesaplara teslim edilmiş durumda. 411 milyon dolar kâr açıklayan kurum 220 işçiyi hangi vicdanla kapının önüne koyar? Divriği Demir Madeninde yine hangi alicengiz oyunları dönüyor? Bu madeni de mi yabancı sermayeye peşkeş çekeceksiniz yoksa niyetiniz işçilerin kazanılmış haklarına mı el koymak?

Bu ülkenin yer altı zenginliğini de o zenginliği üreten emeği de kimseye yedirmeyeceğiz. Herkes bilsin ki Divriği halkı ve madencileri teslim olmayacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Tahtasız, buyurun.

46.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, artan girdi fiyatlarına ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, artan girdi fiyatları tarımsal üretimi olumsuz etkiliyor. Dışa bağımlı olduğumuz mazot 78 liraya, üre gübrenin tonu 30 bin liraya, DAP gübrenin tonu 40 bin liraya dayandı. İki yıldır zarar eden çiftçi mazot alsa gübre alamıyor, gübre alsa ilaç alamıyor; nasıl üretim yapacak?

Gıda enflasyonunda maalesef dünya 3'üncüsüyüz. Tarım ve Orman Bakanlığı ödemesi gereken 2025 yılı desteklemelerini bayramı bahane ederek ödemedi. Çiftçimizin üretime devam edebilmesi için 2025 yılı desteklemeleri TC numarasına bakılmaksızın tek seferde ödenmelidir. Mazottaki KDV'yi yüzde 1'e indirmeli, mazotu ucuzlatmalıdır. Çiftçinin borcu faizsiz olarak bir yıl ertelenmelidir.

İktidar 2026 yılının ilk üç ayında faize 640 milyar aktarırken zor durumdaki çiftçimize maalesef sadece 2 milyar lira destek verdi. İspanya Hükûmeti ise çiftçisine sahip çıktı, 887 milyon euroluk ilave mazot ve gübre desteği açıkladı.

Hazineyi kuruttunuz, çiftçimizi canından bezdirdiniz, üretimden soğuttunuz; büyük bir gıda enflasyonu ile karşılaşmak istemiyorsanız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Güneş, buyurun.

47.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Nevruz'a ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "Körükle ateş yakalı, demirden dağı yıkalı, Ergenekon'dan çıkmalı, Nevruz Türk'ün bayramıdır." Bu dizeler bir milletin küllerinden yeniden doğuşunun, esaretinden istiklale yürüyüşünün hafızasıdır. Nevruz, Türk milletinin tarih boyunca her zorluktan sonra yeniden ayağa kalkmasının iradesinin adıdır. Ergenekon'dan çıkışı simgeleyen o ateş bugün de bu milletin yüreğinde yanmaktadır. Nevruz birliktir, dirayettir, umuttur. Bugün Nevruz'u ayırtıran

değil birleştiren bir anlayışla sahipleniyoruz. Bu topraklarda kardeşliğimizi büyüten, ortak değerlerimizi güçlendiren her miras gibi Nevruz da milletimizin ortak bayramıdır. Kökü tarihte, vuku gelecekte olan bu büyük millet dün olduğu gibi bugün de her türlü zorluğu aşacak güce, inanca ve kararlılığa sahiptir. Bu vesileyle, Nevruz'un ülkemize, aziz milletimize ve tüm Türk dünyasına barış, huzur ve bereket getirmesini diliyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. [İYİ Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar(!)]

BAŞKAN - Sayın Öztürk...

48.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, hızlı tren için arazileri kamulaştırılanlardan verilen paraların geri istenmesine ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - 2012'de temeli atılan hızlı tren için "2016'da bitecek." dendi, yıllar geçti, 2018 dendi, 2020 dendi, 2023 dendi, nihayet 2026 deniyor. Bugün ise yeni bir kararnameyle güzergâh değiştiriliyor. Arazileri kamulaştırılan insanlardan verilen paralar tekrar talep ediliyor. Rahmetli Bursa Milletvekilimiz Kemal Demirel bu şehre hızlı tren gelsin hayaliyle mücadele etti, hızlı treni göremeden aramızdan ayrıldı. Bursalılar ise umutla bekliyor ve şimdi bir de bu plansızlığın bedelini ödemek zorunda bırakılıyor.

Buradan Ulaştırma ve Altyapı Bakanına sesleniyorum: Vatandaşın geri istenen para mutlaka faizsiz ve uzun vadeli bir yapılandırma ile tahsil edilmeli çünkü bugünün ekonomik şartlarında o günün paralarını vatandaşın bir şekilde ödeyerek bu yükün altından kalkması mümkün değildir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Celal Adan'ın, Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'tan gelen mesaja ilişkin konuşması

BAŞKAN - Ömer Karakaş'tan da mesaj geldi.

Şimdi, sayın milletvekilleri, değerli milletvekilleri; bir dakika söz talebi önemli, milletvekilimiz bir dakika isteyince buna hoşgörüyle bakıyorum, Grup Başkan Vekillerimizin de hoşgörüsüle.

Hepinize teşekkür ediyorum.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Okan Konuralp ve arkadaşları tarafından, dezenformasyonla mücadele kanununun gazeteciler üzerindeki baskılarının araştırılması amacıyla 24/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

24/3/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/3/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir
Ankara
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Okan Konuralp ve arkadaşları tarafından, dezenformasyonla mücadele kanununun gazeteciler üzerindeki baskılarının araştırılması amacıyla 24 Mart 2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan 1789 sıra no.lu Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 24 Mart 2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Okan Konuralp.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OKAN KONURALP (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; BirGün gazetesi muhabiri sevgili meslektaşım İsmail Arı'nın tutuklanması hukukun nasıl araçsallaştırıldığının, gerçeğin nasıl suç hâline getirildiğinin ve iktidarın hakikat karşısında nasıl savrulduğunun son örneğidir çünkü İsmail'in tutuklanmasına gerekçe gösterilen ve kamuoyunca "dezenformasyon yasası" olarak bilinen 7418 sayılı Kanun hakkındaki Anayasa Mahkemesi kararının karşı oy yazılarında bugün yaşadıklarımız açık olarak öngörülmüştür. Örneğin, dönemin Anayasa Mahkemesi Başkanı Zühtü Aslan karşı oy yazısında "Dava konusu kuralda somut neredeyse tek husus var, o da öngörülen hapis cezasının bir yıldan üç yıla kadar olması, bunun dışında suçun

unsurları ve aranan saik tamamen soyut, yoruma ve subjektif değerlendirmeye açık mahiyettedir." demişti. Yüksek mahkemenin üyeliği devam eden isimlerinden Engin Yıldırım da "İfade özgürlüğüne getirilen sınırlamanın demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olmadığı görülmektedir." vurgusu yapmıştı. Partimin yaptığı başvurunun reddi yönünde oy kullanan mahkeme üyeleri bile "Suç ancak gerçeğe aykırı olduğu fail tarafından bilinen bir bilginin sırf halk arasında endişe, korku, panik yaratma düşüncesiyle yayılması hâlinde oluşacaktır. Bu itibarla, anılan şartlardan herhangi birinin gerçekleşmemesi durumunda kuralda düzenlenen suçun oluşmayacağı açıktır." değerlendirmesinde bulunmuştu. Yani başvurumuza onay vermeyenler açısından bile tabloya bakıldığında İsmail'in tutuklanmaması gerekirdi, tutukladınız, tutuklattınız. Şimdi "Biz yapmadık, bağımsız yargı yaptı." diyebilirsiniz ama mevcut tablonun mimarı ve siyasi sorumlusu olduğunuz gerçeğini değiştiremezsiniz. Dolayısıyla İsmail Arı'nın tutuklanması bir yargı işlemi değil rejiminizin eseridir. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü mesele yanıltıcı bilgi değildir; mesele hakikatin, gerçeğin, doğru haberin siyasi iktidarın hoşuna gitmemesidir. Hâliyle, görüyoruz ki iktidar gerçeği tartışmıyor, gerçeğe cevap veremiyor; bu nedenle, gerçeği söyleyenler, hakikat peşinde koşanlar için süreklilik avı yürütmeyi tercih ediyor.

Sayın milletvekilleri, korku insani bir duygudur ama korkarak yönetmeye çalışmak da korkunun esiri olmaktan başka bir şey değildir. Ezcümle, karşınızda korkunun esiri olmuş, korkunun kontrolüne girmiş bir siyasi iktidar duruyor. Örneğin, koca koca binalara, devasa bütçelere, sınırsız ekran sürelerine, sayfa sayfa manşetlere, sözün özü, büyük ölçüde dezenformasyona dayalı bir medya düzenlerine rağmen karşılarına cesur bir gazeteci çıkınca, doğru bir haber çıkınca hemen zora başvuruyorlar; hemen soruşturma, hemen gözaltı, hemen tutuklama. Türkiye Gazeteciler Sendikası 2025 Basın Özgürlüğü Raporu bu gerçeği haykırıyor: 67 gazeteci hakkında 87 soruşturma, 15 gözaltı, 27 dava ve 4 tutuklama. Genç gazeteci arkadaşımız İsmail Arı'nın tutuklandığında söylediği sözler de bu düzenin özeti: "Aile ziyaretimde gözaltına alındığım an kalemimin kırıldığını anladım ancak susmayacağım, gazetecilik kazanacağım." İsmail'in sözleri, rejimin hakikatle kurduğu düşmanca ilişkinin fotoğrafıdır. Kendilerine muazzam bir güç atfediyorlar ama bir gazetecinin kalemi karşısında telaşa kapılıyorlar, bir gazetecinin kaleminden ürküyorlar. Oysaki sayın milletvekilleri, haklı olan tartışır, haklı olan eleştiriye cevap verir, haklı ve güçlü olan, hakikate karşı hakikatle mücadele eder. Bir iktidarın haklılığı, gücü, kuvveti kaç gazeteciyi susturduğuyla ölçülmez; gerçeğe ne kadar tahammül edebildiğiyle ölçülür. Ancak siyasi iktidar gerçeğe tahammül edemiyor ve sertleştikçe, baskıyı artırdıkça ne kadar güçlü olduklarının değil; ne kadar korkuyor olduklarının ve çaresiz olduklarının altını çizmiş oluyorlar. (CHP sıralarından alkışlar) Örneğin, eğer gerçekten yanıltıcı bilgiyle mücadele etmek isteseydiniz, önce bu kayıtsız şartsız sizi destekleyen, ekranları dolduran açık yalanlara bakardınız ama bakmıyorsunuz. Çünkü mesele, bilgi değil; mesele, kimin konuştuğudur. Size, yalan söylemek, iftira atmak, dezenformasyon yapmak serbest; gerçeği yazmak, hakikati savunmak suç. İşte bu nedenle mevcut düzen bir hukuk düzeni değildir; bu, keyfiliğin kurumsallaşması, korkunun refleksidir. Bu refleksin sonucu olarak gazeteci arkadaşlarımız Furkan Karabay'a, Alican Uludağ'a...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

OKAN KONURALP (Devamla) - ...Merdan Yanardağ'a yapılan, bugün İsmail Arı'ya yapılan, yarın gerçeği söyleyen herkese yapılmak isteniyor. Korkularınız büyüdükçe yeni ceza maddeleri yazıyorsunuz, troller itibar suikastlarına giriyor, sosyal medyadan savcılar seferber ediyorsunuz, gözaltılar ve tutuklama kararlarıyla gözdağı vermeye çalışıyorsunuz. Ama bilinmelidir ki ve bilmeniz gerekir ki gazetecileri susturarak gerçeği ortadan kaldıramazsınız ve günü geldiğinde, bugün hukuku araçsallaştıranlar, adaleti baskının aracı hâline getirenler sadece siyaseten değil tarihin vicdanında da mahkûm olacaklardır. (CHP sıralarından alkışlar) Olmamanızın da tek bir yolu vardır; Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonunun oy çokluğuyla kabul ettiğimiz raporda da vurguladığımız üzere arkadaşlarımızın tutuklanmasına neden olan düzenlemeden vakit geçirmeksizin kurtulmalıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OKAN KONURALP (Devamla) - Ve ne yaparsanız yapın, Merdan Yanardağ, Alican Uludağ, İsmail Arı ve sendikacı Mehmet Türkmen yalnız değildir demeye devam edeceğiz. Sizden korkmuyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada demokrasinin temel taşlarından bir tanesi olan basın ve yayın özgürlüğünün önündeki tehlikeleri konuşmak için bir aradayız çünkü basın özgürlüğü yalnızca gazetecilerin mesleki hakkı değil aynı zamanda halkın bilgiye doğrudan ulaşma hakkıdır. Gerçeklerin özgürce ifade edilemediği, sorgulanmadığı, takip edilemediği bir toplumda ne adaletten ne de demokrasiden bahsetmek mümkün olabilir. Basın toplumun gözü, kulağı ve vicdanıdır, gazeteciler ise bu görevi yerine getirirken çoğu zaman büyük riskler alırlar. Onlar kamu adına soru sorar, araştırır ve gerçeği ortaya çıkarmaya çalışırlar. Gazeteci mutlak bir gerçeği haber yapmak için faaliyet gösteren bir kişi değildir; tıpkı cumhuriyet savcıları gibi kamu adına, bir şüphe üzerine harekete geçer, o şüphesini haberleştirir, işin sonunda o şüphe mutlak bir gerçeğe dönüşür; ya şüphe duyulan şey doğru değildir, gazeteci kamu adına o işi yapmış olur ya da hakikattir, o zaman da gerçeği yapılırlar yani gazeteci mutlak gerçeği haberleştirmek için değil, kamuda oluşan şüpheyi takip etmek için vardır.

Bizim Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonunda 47 milletvekilinin "evet" oyuyla, büyük çoğunlukla, Cumhurbaşkanlığı ve muhalefet partilerinin önemli bir kısmıyla birlikte raporu kabul ettik. Daha mürekkebi kurumadı Sayın Başkan bu raporun. O raporda en fazla üzerinde durduğumuz konulardan bir tanesi, düşünce ve ifade özgürlüğü ve basın hürriyetinin önündeki engelleri kaldıracak mevzuattaki düzenlemeleri yapmak ve uygulamadaki aksaklıkları kaldırmak. Dünyanın en iyi kanununu yapsanız da kötü hâkimlerin elinde o kanunlar hiçe dönüşür, dünyanın en kötü kanunu bile adil bir hâkimin elinde bir vicdana dönüşür. Dolayısıyla bugün burada üzerinde durmak istediğimiz konu şu; Ceza Kanunu'nun 213 ve 217'nci maddesine kadar olan kısımların üst başlığı, bölümü: "Kamu Barışına Karşı Suçlar" Bu maddeler kamu barışına karşı suç işleyen kişileri cezalandırmak ve kamu barışını tesis etmek için getirilmişken, bugün iktidar eliyle bu maddeler âdetâ kamu barışını bozmak için kullanılıyor. Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdidi engellemek için bu kanun maddeleri getirilmişken, bugün bu maddeler üzerinden insanları tutuklayarak âdetâ kamuyu ve insanları tehdit ediyorsunuz. Yani bu kanunun getiriliş amacı halkın özgürlüğünü sağlamak; siz ise bu kanunlarla halkı konuşmaya, itiraz etmeye, vicdanlarının sesini yükseltmeye korkar hâle getiriyorsunuz. Bu ne vicdana sığar ne demokrasiye sığar ne de insanlığa sığar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Dolayısıyla yapmamız gereken şey şudur: Düşünce ve ifade özgürlüğü insanların onurudur, namusudur ve bu onura ve namusa hep beraber sahip çıkmamız lazım. Bugün başka bir toplumsal kesime lazım olan düşünce ve ifade özgürlüğü yarın bize, size, diğerlerine de lazım olabilir. Onun için, gelin, sarı öküzü vermeme mücadelesini, kavgasını hep birlikte yapalım. Kaldı ki 217/A diye, dezenformasyon yasası diye 2022'de Cumhur İttifakı olarak getirmiş olduğunuz bu yasayı Anayasa Mahkemesi de iptal etmediği zaman iki gerekçe ortaya koydu, dedi ki: "Ya, kanunun belirlilik ilkeleri var çünkü madde açıkça şunu söylüyor: 'Sırf halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikiyle.' Buradaki amaç nettir. Dolayısıyla özel bir kasıt vardır, toplum arasında endişe ve korku var mı, ona bakılır. Bir diğeri nedir? 'Acaba bu yapılan düşünce açıklaması ya da haber kamu barışını bozmaya elverişli mi?'" Ya, bunlar yokken de insanları tutukluyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Dolayısıyla gelin, bundan vazgeçelim ve Meclis olarak hep birlikte Komisyon raporunda da altına imza attığımız düşünce ve ifade özgürlüğünün ve basın hürriyetinin önündeki engelleri hep beraber tartışalım diyor, Cumhuriyet Halk Partisinin önerisine destek veriyoruz.

Teşekkür ederim. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Ömer Karakaş.

Buyurun Sayın Karakaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; evet, özgürlük... Çok önemli bir kelime özgürlük; bakıldığında herkese lazım olan ama maalesef bu ülkede sadece iktidar ve yandaşları için var olan, diğer insanlar için zulüm olan bir durum söz konusu.

Peki, bu "özgürlük" gazeteciler için nasıl? Gazeteciler içinse maalesef Türkiye'de artık gazeteci olmak riskli bir meslek hâline gelmiştir; kalem tutmak, mikrofon uzatmak, soru sormak suç gibi algılanır hâle gelmiştir.

Adına "dezenformasyonla mücadele yasası" dediğimiz yasaya dayanarak önünüze geleni tutukluyorsunuz. Aslında bu dezenformasyon yasası çıkarken doğru iş yapıyordunuz yani doğru bir yasaydı ancak maalesef içerisine kattığınız 29'uncu maddeyle balın içerisine zehir kattınız ve tamamen zehirlediniz. Hatta o zamanlar bu yasa çıkarken "Bu, basın mensuplarına uygulanmayacak, basına zararı olmayacak." demiştiniz ancak maalesef basını susturur hâle getirdi. Bugün gerçeği koruyan bir mekanizma değil gerçeği cezalandıran bir araca dönüşmüştür ve bu baskı sadece belli bir kesime değil bu ülkede kalem tutan herkese yönelmiştir. Bakınız, Sedef Kabaş, Barış Terkoğlu, İsmail Saymaz, İsmail Arı, Alican Uludağ, farklı görüşlerden, farklı çizgilerden ama aynı akıbete maruz kalan gazeteciler ve sadece bunlar mı? Murat Ağırel yaptığı haberler nedeniyle gözaltı soruşturmasına maruz kalan bir arkadaşımız, Fatih Altaylı kaleminin sivrililiği ve açık sözlülüğü nedeniyle baskıya maruz kalan, yargı süreçleriyle karşı karşıya bırakılan bir başka gazeteci. Kimisi yazdıklarıyla, kimisi söyledikleriyle, kimisi duruşuyla yargılandı, hedef alındı, özgürlüğünden edildi. Soruyorum size: Bu isimlerin ortak noktası nedir? Aynı görüşten olmaları mı? Tabii ki hayır. Ortak noktaları şudur: Bu düzenin hoşuna gitmeyen bir söz söylemiş olmaları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün bu ülkede artık gazetecinin kimliği önemli olmaktan çıkmıştır. Sağcı mısın, solcu musun, muhalif misin, iktidara yakın mısın hiç fark etmiyor; eğer bir gün gerçeği söylersen, eğer bir gün çizilen sınırın dışına çıkarsan o baskı malzemesi dönüp seni de buluyor. İşte, tehlike tam da budur. Bu yasa bir kesimi değil herkesi susturmak için var.

Bir de yerel medyaya değinmek istiyorum. Yerel medya kan ağlıyor; Basın İlan Kurumunun şantajlarıyla, ilanları durdurma şantajlarıyla can çekiyor. Bunlar ekonomik sıkıntı altında özgürlükleri tamamen ellerinden alınmış durumda.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Sevilay Çelenk.

Buyurun Sayın Çelenk. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken haksız hukuksuz yere cezaevlerinde bulunan bütün gazetecileri saygıyla selamlıyorum.

Basın özgürlüğü meselesi sıklıkla sadece gazeteciliği ve medya çalışanlarını ilgilendiren, onların görevlerini layıkıyla yapıp yapmamasını sağlayan koşullar olup olmadığını anlatan bir şey olarak görülür, oysaki böyle değildir. İfade ve basın özgürlüğünün kökten sarsıldığı, basın çalışanlarının özgür olmadığı her durumda aslında sahiplenilmesi ve korunması gereken birçok hak ve özgürlük ağır bir tehdit altındadır. Özgür bir basına sahip olmadığımız an başımıza her şeyin gelebileceği, totaliterleşmenin ve diktatörler tarafından yönetilmenin mümkün olmasının da en temel nedeninin insanların bilgisizliğinin olduğu, bilgisizliğin kökeninde de yine düşünce ve ifade özgürlüğünün ve basın özgürlüğünün olmadığı düşünülürse bu, en çok dile getirilen hakikatler arasındadır.

AKP iktidarlarının çeyrek yüzyıldır medya ve ifade özgürlüğü üzerinde kurduğu ağır baskı ve diktatoryal zor, bu sözünü ettiğim, toplumun gerçeğe bağına koparma arzusu olmadan gerçekleşemez. Gerçeğe olan inancın kökten sarsılması, her şeye dedikodu ve komplo aklıyla bakılması gerçek bir felakettir ancak siyasi iktidarlar bu felaket ortamından nemalanırlar.

Bugün, 2022'den bu yana maruz kaldığımız dezenformasyon yasası da herkesin bildiği üzere basın özgürlüğünün ve gazeteciliğin son kırıntılarını yok etmek üzere tasarlanmıştır, tek ve biricik amacı budur. Nitekim, Tolga Şardan'la başlayan ve bugün İsmail Arı'nın tutuklanmasıyla devam eden süreçte de gördüğümüz şey bundan ibarettir. İsmail Arı, gazetecilik faaliyetini sürdürürken karşı karşıya kaldığı tehditler, çete, mafya tehditleri nedeniyle sekiz aydır polis koruması olan bir isimdir ve polis koruması olan bir gazeteci yurt dışına çıkabileceği ya da delilleri karartabileceği gibi gülünç bir saikle tutuklanmıştır; bunlar kabul edilebilir şeyler değildir. İsmail Arı'nın aynı zamanda Yunus Emre Vakfındaki naylon fatura olayını, çok vahim, etkili isimlerin de geçtiği bu sahtecilik

olayını gündeme getirdiğini biliyoruz ve nitekim Emniyette kendisine bu da sorulmuştur. Bu konunun bilinmesi İsmail Arı'nın haberleri sayesinde olmuştur. Bugün İsmail Arı, Alican Uludağ, Nedim Oruç, Pınar Gayıp ve diğerleri yurttaşın emeğini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) - ...ve alın terini takip eden gazetecilerdir ve sadece bu nedenle, başta Dezenformasyonla Mücadele Merkezi gibi kurumlar olmak üzere, bunlar tarafından hedef gösterilmektedirler ve bu pervasızlık sürdürülüyor.

Bu noktada, elbette ki gazetecilik ve basın üzerindeki en köklü baskının Kürt siyaseti ve Kürt gazeteciliği üzerinde olduğunu da hatırlamak gerekir. AKP iktidarı bu tarihsel baskıyı kendi için elverişli bir ortam saymış ve bugün Türkiye basınının tümüne ve tüm muhalefet basınına bunu sirayet ettirmiştir. Kısacası, bu, sansür yasası olarak anılan dezenformasyon yasasının bu son derece muğlak çerçevesi ve keyfiliği tamamen basın özgürlüğünü zapturapt altına almak üzere tasarlanmıştır. Biz bunu kabul etmiyoruz, bu nedenle bu önergeyi de sahipleniyor ve destekliyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Murat Alparıslan.

Buyurun Sayın Alparıslan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MURAT ALPARıSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hiç tereddütsüz, Anayasa'nın 28'inci maddesinde ifadesini bulduğu şekliyle "Basın hürdür ve sansür edilemez." ve yine, düşünce ve ifade hürriyeti Anayasa'nın 26'ncı maddesinde teminat altına alınmıştır. Günümüzde, dijitalleşmeyle, sosyal medyayla, enformasyonun hızlı akışıyla, yalan yanlış haberlerin çok çabuk yayılmasıyla, doğruluğunu teyit etme imkânının bulunmamasıyla başlayan bir hakikat ötesi çağ yaşanmaktadır. Bugün, 21'inci yüzyılda, dezenformasyon Birleşmiş Milletler dâhil, Avrupa Birliği dâhil Asya'dan Avrupa'ya pek çok ülkenin gündeminde bir sorun olarak durmaktadır. Bu anlamda meşhur bir sözü hatırlatmak isterim, hani derler ya: "Doğru, ayakkabısını bağlayana kadar yalan, dünyayı 3 defa dolaşır." Ve yine Nizamülmülk'e atfedilen bir söz vardır, "Bir oku, bir mızrağı attığınızda gideceği yer sınırlıdır fakat bir söz, bir kelime, bir cümle nereye varır, nerede biter belli değildir." diye meseleye yaklaşır. İşte, bizim bu konulardaki yaklaşımlarımızın temeli bu hakikatler ve gerçeklerdir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği gibi, kasıtlı, yalan yanlış ve devam eden sistematik yalanlar, dezenformasyonlar, emin olun, terör kadar tehlikelidir. Yine, Sayın Devlet Bahçeli'nin de ifadesinde zikrettiği gibi, ülkemize yönelik tehditler ve saldırılar sadece silahla değil yalanla yanlışla, dezenformasyonla, algılarla da yapılmaktadır. İşte, bu gerçekleri doğru tespit etmek ve meseleye buradan bakmak lazım.

Basın hürdür, sansür edilemez ama aynı zamanda, vatandaşın da milletin de doğru bilgi alma hakkını muhafaza etmek durumundayız. Anayasa'nın hem 2'nci maddesindeki hukuk devleti ilkesi, hem 5'inci maddesindeki temel hak ve hürriyetleri koruma görevi devlete verilmiş hem de 13 ve 14'üncü maddelerinde millî güvenlikle ilgili meselelerde kanunla belirlenecek birtakım hususlar çerçevesinde bunun belli bir nizamı, belli bir düzene oturtulmasında devlete görev vermiştir. Bu çerçevede, 2022 yılında çıkan kanunda hakikatin korunması, gerçeğin muhafaza edilmesi için birtakım düzenlemeler yapılmıştır çünkü hakikat, toplumsal huzurun teminatı ve demokrasinin de güvencesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) - Bu anlamda, bu çerçevede düzenlenen mevzuat ve kanun, Anayasa Mahkemesine götürülmüş, muhalefetin ifade ettiği gibi, azınlık görüşünün aksine; yerinde olduğu, meşru olduğu ve kanunilik ilkesine uyduğu gerekçesiyle kamu yararı, millî güvenlik sebebiyle bu tür düzenlemelerin yapılabileceği konusunda bir karar ortaya konulmuştur.

Değerli arkadaşlar, bu ülke yakın tarihinde vesayetçilere maşa olan, piyon olan; manşetleriyle iktidar devirmeye çalışan, bir şekilde kiralık ve satılık kalemle basın üzerinden siyasetin, iktidarın ve toplumun manipüle edilmeye çalışıldığı, dizayn edilmeye çalışıldığı dönemleri yaşadığı hâlâ hafızalarımızda tazedir.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ama böyle uygulanmıyor ki!

MURAT ALPARıSLAN (Devamla) - O sebeple biz, yalanın karanlığı yerine, hakikatin aydınlığına ülkemizi taşıma konusunda kararlı olduğumuzu ifade ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Böyle uygulanmıyor ki yargı siyaset üstünden dizayn yapıyor şimdi, şu anda tam tersi!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Saray vesayetinden büyük vesayet mi var ya!

BAŞKAN - Önerinin oylanmasından önce yoklama talebine dair bir önerge gelmiştir, okutup imza sahiplerini arayacağım.

24/3/2026

TBMM Divan Başkanlığına

CHP grup önerisi oylaması öncesinde toplantı yeter sayısı aranması talebimizi saygıyla arz ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

YENİ YOL Grup Başkanı

BAŞKAN - Mehmet Emin Ekmen? Burada.

Mustafa Kaya? Burada.

Bülent Kaya? Burada.

Mesut Doğan? Burada.

Mehmet Atmaca? Burada.

Şerafettin Kılıç? Burada.

İdris Şahin? Burada.

Mustafa Bilici? Burada.

Birol Aydın? Burada.

Necmettin Çalışkan? Burada.
Selçuk Özdağ? Burada.
Selcan Taşcı? Burada.
Yavuz Aydın? Burada.
Yüksel Selçuk Türkoğlu? Burada.
Ayyüce Türkeş Taş? Burada.
Burak Akburak? Burada.
Ersin Beyaz? Burada.
Mehmet Akalın? Burada.
Mehmet Satuk Buğra Kavuncu? Burada.
Lütfullah Kayalar? Burada.
BAŞKAN - 20 arkadaşımız burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Yoklama için üç dakika süre veriyorum.
Yoklama işlemini başlatıyorum.
(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)
BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.
Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.05

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.39

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), İshak ŞAN (Adıyaman)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 72'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.
Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve başlatıyorum.
(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)
BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Yapılan ikinci yoklamada da toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 25 Mart 2026 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.43